

ከምድራዊነታችን ባሻገር

ቅጽ አንድ

ለይኩን ፈቃደ አምላክ

2005 ዓ.ም.

ጸሎት

አቤቱ ፈጣሪዎችን አምላካችን ቸሩ እግዚአብሔር ሆይ!
የእውር ሰውን ልቦና ባለ አይን ከሚያየው የበለጠ እንዲያይ
ማድረግ የምትችል አንተ ነህና፤
ይህ መጽሐፍ ለአንባቢያን የሚጠቅም ሆኖ ይጨረስ ዘንድ፥
ስለአንተ ፈቃድ እለምናለሁ፡፡
አሜን፡፡

Copy right © 2012 by Leykun Fekade Amlak

መልሶ የማሳተም መብቱ የተጠበቀ ነው፡፡

ISBN 978-0-9877146-0-2

ከዚህ መጽሐፍ ሽያጭ የሚገኝ ገቢ ሁሉ ለመንፈሳዊ እና ለባህሪ አድራጊ
ድርጅቶች የሚሰጥ፤ ለድኩማንም መርጂያ የሚውል ነው፡፡

መታሰቢያ

ለባለቤቱ እና ለልጆቹ

ምስጋና

ከሁሉ አስቀድሜ እዚህ ያደረሰኝን ፈጣሪ አምላኬን በከፍተኛ ደረጃ አመሰግነዋለሁ። በእውነት ፍጹምና ኃይል፥ ስሙ ክቡር፥ ለዘለአለምም የተመሰገነ ፈጣሪ አምላካችን የጨለመውን የሚያበራ፥ ቀናውንም መንገድ የሚያሳይ፡- እኔ በእውቀት ሳይሆን፥ በብዙ ዓመታት ጥረትና በጸሎት የተጋሠበትን ሥራ አይቶ እርሱ እንደረዳኝ አምኛለሁ፤ የተማመንኩበት አምላኬ አላሳፈረኝም።

በአካላዊነት የማትታየው ባለቤቴን እና በኑሮዬ ደስ እንዲለኝ የሚያደርጉኝ ልጆቼን በጣም አመሰግናለሁ። ለደገፉኝ ለኔ ዘመዶችና ለባለቤቴ ዘመዶች ከፍተኛ ምስጋና አቀርባለሁ።

በቅርብም ሆነ በሩቅ ሆናችሁ በመንፈስ ላልተለያችሁኝ ወገኖቼ ሁሉ ሙሉ ምስጋናዬን ከመንፈሳዊ ፍቅር ጋር አስተላልፋለሁ።

በከፊልም ሆነ በብዛት መንፈሳዊ ትምህርትን ላስተማሩኝ (ለሰበኩኝ) አርቶዶክሶች፥ ካቶሊኮችና ፕሮቴስታንቶች ከፍተኛ ምስጋና አቀርባለሁ። የሁላችንም ሕይወት በምድር ላይ እክል እንዳይበዛበት መንፈሳዊነትን የሚያስተምሩ፥ የሚያጽናኑ፥ የሚመክሩ ሁሉ የተመሰገኑ ናቸው።

በእርማትም ሆነ አስተያየት በመስጠት ለተባበሩኝ ዘመዶቼ፥ በተለይም ለወንድሜ ለአዲስ አለሙ እና ለጓደኛዬ ለተስፋየሱስ መንግሥቱ ከፍተኛ ምስጋና አቀርባለሁ።

የአጻጻፍ መመሪያዎች

ይህ መጽሐፍ ለምሁራኑ እንዲሁም ለሠፊው ሕዝብ የሚቀል ምንባብ እንዲሆን የሚከተሉትን የአጻጻፍ መመሪያዎች ተከትሏል፡-

- በተቻለ መጠን አረፍተ ነገሮችን በማሳጠር፣ በቀላል አማርኛ ተዘጋጅቷል። ጥቂት ቃላት በመጽሐፉ መጨረሻ ተብራርተዋል (ተተርጉመዋል)።
- አንዳንድ ቃላት በመጥበቅም ሆነ በመላላት ሲነገሩ የተለያዩ (አሻሚ) ፍቺ እየሰጡ እንዳያደናግሩ፡- አልፎ አልፎ (እንደየአስፈላጊነቱ - አሻሚ ፍቺ እንዳይኖር) አንዳንድ ሆሄዎች ላይ በመጥበቅ መነገር ሲኖርባቸው ከሥራቸው ተሰርዞባቸዋል። ለምሳሌ፡- አልለይህም (ሰረዙ አንድ ሆሄ ላይ ነው)፤ አይገባም (ሰረዙ ሦስት ሆሄዎች ላይ ነው)። ይህ የተደረገው፣ በተለይ አማርኛ ሁለተኛ ቋንቋቸው ሆኖ፣ ወይም በውጭ አገር ብዙ ስለቆዩ፣ ወይም ከዛ ስለተወለዱ፣ የአማርኛን ስነጽሑፍ ምንባብ ላልተለመዱ አንባቢያን እንዲቀላቸው ለማድረግ ነው እንጂ፣ በዚህ ረገድ የአማርኛን ስነጽሑፍ ለማሻሻል ታስቦ አይደለም።
- ብዙሐኑ ሲያነቡት፡- የማውቀውን ቀስቅስ እንጂ አትንገረኝ እንዳይሉ፣ በተቻለ መጠን ገሃድ የሆኑ ሃሳቦች ለአንዳንድ የአስተሳሰብ ዘገባዎች መጠቀሳቸው የግድ አስፈላጊ ካልሆነ በስተቀር ተወግደዋል።
- የወንድ ጾታ ብቻ አልፎ አልፎ ቢጠቀስ፣ የሴትን ጾታም በውስጠ ታዋቂነት አብሮ በማጠቃለል ነው።
- አንባቢ ዘና ብሎ እንዲያነብ፣ ጠለቅ ያሉ ሃሳቦችን ለማፍታታት፣ በዚያውም መጽሐፉ የራሱ የሆነ ጣእም እንዲኖረው ለማድረግ፣ አልፎ አልፎ ግጥሞች እና አዳዲስ መንፈሳዊ መዝሙሮች ታክለውበታል።
- የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች በብዛት ቢጠቀሱ፣ አንዳንድ ሃሳቦችን ለማብራራት ነው እንጂ፣ መጽሐፍ ቅዱስ ከሚያመለክተው መንፈሳዊ ትርጉም ጋር ለማመሳሰል አይደለም።
- በመጽሐፉ ውስጥ የተካተቱ ሃይማኖታዊ ጉዳዮች የማንንም ሃይማኖት አይወክሉም።

- አንዳንድ ፖለቲካዊ ወይም ሃይማኖታዊ አመለካከቶች ሲብራሩ፣ የሚያነበው ሁሉ ከራሱ ሃሳብ ርቆ የሚሄድ ባለ አንድ አቅጣጫ አክራሪ ሃሳብ እንዳይጎሳበትና እንዳይሰናከል ጥንቃቄ ተደርጓል። ምናልባት በግላጭ ወይም በድብቅ ወገናዊነት ቢታይባቸው፣ የአንባቢ ይቅርታ ይጠየቃል።

መቅድም

ከሁሉ ነገር ምድራዊ አመለካከትን እያወጣን፤ በአካላዊ አለም የማይተረጎም፤ አፋዊ ገለጻ የማይበቃውን ሁሉ ከመመልከት ወደኋላ የማንል ብንሆን፤ የምድራዊ ሕይወታችን ወርቃማ መልክ ቁልጭ ይል ይሆን? የተለያዩ የሃሳብ ቅራኔዎች ይደመሰሱ ይሆን? ሉላዊ አንድነታችን እና ሰላማችን የሚገኘው በዚህ መንገድ ይሆን።

ብዙ ነገር እናውቃለን፤ ግን እውቀታችን እርስ በርስ ተያይዞ ወደ አንድ እውነት አያሸጋግረንም። የሁላችንም ሕይወት በአንድ እውነት የሚመራ ከሆነ፤ ያንን እውነት ለማግኘት ዘዴው ምንድነው? ሰዎች ይህንን ጥያቄ ለመመለስ ሲሉ በብዙ የእውቀት ዘርፎች (ከሳይንስ እስከ ሃይማኖት) እጅግ ሠልጥነዋል። ግን ሁሉም በየአቅጣጫው እየሄደ፤ በሕብረት ከማሰብና አብሮ ከመሆን ይልቅ፤ በተናጠል እያሰቡ መሊያየት አመዝኗል።

በሁላችንም ሕይወት ውስጥ ገብተው በየቀኑ ከሚታሰቡ ጉዳዮች መካከል፡- የሰውን ፖለቲካውን፤ ሳይንሱን፤ ሃይማኖታዊ ፍልስፍናውን፤ ፍጥረቱን፤ የወደፊት ጉዞውንና ተስፋውን በሚመለከት አንድ መጽሐፍ ተዘጋጅቶ ነበር። ሆኖም፤ የተጠቀሱትን አሳሳቢ ጉዳዮች ሁሉ በአንድ መጽሐፍ ከማጠቃለል ይልቅ፤ ቢያንስ በሁለት መጠነኛ መጻሕፍት ማጠናቀቅ የተሻለ ሆኖ ተገኘ።

ይህ መጽሐፍ (ቅጽ አንድ) ግንዛቤ ሕይወትን፤ ፖለቲካና መንፈሳዊነትን ይገመግማል፤ መሠረታዊ አላማውም ካለ መንፈሳዊነት፤ የግለሰብ ኑሮ፤ የአገር ፖለቲካም ቢሆን ብቻውን ጨካኝ መሆኑን ለመግለጽ ነው።

ከመጽሐፉ ስሜታዊ ሂደት ያልተለዩ ጸሎታት፤ እንዲሁም ሌላ አንድ መንፈሳዊ ጽሑፍ በአባሪዎች ተካተዋል። አንባቢ እንዳይበዛበት ታስቦ የተደረገ ቢሆንም፤ ለተወሰኑ አንባቢያን የበለጠ የሚጥም ሊሆን ይችላል።

የሚቀጥለው መጽሐፍ (ቅጽ ሁለት) ሳይንስ እና እምነትን ይመለከታል። መሠረታዊ አላማውም፡- ሳይንሳዊ እና ሃይማኖታዊ አስተሳሰቦችም በአንድ ጠፈራዊ እውነታ ሊቀራረቡ እንደሚችሉ፤ ካለ መንፈሳዊነት ሳይንስ ብቻውን ጨካኝ እንደሆነ፤ አክራሪ አስተሳሰቦችም በጊዜው ካልተቀጩ ወደ ጥፋት የሚመሩን መሆናቸውን ለመግለጽ ነው።

ሁለቱም መጻሕፍት አያሌ ሃሳቦችን በሚያካትቱ በሦስት ክፍሎች ውስጥ ሰፊ አርእስቶችን ያካትታሉ። አንባብያን እንደየፍላጎታቸው እንዲያነቡ (እንዳይበዛባቸውም በማሰብ)፤ በተቻለ መጠን፤ እያንዳንዱ የመጽሐፍ ክፍል

ራሱን የቻለ እንዲሆን ተሞክሯል። ሆኖም፥ አንዳንድ መሠረታዊ ሰብአዊ ሕልውናችንን የሚመለከቱ ጉዳዮችን በጋራ ለመመልከት እና ከሁሉም በላይ ዘላቂው እውነት የሚገኘው ከምድራዊነታችን ባሻገር እንደሆነ ለመገንዘብ ሁለቱንም መጻሕፍት (ሁሉንም የመጽሐፍ ክፍሎች) ማንበብ ይጠቅማል።

የሁለቱም መጻሕፍት ግባቸው እርስ በርስ በሃሳብ የሚያገናኝ መድረክ ለመክፈት ነው እንጂ፥ ለማሳወቅ አይደለም። አብሮ መሆንና ማውራት ሰዎችን እንደሚያወዳጅ ሁሉ፥ ይህንን እና የመሳሰሉትን መጻሕፍት ማንበብም ሰውን ከሰው ለማቀራረብ፥ እና ሁሉን አዋቂ ወደ ሆነው ወደ እግዚአብሔር ለመጠጋት ይረዳ ይሆናል በማለት ነው የታሰበው።

ስለዚህ፥ ይህን የሚከተለው መጽሐፍ በእጃችሁ የገባ፥ በውስጣችሁ ያለው እውነት እንዳይበረዝባችሁ እየተጠነቀቃችሁ፥ ከአበቦች መካከል ጣፋጩን ጮርቃ እንደሚቀስሙ ወፎች፥ ወይም ከጭቃ ውስጥ የጠፋ ወርቅ እንደሚፈልግ ሰው ሆናችሁ፡- ከዚህ መጽሐፍ ለኔ የሚጠቅም ምን አገኘሁበት? በማለት እራሳችሁን እየጠየቃችሁ፥ የፍሬ ሃሳቦችንም እድገትና ሂደት እየመዘናችሁ እንድታነቡ ተጋብዛችኋል። የእውነት ምንጭ አንድ፥ እርሱም እግዚአብሔር ብቻ ነውና፤ የበለጠውን የሚያሳውቅ መንፈስ ቅዱስን እርሱ ይሰድላችኋል።

እግዚአብሔር ከሁላችን ጋር ይሁን።

አሜን።

ማውጫ

ገጽ

የአጻጻፍ መመሪያዎች:-	vii
መቅድም:-	ix
ማውጫ:-	xi
መግቢያ:-	1

ክፍል አንድ

ትዝታዎች

ምዕራፍ አንድ:- ስሜታዊ ውዝግብ.....	7
ምዕራፍ ሁለት:- ጊዜ ከዝምታ ፈልቅቆ ያወጣው ወሬ.....	31
ምዕራፍ ሦስት:- ቅሪተ ሃሳቦች	95
ምዕራፍ አራት:- የፍቅር በረከት	109
ምዕራፍ አምስት:- ምድራዊ ግፊቶች እና ሃሳቦች	118
ምዕራፍ ስድስት:- ምድራዊት ኢትዮጵያ ሰማያዊ	132
ምዕራፍ ሰባት:- ስባሬ ሕይወት	149
ምዕራፍ ስምንት:- የፍቅር ሰመመን.....	159

ክፍል ሁለት

ግንዛቤ ሕይወት

ገጽ

ምዕራፍ አንድ፡- የሁለት አለም ሚዛን - ብሶትና ተስፋ - መንደርደሪያ	171
ምዕራፍ ሁለት፡- ሃሳባዊ መንፈሳዊ ክስተት	181
ምዕራፍ ሦስት፡- ሰማያዊ ተስፋ - ከጥፋትና ኃጢአት ባሻገር	198
ምዕራፍ አራት፡- አንድነት - የሥጋና የመንፈስ ውሕደት	212

ክፍል ሦስት

የምድራዊ መንፈሶች ተጽንኦ በኑሮአችን ላይ

ምዕራፍ አንድ፡- ከግለሰብ ወደ ሕብረተሰብ - መንደርደሪያ	225
ምዕራፍ ሁለት፡- በአንድ አለም ሁለት አለም	229
ምዕራፍ ሦስት፡- ኢትዮጵያችን እና አንድነታችን	262
ምዕራፍ አራት፡- ግንዛቤአዊነታችን	281

አባሪ አንድ፡- ተክልዬ - የመንፈስ ጸሐይ	293
አባሪ ሁለት፡- ጸሎታት፡-	310
ዋቢ መጻሕፍት፡-	313
የቃላት ትርጉም፡-	315
የቅጽ ሁለት ይዘት፡-	321

መግቢያ

በዚህ መጽሐፍ (ቅጽ አንድ) የተጠቃለሉ የሦስት ክፍሎች ይዘት እንደሚከተለው ነው። (በቅጽ ሁለት የተጠቃለሉ የሦስት ክፍሎች ይዘት በዚህ መጽሐፍ መጨረሻ ቀርቧል)።

ክፍል አንድ

ትዝታዎች

አንድ የአዲስ አበባ ነዋሪ አሁን በፈረንጅ አገር ሲኖር፡- የእኔስ ኑሮ ከዚህ ተነስቶ እዚህ ደረሰ፤ ለልጆቼና ለአገሬ ምን አተረፍኩላቸው? እያለ በብዙ ዓመታት ውስጥ የጻፈው ጽሑፍ በስሜታዊነት ተጀመረ። ይህንን ሰው ሁኔታዎች አስገድደው ከሁለት በክፍሉት ጊዜ፥ ያሳለፈውን ውስጣዊና ስሜታዊ ውዝግብ እንደ አንድ የሥጋ ሰው እና እንደ ሌላም የመንፈስ ሰው በመሆን በቅድሚያ ይደረድራል። ይህም የመጽሐፉን እውነተኛ መነሻ ለማንጸባርቅ ያህል ነው።

ቀጥሎም፥ በኢትዮጵያ ሕዝባዊ አብዮታዊ ፓርቲ (ኢሕአፓ) በኩል በጊዜው በተካሄደው አብዮት ውስጥ ግለሰቡ የነበረውን ወቅታዊ ተሳትፎ ያወሳል።

ክፍል አንድ በሚፋቀሩ ግለሰቦች መካከል የሚኖር እውነተኛ ፍቅር በተለያዩ ምክንያቶች ለጊዜው ይቀጭ ይሆናል እንጂ፥ በዘለአለማዊነት ጠባባ አንዱን ሰው “ከአንድ ቦታ” አንስቶ “ወደሌላ ሥፍራ” ሊወስደው እንደሚችል ያሳያል። ከዚሁም ጋር ስለ ሌሎች ምድራዊ (አለማዊ) ችግሮች፥ ስለአገራችንም ሁኔታ ይጠቃቅሳል።

ክፍል ሁለት

ግንዛቤ ሕይወት

በክፍል አንድ የተጠቀሰው ግለሰብ እራሱን እንደገና ከሁለት በመክፈል፣ ከውስጣዊና ስሜታዊ ውዝግብ ይነሳል፤ ስለ ምድራዊነታችንም እየተመራመረ ወደ መንፈሳዊነት ያመራል።

ክፍል ሁለት ፈራ ተባ እያለ፣ የግለሰቦችን ሕይወት የሚቀይስ የውጪ ኃይል መኖር አለበት ለማለት የሚቃጣው ነው። ብዙ ሰዎች፡- እኛ በኑሮአችን እንከን የሚበዛብን ምድራዊነታችንን በራሳችን መቋቋም ስለሚያቅተን ነው? ወይንስ መንፈሳዊነት ስለነደለን ነው በማለት እንደሚጠይቁ ሁሉ፣ የሰውን ጠባይ ጉራማይሌ (ኸንጉርጉር - ውጥንቅጥ) የሚያደረገው ምንድነው? ሰው በፍጥረቱ ጥሩ ሆኖ ሳለ፣ ምድራዊነት አይደለም ወይ ክፉ የሚያስመስለው? እያለ ከምድራዊነታችን ጀምሮ እስከ ባሻገሩ (መንፈሳዊነታችን) ድረስ ያለውን ይመረምራል።

አንድ ግለሰብ ምንም ቢደርስበት፣ እድል ፈንታው በምድር ሲፈጸም፣ ከሰማይ የሚደነገግለትን እንደማያጣ፣ የሚበልጠውም ከምድራዊነታችን ባሻገር መኖሩን ይጠቃቅሳል።

ክፍል አንድ እና ክፍል ሁለት ከአንድ ግለሰብ የተጀመረውን ታሪክ ሁለንተናዊ በማስመሰል፡- ስንገባበት ያሳገናዘብነውን፣ ስንሰነብትበት የተደናበርንበትን፣ ስንወጣለትም የማናውቀውን አጭር ምድራዊ ሕይወት የሙጥኝ ከማለት ይልቅ፡ “የመጣንበትንና የምንሄድበትን” አለም በአይነ ሕሊና መመልከቱ የተሻለ ነው የሚያሰኝ መንፈሳዊ ስሜት ለማስተጋባት ይሞክራል።

ክፍል ሦስት

የምድራዊ መንፈሶች ተጽንኦ በኑሮአችን ላይ

በምድራዊ መንፈሶች (ወይም እኛ ከምድራዊነታችን በወረሰነው ጠባያችን) ተጽንኦ፥ በዚህ አለም ኑሮአችን አስከፊ ሲሆን፥ የሰው የመንፈሱ ጥሩነት ለዚህ አለም እንግዳነቱን ሲያሳውቀው፤ የት ላይ ነው የምድራዊ ሕይወታችን ተስፋ ያለው?

በአለም ውስጥ (ከግለሰብ፥ እስከ ሕብረተሰብ እና አለም አቀፍ ደረጃ ድረስ) ብዙ አስከፊ ነገሮች ይሠራሉ። ሁሉንም በምድራዊ መንፈሶች (በምድራዊነታችን) ተጽንኦ አንጻር መመልከት ይቻላል፤ ምድራዊ መንፈስ አንቆ የያዘው ሰው ክፉ ይሆናልና።

ክፍል ሦስት፡- ከምድራዊነታችን ጠባይ አንዱ - ዘረኛነታችን እጅግ አስከፊና አደገኛ መሆኑን፥ ከአለማችን፥ ከኢትዮጵያችንም ሁኔታ ጋር በማያያዝ ያወሳል።

የክፍል ሦስት አላማ፡- በምድራችን ውስጥ ያሉ ችግሮች ሰውን የሚያጠቁት በግል (በተናጠል) ብቻ ሳይሆን በጋራም ስለሆነ፥ ከችግሮቻችን ለመላቀቅ የጋራ ችግሮቻችንን በጋራ (በሕብረት እና በአንድነት) እንድንመለከታቸው ነው።

የሰው አይምሮ ውሱን እንደመሆኑ መጠን፥ ምድራዊ እውቀትም ውሱን ነው። መንፈሳዊ እውቀት ግን የሚመነጨው ከሰው አይምሮ ውጪ ከሆነ (ከታመነበት) ወሰን የለውም። በአይምሮና “ከአይምሮ ውጪ” በመንፈስ አርቅቀው ሲመለከቱት “ብዙ ነገር” ግልጥልጥ ይላል። አገር አመራርና አስተዳደርም በመንፈሳዊነት ሲሆን ጥሩ ውጤት ያመጣል።

ወደድንም ጠላንም፥ ለሰላማዊ ኑሮ፥ ለጋራ ጥቅምና ብልጽግና አብረን በምናስበው ላይ መንፈሳዊነታችን ታላቅ ተጽንኦ ይኖረዋል። ይህ ነው ሕይወቴ መንፈሳዊነት የሌለበት የሚል ማነው? ግን የብዙ ሰው ትኩረቱ በምድራዊ እውቀት ብቻ ላይ ሆነና፥ “ከውጪ” ሆኖ የተፈጥሮን ሂደት መመልከትና ሰውን ከጥፋት ማዳን አልተቻለም። የእሳተ ገሞራ መፈንዳትን፥ የመሬት መንቀጥቀጥን፥ ወዘተ... እየተነበየ የሰውን ልጅ ከእልቂት ያዳነ ምድራዊ አመለካከት (ሳይንስም) የለም። ታዲያ ምድራዊም ሰማያዊም በሆነ የሰው ሕይወት ላይ የመንፈሳዊነትን ጣዕም

ቢያክሉበት፥ ለምድራችን ልማት፥ ለሕዝቦች ደኅንነት - ለመጸሊ እድል ፈንታችንም የተሻለ ሳይሆን አይቀርም። ለዚህ ነው ይህ መጽሐፍ እና የሚቀጥለውም መጽሐፍ መንፈሳዊ ጉዳዮችን እዚህና እዚያ እየሰካካ ሁለገብ የሚያስመስለው።

የወደቁትን የሚያነሳ ፈጣሪ አምላካችን እግዚአብሔር በግለሰብ ደረጃ፥ በሕብረተሰብ ደረጃም፥ የሁሉንም ችግር እንደየአስፈላጊነቱ እያየ ያቃልላል። እኛም በሰላም አብሮ ለመኖር የሚያበቃውን ውስጣዊ ጥሩነታችንን በግንዛቤአዊነታችን ብንቀሰቅሰው፥ መጨረሻው መጥፎ አይሆንም በማለት ክፍል ሦስት ይደመድማል።

መልካም ምንባብ

ክፍል ሦስት

የምድራዊ መንፈሶች ተጽንኦ በኑሮአችን ላይ

ምዕራፍ አንድ

ከግለሰብ ወደ ሕብረተሰብ - መንደርደሪያ

ምድራዊና ሰማያዊ ሂደቶችም የራሳቸው ምክንያቶች ይኖራቸዋል። በእነዚህ ሂደቶች ውስጥ፥ የእኛ ተሳትፎ ምንድነው? ለምንድነው በምድራችን ተደላድለን መኖር ያቃተን? ምንድነው የምድራዊ መንፈሶች ተጽንኦ በኑሮአችን ላይ? የሰው ልጅ ክፉ የሚሆነው፥ ምድራዊ መንፈስ አንቆ ስለሚይዘው አይደለም ወይ?

እኛ ሁላችንም ምድራዊያን ብቻ ብንሆን ኖሮ፥ ምንም ሳናብረመርም፥ ጥሩና መጥፎውንም ሳንለይ፥ ተደላድለን እንኖር ነበር። ግን በተፈጥሮአችን የጥሩነት መንፈስ ስላለብን፥ መጥፎውን አይተን በቸልተኝነት ማለፍ አቅቶናል።

በዚህ አለም ላይ ብዙ ነገር እንደሚሠራ፥ የግለሰብም ሕይወት በዚህ አለም ላይ ከሚሠራው ሥራ ጋር ሁሉ እንደሚያያዝ ዝነኛው ኢትዮጵያዊ ሰዓሊ አቶ ገብረ ክርስቶስ ደስታ በአንድ ስዕል ገልጸውታል። ስዕሉን ከሩቅ ሲመለከቱት የቀለማት ሕብረት በክብ በክብ ሆነው የተቀመጡ ነው የሚመስለው። በክቦቹ ውስጥ ሰዎች በምድራችን ላይ (በከተማዎች፥ በመንደሮችም) የሚያከናውኑት ክንውን (ከፍቅር እስከ ግድያ) በግልጽ ይታያል።

በስዕሉ ዙሪያ ባለው አውታር (ፍሬም) ላይ አንድ የኢሌክትሪክ ማጥፊያና ማብሪያ ተጣብቆበታል። ጊዜ ከምድራዊ ክንውን ውጪ ሆኖ እንደሚታዘበን ለመግለጽ፥ ነው አውታሩ (ፍሬሙ) ላይ ማጥፊያና ማብሪያ የተጣበቀ። ከአንድ ሴኮንድ ባነስ ጊዜ ውስጥ መብራት ይበራል፥ ይጠፋል። በዛች ጠባብ ጊዜ ውስጥ በስዕሉ የሚታየው አይነት ጉድ ሁሉ በአለም ዙሪያ ይፈጸማል፤ መብራት እንደሚበራና እንደሚጠፋ ሁሉ፥ ጥሩና መጥፎውም እንዲሁ ይፈራረቃል ማለት ነው።

አዎ! በምድራችን ላይ የሚሠራው ሁሉ ሕመምተኝነትን ከግለሰብ እስከ ሕብረተሰብ ድረስ ያስተላልፋል። በምድር የሚሠራውም ከጠፈር ጋር ሁሉ ይያያዛል። እግዚአብሔር ሰው የሚሠራውን ሥራ ሁሉ ለረጅም ጊዜ እያየ፥ ከትእግስቱ በላይ ሲሆንበትም እያጠፋን ከዚህ ደረስን።

አንድ ግለሰብ በራሱና ለራሱ (ለሥጋውና ለነፍሱ) የሚበጀውን ሁሉ ቢያደርግ፥ ግን ከራሱ አልፎ ከጎኑ ላለ ሰው እንግዳ ሆኖ ብቻውን ቢቀመጥ፥ ይህ ምን

ትርጉም አለው? የመንፈሳዊነት ግብ ምንድነው? ጥቅሙ ለራስ ብቻ ከሆነ፥ ለሕብረተሰብ፥ ለአገር ለወገንም ካልጠቀመ። ግለሰብ ለራሱ የሚያደርጋቸው ሁሉ አብረውት ይሞታሉ፤ ለሌላው የሚያደርጋቸው ግን ዘለአለማውያን ናቸው።

ስለ ምድራዊ ሕይወታችን በደንብ የሚገባን ልንሞት ስንል ነው? የሰው ልጅ እስከ መጨረሻው እስትንፋሱ ድረስ የሚነገረው ሁሉ የማይበቃው ለምንድነው? ከሥጋ ሞት በኋላ በሰማያዊ ሕይወቱ እንዲጠቀምበት ነው ወይ፥ እስከ ጊዜ ሞቱ ድረስ ትምህርት ያስፈለገው?

በዚህ በውስብስብ አለም ውስጥ ለአንድ አካሉ ከሚያዝን ይልቅ ለሰብአዊነት የሚያዝን ይበልጣል። ከግላዊነታችን ወደ ሕብረተሰባችን (አገራችን - ኢትዮጵያችን - አለማችን) መለስ ማለት እንደሚሻል ከዕዝራ መማር ይቻላል።

የዚያን ጊዜም - በዚያ ሥፍራ እንዲህ ሆነ (መጽሐፈ ዕዝራ)፡- ዕዝራ በምድረ በዳ ገብቶ የእንጨት ፍሬዎችን እየበላ በሚኖርበት ወቅት አንድ የምታለቅስ ሴት በድንገት ብቅ ብላ ታየችው። ይህችም ሴት ልብሷን ቀዳ፥ በራሷም ላይ አመድ ነስንሳ፥ ምርር ብላ ታለቅሳለች። ዕዝራ ወደዚህች ሴትዮ በመጠጋት ለምን እንደምታለቅስ ጠየቃት። ይህችም ሴት፡- “ጌታዬ፥ በራሴ ላይ በመጣብኝ መከራ አለቅስ ዘንድ አትከልክለኝ። በደረሰብኝ መከራ በልቤ ሃዘን ገብቶኛልና በመከራዬ ልዘንበት ተወኝ” አለችው።

ዕዝራም “ምን ሆነሻል? እባክሽ ንገሪኝ” አላት። እርሷም፡- “እኔ ባርያህ ለሠላሳ ዓመታት ያህል በትዳር ላይ ሳለሁ ልጅ አልወለድኩም ነበር። በመካንነት ስኖር እግዚአብሔር ልጅ እንዲሰጠኝ አጥብቄ ለመንኩት። እርሱም ጸሎቴን ሰምቶና ድካሜን አይቶ ወንድ ልጅ ሰጠኝ፤ በዚህም እኔና ባለቤቴ እጅግ ደስ አለን። ሰው ሁሉ በኛ ደስ ብሎት እግዚአብሔርን እያመሰገንን ኖርን። ልጄም ለአቅመ አዳም በደረሰ ጊዜ ሚስት ያገባ ዘንድ ትልቅ ሠርግ ደገስን። ወደ ጫጉላው በገባ ጊዜ ወድቆ ሞተ። ለፍቼ ያሳደግሁት ልጄ በድንገት ስለሞተብኝ ነው ያዘንኩት።

በልጄ ሞት ሰው ሁሉ በጣም አዘነ፤ እኔም ልቅሶዬን መግታት አልቻልኩም። ሌሊትም በሆነ ጊዜ እኔን ለማረጋጋት ሰዎች አቃታቸው። እኔም ከመካከላቸው ጠፍቼ ወደዚህ ወደ ምድረ በዳ መጥቻለሁ። ከእንግዲህ ወደአገሬ ላልመለስ ቆርጫለሁ። ቀሪ ሕይወቴን በጾም በጸሎት ለማድከም፥ እህል ላልበላ፥ ውሃም ላልጠጣ፥ እስክሞት ድረስ እያለቀስሁ ለመኖር ወስኛለሁ” አለችው።

ዕዝራም በድንጋጤና በሃዘን ስሜት፡- “አንቺ ሴት፡- አንቺ ስለ አንድ ልጅሽ ታለቅሺያለሽ፤ እስቲ እኛን ሁላችንንም ተመልከቺን። ያለቁብንን ልጆቻችንን ሁሉ እየቆጠርን፥ የደረሰብንን መከራ ሁሉ ተሸከምን። እስቲ ምድርን ተመልከቻት። እርሷም እንዳንቺ ያፈራቻቸው ልጆቿ ናቸው በያለበት የረገፉት። እስቲ የኢየሩሳሌምን መከራ፥ የቤተ መቅደሳችንንም መፍረስ፥ የዘውዳችንን

መውደቅ፥ የታቦተ ጽዮንን መማረክ፥ ይህንን ሁሉ አስቢ፡፡ ይልቅስ ስለ አንድ እራስሽ ብቻ ብለሽ ምርር ማለቱ ይቅርብሽ፡፡ የልጅ ሀዘን ከባድ ነው፤ ግን ሰው የማይሞትበት የለምና ተረጋጊ፡፡ አሁንም ከዚህ ምድረ በዳ መጥቶ ማዘኑ ይቅርብሽ፤ ወደ አገርሽና ወገኖችሽ ተመለሽ፡፡ ከባለቤትሽም ተለይተሽ አትቅራ፡፡ እባክሽ ሂጂ” እያለ ይመክራት ጀመር፡፡ ዕዝራ እንዲህ እያለ ለማጽናናት ሲለፈልፍ፥ ለካስ ሴቲቱ የእውነት ሴት አልነበረችም! ሴቲቱ ተለውጣ በሴት የተመሰለች አገር ሆና ታየችው፡፡

ውጣ ውረድ፥ ሃዘንና ደስታ በሁሉም ያለ ነው፡፡ በእርግጥ የግለሰብ ሃዘንም በጊዜ ውስጥ እየተደራረበ ሰውን ከሕብረተሰቡ ሊያስወጣው ይችላል፡፡ ግለሰብ ከዝሕብረተሰቡ ከወጣ እንደ እብድ ይቆጠራል፡፡ ነገር ግን አንድ ሃዘንተኛ ለጋራ ችግር የሚያዝን ቢሆን ያ ሰው እንደ ዕዝራ ወደ መንፈስ በመቅረብ ስለጠቅላላ የሕዝቦች ችግር የሚያዝን፥ የሚያስብና የሚጸልይ ይሆናል እንጂ፥ ከሕብረተሰቡ ተለይቶ የብቸኛ ሃዘንተኛ ሆኖ አይቀርም፡፡

ከምድራችን ምንጊዜም ጥሩ ውጤት እንደማይገኝ የእግዚአብሔር መልአክ ለዕዝራ ገልጸለታል፡፡ መልአኩ፡- ለምን ሃዘን ታበዛለህ? ለምንስ ትኩረትህ በምድር ላይ ብቻ ይሆናል? ለምን ሌላኛውን አለም አሻግረህ አታይም ብሎ ዕዝራን መክሮታል፡፡ ከምድራዊነታችን ባሻገር ያለውን መመልከቱ - ከምድር ያጣነውን ከሰማይ የምናገኝበት ተስፋችን መሆኑን ገልጸለታል፡፡

በምድራዊ ሃዘን መቋቋም ራስን ይጎዳል እንጂ አይጠቅምም፡፡ ይልቅስ፥ አዎንታዊ ሆኖ ለአገሪና ለዚህች አለም ምን እየወራሁ ልኑር ማለት ነው የሚሻለው፡፡ በአንድ ሰው ሕይወት ውስጥ አያሌ አደጋዎች የሚከሰቱትም በምድራዊነት ላይ ብቻ የሙጥኝ ከማለት ሊሆን ይችላልና፤ ከራስ ወጣ እያሉ ሕብረተሰቡን መመልከት ይጠቅማል፡፡

እያንዳንዱ ሰው ከግላዊነቱ እየወጣ፥ ችግሩን፥ ደስታና ሃዘኑን ሕብረተሰብአዊ ቢያደርገው ለሁላችንም የጋራ መፍትሔ ለማግኘት ይረዳል፡፡ የሰዎች ስሜት መንፈሳዊ ሲሆን፥ በጋርዮሽም ሲተሳሰር ደስታም ሆነ ሃዘን የጋራ ይሆናል፡፡ ሃዘኑም ቢሆን ተስፋና ደስታ አዘል ይሆናል እንጂ፥ ፍጹማዊ ሃዘን አይሆንም፡፡

በማንኛውም ጊዜ (ለክፉም ሆነ ለደግ)፥ ሰዎች እርስ በርስ ሃሳብ ለሃሳብ ሲለዋወጡ፥ ትንሽ - ትንሽ አንዱ ሌላውን ይመስላል፡፡ በዚህን ጊዜ ክፋቶችና ደግነቶች ሁሉ ካንዱ ወደ ሌላው ይዛመቱና ሁለት አቢይት ማዕበሎች ይፈጠራሉ፡፡ የክፋት ማዕበሎች ሲደማመሩ ሰው እርስ በርሱ ይጨራረሳል፡፡ የደግነትም ማዕበሎች ሲደማመሩ ማሕበራዊ ግንባታ ይሆናል፡፡ ሁለቱ ተቃራኒ ማዕበሎች ሲደነቃቀፉ ደግሞ ምንም ሳይሠራ እድሜ መፍጀት ብቻ ይሆናል፡፡ በተመሳሳይ መንገድ፥ አንድ ግለሰብም የተጠቀሱት ሁለት ማዕበሎች በውስጡ

አሉበት። ስለዚህ አንዳንድ ጊዜ ጥሩ ሰው ይሆናል፤ አንዳንድ ጊዜ ደግሞ መጥፎ ሰው ይሆናል። አንድ ግለሰብ በማሕበር ከሌሎች ጋር በሕብረት ሲኖር የክፋት ማዕበሎች በሰልፍ ሆነው በውስጡ እንዳይደማመሩበትና እንዳያድጉበት ወደጥፋትም እንዳይከቱት መጠንቀቅ ይኖርበታል።

ለጊዜው ነው እንጂ ሥጋ አይጠቅምም፤ ምድራዊ ኑሮ ሲያስመርር ብንመለከት፥ መንፈሳዊ ኑሮ ጸጸት ሲሆን አላየንም። ከምድራዊነታችን ባሻገር ሰማያዊ እና ዘለአለማዊ አለም ውስጥ የሚከተን፥ ቀድሞ ከእግዚአብሔር የመጣ በኋላም ወደ እርሱው የሚመለሰው ጥሩው መንፈሳችን በምድርም በሰማይም ሕያው ሆኖ ይኖራል። ታዲያ፥ እስከዛው ድረስ፥ መመላለሻያ አለማችንን፥ መኖሪያ አገራችንን፥ መሰናበቺያ ጊዜአችንን ሁሉንም በአይነ ሕሊና እየተመለከትን እናውራ በደስታ። በዚህ አለም የሚሠራው ሥራ ሁሉ (ይህንን እና ያንን የሚመስለውም ሁሉ) ከሕብረተሰብ እስከ ግለሰብ የሰውን ሕይወት ሲያተራምስ፥ እንዲሁ ዝም ተብሎ የሚታለፍ አይደለም፤ በደምሳሳውም ቢሆን፥ ውስጠ ጠባዩንና ሂደቱን መመልከት ያስፈልጋል እንጂ።

ቋንቋ የሚያሰለጥን - አንደበት የሚከፍት፥

የሚያሳውቅ - የሚያዝናና የሚያጫውት፥

የሚያቀራርብ - የሚያፋቅር

ደስታን ከቤት ወደ ቤት - ከአድማስ ወደ አድማስ የሚያዛመት፥

በአለማችን የሚታየው ሁሉ - የሰው ጥሩነቱ ሲከፈት።

የደስታን ስሜት ለመስረጽ ብልሃቱ ምንድነው?

ምንድነው ሰው ለሰው የሚሰጠው?

የታለ የጥንቱና የወደፊቱ ቀና ሰው?

የተደበቀው የተፈጥሮ ጸጋ ከማንም ዘንድ ያለው?

የእግዚአብሔርን ሰላምታ በፈቃዱ የሚለግሰው፥

ቀንም፥ ማታም፥ ፈገግታ የማይለየው፥

ጥሩውን መንፈሱን ከውስጡ የሚያወጣው፥

ትህትናውን በንግግር - በወሬ የሚገልጸው፥

ጣፋጭ የሚሆንለት ቋንቋው - የፈለገውን መግለጽ የሚቻለው፥

የት ነው ያለው የጥንቱና የወደፊቱ ቀና ሰው?

ይህቺን አለም ጥሩ መኖሪያ ሥፍራ የሚያደርገው።

ምዕራፍ ሁለት

በአንድ አለም ሁለት አለም

ምድራዊ ክንውኖች ከኃጢአት ጋር ይሠራሉ። አንዳንድ የተዳፈኑ ኃጢአቶች ሲቆሰቆሱ፥ ሌሎችም ከሥር ሲያቆጠቁጡ ይታያሉ። ዘረኛነት እና የሃይማኖት አክራሪነት በመሠረታዊ ጠባያቸው ይመሳሰላሉ። ሁለቱም ከአድሎአዊነት ጠባይ ይመነጫሉ። የሰው ልጅ የሚፈልገውን ሃይማኖት በራሱ መርጦ እንዳይከተል፥ ሰብአዊ ዲሞክራሲያዊ መብቱን የሚነፍግ የሃይማኖት አክራሪ (የፖለቲካ አክራሪም ቢሆን) ከምድራዊ አድሎአዊ የዘረኛነቱም ጠባይ የሚያላቅቀው ሰማያዊ ግንዛቤ አይኖረውም።

እግዚአብሔር ሰውን በአምሳሉ ፈጠረ። ከዛም በኋላ፥ ይህንን መልካም ሥራ ለማበላሸት ሰይጣን በሰዎች አይምሮ ይጫወታል - ሰዎች ኃጢአትን እንዲሠሩ፥ ይታገላል። እግዚአብሔር ግን ፈጥሮ አልተወንም። የአለም ሕዝቦች ሲገባቸው በተሠሩት ኃጢአቶች ሁሉ እየተጸጸቱ ወደ ክፍተኛ ሰብአዊነት ይሸጋገራሉ። የዛን ጊዜ (ከዛም በኋላ) እግዚአብሔር ሰውን እንደገና ይፈጥረዋል። የዛን ጊዜ ሰይጣን ምንም ማድረግ አይችልም። “ተኩላ ከበግ ጠቦት ጋር ይቀመጣል፥ ነብርም ከፍየል ጠቦት ጋር ይተኛል...” ኢሳ. 11፡ 6

በዚህ መጽሐፍ እና በሚቀጥለውም (ቅጽ ሁለት) ወደ መንፈሳዊነት የሚመሩ ሃሳቦችን በመገጣጠም አንባቢያን እንዲከታተሉ ተጋብዘዋል።

ከምድራዊ አድሎአዊ ጠባዮቻችን አንዱ - ዘረኛነታችን

የዘረኛነት ኃጢአት ከክርስቶስ በፊት ጀምሮ ይሠራ ነበር። ሆኖም ከፍተኛ ደረጃ የደረሰው በሁለተኛው የአለም ጦርነት ወቅት ነበር። ከዛን ጊዜ ጀምሮ እንዲህ አይነቱ ኃጢአት በአጠቃላይ በአለም ዙሪያ ተሠርቶ ወደማለቁ የተጠጋ ይመስላል። ሆኖም፥ ባሁኑ ጊዜ እንደ ጥንቱ የአለም ጦርነት መቀስቀሺያ ሊሆን ባይችልም፥ በአንዳንድ ሥፍራዎች አንዳንድ ግለሰቦችን እያጠቃ ብዙ ጉዳት አድርጏል።

የአንድ ሰው ሰብአዊ መብቱ የግለሰቡን ዘር፥ ሃይማኖትና ጾታ የሚያካትት በመሆኑ እዚህ እኛ በምንኖርበት አካባቢ ዘረኛነት በሕግ የተወገዘ ነው። ሆኖም፥ አንድ ዘረኛ በቀን ተቀን ግንኙነት ውስጥ የሰብአዊ መብት ተጻራሪ የሆነው አስተያየቱ በየጊዜው ቀስ በቀስ ወደሌላው ሲወረወር በድንጋይ ከመውገር

አይተናነስም። ከተዛባ አስተሳሰብ በመነጨ ትችትም አንድ ዘረኛ ሌላውን ይጎዳል። አርቆ ካለማሰብ፥ የኋላ ቀርነትና የተዛባ አመለካከት የተነሳ ዘረኞች አልታጡም። በተደበቀ ዘረኛነት ክፉኛ የሚጎዱ ሰዎች አሉ። “ጠላትነቱን በተንኮል የሚሸሽግ፥ ክፉቱ በጉባኤ መካከል ይገለጣል። ጉድጓድን የሚምስ ይወድቅበታል፤ ድንጋይንም የሚያንከባልል ይገለበጥበታል።” ምሳሌ 26:26 - 27

ሥጋዊ ኑሮአችንን ከሚያስጨንቅብን ከአድሎአዊ ጠባቦቻችን አንዱ - የምድራዊነት አይነት - ዘረኛነት - የቀን ተቀን የፈረንጅ አገር የሩጫ ኑሮአችን የይይስሙላ ሆኖ እውነተኛውን የምንጠባበቅ አስመሰለን።

“እኔ በምድር ላይ መጻተኛ ነኝና፥ እንደ አባቶቼም እንግዳ ነኝና ወደማልመለስበት ሳልሄድ አርፍ ዘንድ ተወኝ።” መዝ. 39: 13

በሄድንበት ከተማ ሁሉ በየመንደሩ እየዞርን ለኛ የሚስማማ ቤት እንፈልጋለን። ላገሩ ባዳ፥ ለሰጧ እንግዳ ሳይኮን፥ ተደላድሎ የሚኖሩበት አገር ከወዴት ይገኛል? በአለም ያሉ ከተሞችን በሙሉ እየዞርን ብንኖርባቸው፥ በሁሉም ሥፍራ አንድ የሚጎድል ነገር ይኖራል። መንፈስ አካላዊ ጠባቦችን ተከትሎ አይሄድም፤ የሚያምር ሁሉ ወርቅ አይደለም።

ወይ ጉድ! የሰውን ክፉውን ሳያዩ የሚኖሩበት አገር የት ይሆን? አንዳንድ ሰዎች በፍርዳት ሳይሆን፥ እንዲሁ የሰውን ክፉውን ላለማየት ሲሉ ይሸሻሉ፤ ይደበቃሉ፤ ከሰው ተነጥለው ይኖራሉ፤ ይሰደዳሉ። “የሰባ ፍሪዳን ጥል ካለበት ሥፍራ ከመብላት፥ የጎመን ወጥ በፍቅር መብላት ይሻላል።” ምሳሌ 15: 17

ይህ ቆንጆ ሥፍራ ነው፤ ግን ለምድራዊነት ብቻ የሚያገለግል ብልጭልጭ ነገር በዝቶበታል። በዚህም ላይ የዘረኛነት ተውሳክ ሰውን ለሁለት ከፍሎ በአንድ አለም ውስጥ ሁለት አለም ያለ አስመስሎታል።

የምድር ሰዎች ሁሉ (ጥቁር፥ ነጭም ሆነ ቢጫ) የጋራ ኑሮአቸው ተደማምሮ እኮ ነው ለሰብአዊነት አንድ ወጥ እድገት የሰጡት። በአንድ ዘር ውስጥ ግለሰቦች፡- እኛ ብቻ ነን ለአለም ሕብረተሰብ ሁሉ እድገት ያመጣን ሲሉ ዘረኛነት ተቀሰቀሰ ማለት ነው። እንዲህ አይነት ጠባብ አመለካከት ያለው ሰው - ተመጻዳቂ በዘሩ የሚመካና የሚኮራ፥ የዘረኛነትም ዝንባሌ የሚያድርበት ነው።

ይህች አለም አንድ ወጥ እንዳትሆን፥ እግዚአብሔር ሆነ ብሎ “ለምክንያት” ፍጥረታትን ሽንጉርጉር አድርጎ በመፍጠሩ፥ የሰው ዘር የተለያየ መልክ አወጣ። ይህ ተፈጥሮአዊ ቁንጅና መደሰቻ፥ የእግዚአብሔርን ሥራ ማወደሻ እንጂ፥ ሰውን ከሰው የሚያጣላ መሆን አልነበረትም። የሰው ዘር እንደ አበቦች ቀለም መለያየት እንደ አንዱ የተፈጥሮ ቁንጅና መቆጠር ሲገባው፥ የቆዳው ቀለም የጠቆረ፥ ጸጉሩም የከረደደ፥ ከአንድ ነጭ - ባለ ጸጉረ ብሽት፥ ወይም ቢጫማ ቀይ ሰው

የጎሳ ልዩነት ቢታይበት፥ ይህንን ልዩነት መካድ የተፈጥሮን ቁንጅና እንደ መካድ፥ የእግዚአብሔርንም ሥራ እንደ ማቃለል ይቆጠራል።

የእግዚአብሔር ፍጡር የሆነችዋን ጥቁር ኢትዮጵያዊት ለምን ሙሴ አገባት ብላ የሙሴ እህት ስለተናገረች ብቻ እግዚአብሔር ተቆጥቶ ለምጻም እንደ አደረጋት (አሪት ዘኁልቁ 12)፡- በአፈጣጠር እገሌ ከገሌ ይበልጣል ብሎ መናገር በእግዚአብሔር ሥራ ውስጥ መግባት፥ እርሱንም ማስቆጣት መሆኑን ያመለክታል።

ትዳር ይገጽአለሁና ስለውጪው አለም ሳልጨነቅ ከራሴ ቤተሰብ ጋር ብቻ ደስ ብሎኝ እንድናር የሚያደርገኝን እያሰብኩ እኖራለሁ ማለት አልተቻለም። ባጠቃላይ፥ ይህች ምድርና በውስጧ የሚሠራው ሁሉ የሚያስጠላ ነው ባይባልም፥ አልፎ አልፎ የሚታየው ዘረኛነት በጣም ያሳዝናል፤ ያስፈራልም።

እኛም አዎንታውያን ስለሆንን፥ የበጋ፥ ክረምት፥ በልግና ጸደይን መለዋወጥ እየተመለከትን፥ የምድር ክፋቶችና ደግነቶችም እንዲሁ የሚፈራረቁ ናቸውና፤ ምንም ይሁን ምንም እንኩርበት በማለት ቆይተናል። ሆኖም፥ በዘር ልዩነት ሳቢያ፥ በየጊዜው ከመካከላችን ስነአይምሮአዊ ድንጋጤ ውስጥ የሚገቡ ወንዶችና ሴቶች ወገኖቻችን ብዙዎች መሆናቸውን ስንገነዘብ መንፈሳችን ይታወካል።

የሰውን ልጅ እንስሳዊ ጠባይ መንፈሳዊነቱ እየሸፈነለት ነው እንጂ፥ ያ መንፈሳዊነቱ ባይኖር (ቢሰወር፥ ቢጠፋ፥ ቢዳከም) እንስሳዊ ጠባይ ቁልጭ ብሎ፥ በግልጽና በጉልህ መታየቱ አይቀርም። መከራና ጭንቀት የደረሰበት ጠባየ ለስላሳና የዋህ ሰው የሰዎችን እንስሳዊ ጠባይ ከገጽታቸው ቢመለከት፥ ሊደነግጥ (ስነአይምሮአዊ ድንጋጤ ውስጥ ሊገባ) ይችላል፤ የዚህም መዘዙ ብዙ ነው። ሰው ካገሩ ከወጣ ሆኖ የሚብሰው ለመኖር አስፈላጊ ከሆኑት (ከመብልና ከመጠጥ) ሌላ የጎደለበት ስለሚኖር ነው።

ከጎናችሁ ያለ ሰው መንፈሱ ሲደነግጥ ዝም አትበሉ፤ አይዞህ፥ አይዞሽ እያሉ ማደፋፈር ያስፈልጋል። ከብዙ ዓመታት ጀምሮ የተገፉ ወገኖቻችንን እያሰብን የምድር ክፋቷን መናገሩ ጥሩውን መርሳት (መደበቅ) አይደለም፤ ግን በሄድንበት ዘርፈጥ ብለን ከመቀመጣችን በፊት አስቀድሞ ዙሪያችንን መመልከቱ ይበጃል። አድሎአዊነትን - የዘረኞች ተንኮልና ግፈኝነትን በጥሩነት ለውጦ ይህቺን ምድር ሰማያዊ ማድረግ (ወይም ማስመሰል) የሚቻለው እንዴት ነው ማለትም ተገቢ ነው።

ሰውን ሁሉ ምንጊዜም በአዎንታዊነት ብቻ መመልከቱ ብዙ ችግሮችን ይከላከላል። እኛ እንደ ንስር አሞራ ከላይ ሆነን በከፍታ የምንመለከት ብንሆን ጥቃቅን ችግሮች አያስጨንቁንም። ሆኖም፥ ዘረኞች የሰውን እኩልነት እንዲማሩና እንዲያውቁ የማድረግ ኃላፊነት አለብን።

ክፋትና ጥላቻዎችን ሁሉ ችለን፥

አብረናቸው ሰነብትን፥ ለመቆየታችንም ዋጋ እየከፈልን፤

ኑሮን ለማሸነፍ፥ ከሁለት ከምስት ቦታ ሠርተን፥

ከተራ የቀን ሠራተኛነት እስከ ሳይንቲስትነት ደረጃ ተሠማርተን፥

ከነጭ በልጠን እንዳንታይ እየተኮረኮምን፥

ሥጋችንን፥ አይምሮአችንንም አድክመን....፤

ግን ምንድነው ዋስትናው ይህ ኑሮአችን፥

ምንጊዜም እንግዳ - ባይተዋር መሆናችን፡፡

በገዛ ኃጢአታችን አልጠቆርንም፥

እግዚአብሔር እኛን ከነጭ በታች አድርጎ አልፈጠረንም፡፡

በሰው ዘር ውስጥ ሁሉ ያለ የሰብእነት ምልክት፥

እንዲህ ሲዋረድ በዝቅተኛ አመለካከት፥

የአለም ሕዝብ ተጎድቷል በዚህ ወገናዊ ኃጢአት፤

ግን በመሳዳታችን እንድንነቃበት፥

በድካማችን እንድንከብርበት፥

ካለማቋረጥ በመበርታት ከፍ ብሎ - በልጦ ለመታየት ጥረት፥

ይህ ብቻ ነው የኛ ምርጫ በእውነት፡፡

ሰው በሃይማኖታዊ ፍልስፍና የተራቀቀው፥

በተፈጥሮውና በኑሮው፥ የራሱ እውነት ሲርቀው፥

የአካላዊነት (ሥጋ) ጠባዩ አይኑን ሲያሳውረው፥

እርስ በርሱ መተዋወቅ እንኳን ሲያቅተው፡፡

ግላዊና ማሕበርዊ አስተሳሰቡ፥ ሃይማኖቱ (እምነቱም) ተለያይተው፥

ቀለም፥ ዘር፥ ሌሎችም ክፋቶች ተደማምረው፥

ተስፋ በመቁረጥ ሁሉን ነገር እርግፍ አድርጎ ሲተወው፥

ከጤንነት እብደት ሲሻለው፤

ልዩነቶች ጥላቻን ሲፈጥሩ እጅግ በጣም ተካረው፥

ጠብና ጭቅጭቅ ወደ ሞት ሲመራው፡፡

ይህን ሁሉ ማሰብ ያስጠላል፤

ከመታየት መደበኛን ያስመኛል፡፡

አንዱን ካንዱ ማበላለጥ፥ በልብስ፥ በሃብት፥ በመልክ - በውጫዊነት፥

የተውነው መስሎን ነበር ካገር ቤት፥

ዝቅ ብሎ በመታየት መጠላት፡፡

እዚህም ቢሆን ፈረንጅ አገር፥

ሰው ሰርቶ በድካሙና በወዙ ከሚኖርበት፥

ተጠናክሯል ልዩነት በዘረኛነት፡፡

ዘመኑ የፈጠረውን፥ ኮትኩቶ ያሳደገውን፥

ይህንን ጠባይ - ልዝብ ሰይጣናዊነት፥
 ማነው የሚያጠፋው? እንዴት?
 ምንድነው ይህ የሰው ፍጥረት?
 ቢያጥቡት የማይጠራ ውስብስብ አይነት።
 ለዚህ ላፈር ክምር፥ ጉርብጥጥ ሰውነት፥
 ግልጋሎቱ ለመሬት፥ ጥቅሙ ለምድራዊነት፥
 ምንም አይረባንም በሥጋ ላይ ትኩረት፤
 በገላችን አንኩራራበት፤ በመልካችን አንመካበት።
 እንደ ዛፍ ቅጠል ከሚረግፈው፥
 ዘላቂ መንፈሳችን ነው የሚሻለው።

እኛ ካገራችን የወጣነው፡- ወገኖቻችን በድህነት ውስጥ ተነክረው ሳለ፥ እኛ ከነርሱ ተለይተን የተዘናና ኑሮ ከምንኖር ይልቅ፥ ሰዎች አምረው፥ አገጠው፥ እየተደሱቱ ከሚኖሩበት ሥፍራ ብንኖር ይሻላል በማለት አይደለም፤ መሰደዳችን ያገራችንን ሁኔታ የሚያስረሳ፥ አዲስና ደስተኛ የኑሮ መድረክ የሚከፍትልን አለመሆኑን ጥንትም የምናውቀው ጉዳይ ነውና። ፈረንጅ አገር የመጣነው፥ ይህችን አጭር የሥጋ ሕይወታችንን ዘላለማዊ አስመስለን ልናጣጥማት ብለን ሳይሆን፥ ከዛ ከተነክርንበት ማጥ ውስጥ ወጥተን፥ በዝተንና ተባዝተን ምድራዊ ግዳጃችንን ለመፈጸም ነበረ። በየትኛውም አቅጣጫ ሲታይ፥ የዚህ አለም ነገር “ሁሉ” ፍሬ ከርስኪ ሆነብን። “ከጸሐይም በታች የተሠራው ሥራ ሁሉ ከብዶኛልና፥ ሕይወትን ጠላሁ፤ ሁሉም ከንቱ ነፋስንም እንደመከተል ነው።” መጽሐፈ መክብብ 2፡ 17

አንዳንድ አበይት ጉዳዮች ላይ በማተኮር፥ በአለም አቀፍ ደረጃ እስከ ዛሬ የነበረውን ቅኝ አገዛዝ ከታሪክና ከሰዎች ልጆች እድገት ጋር እያገናዘቡ ለማይቀር እውነታ በመሰናዳት፥ ከማይፈለግ ሃቅ ጋር እያገናዘቡ መኖር ነው የሚሻል እንጂ፥ እራሳችንን እያሞካሸንና ሃቁን እየደበቅን ከኖርን እንደገና ሳናስበው ልንጠቃ እንችላለን።

እስከዛሬ ድረስ በዘረኛነት ምክንያት ነጭ ሲያጠቃ ጥቁሩ ሲጠቃ ብቻ ነው የተመለከትነው። አሁንም ቢሆን፥ አብሮ መኖር ይቻላል የሚለው የደጋግ ሰዎች ፍልስፍና ያዳፈነውን እሳት የምድር ተፈጥሮአዊ እውነታ¹ ሊያባብሰው ይችላል። ይህ ቀደም ሲል የታየው አለም አቀፋዊ ዘረኛነት በምድር ተፈጥሮአዊ እውነታ ቢቀሰቀስ፥ አጥቂው ማነው? ተጠቂውስ።

¹ የምድር ተፈጥሮአዊ እውነታ - የሰው ዘር መብዛትና የተፈጥሮ ሃብት እጥረት፥ የአየር ለውጥ፥ ወዘተ...።

የሰብአዊነትም የመቆያ ምስጢር ከሰው ልጅ አጠቃላይ ጠባይ (ከሥጋዊነቱና ከመንፈሳዊነቱ አንጻር) ጋር እንጂ፥ ለብቻው በዘረኛነት ጠባይ ብቻ የሚወሰን አይደለም። ወደፊት በምድር ላይ የጋራ ችግር ሲበዛ፥ ሰዎች ከምንጊዜውም የበለጠ ካልተቀራረቡ በስተቀር፥ የጋራ ችግር በተናጠል የማይቃለል ይሆናል። ስለዚህ፥ ለወደፊት ሕዝቦች ሁሉ በአንድ ላይ እየሠሩ እንዲኖሩ፥ በአንድነት እንዲያስቡም የሚገደዱበት ሁኔታ ይፈጠራል (ተፈጥሯልም)። ታዲያ፥ አብሮ እየኖሩ፥ እየተለዩም እንዴት ይዘለቃል?

መጭውን መጥፎ ጊዜ እንዴት እናልፈዋለን? ከአገራችን፥ ከወገኖቻችን ተለይተን በአለም ዙሪያ የመበተናችን ምሥጢር ምንድነው? የሰብአዊነትን የመቆያ ምስጢር ማን ይረዳዋል?

እስራኤላውያን በአለም ዙሪያ እንደተበተኑ እና ዘራቸውንም እንዳተረፉ፥ እኛም መጥፎ ጊዜ ከመጣ፥ በአንድ አካባቢ ታጅበን አለመኖራችን ዘራችንን ያተርፈው ይሆናል? ሰብጠርጠር ብለን ከመሃላቸውም ብንገኝ፥ ክፉ ፈረንጆች በልባቸው ተንኮል ሸርበው ነጭ ያልሆነውን ሰው ሁሉ መጨረስ ቢፈልጉም የደጋግ ፈረንጆች ደግነት ይጠብቀናል?

እኛ ተሰደን አለምን ያጥለቀለቅን ሰዎች ይህንን እናስተውል። የኛ ልጆችና የልጅ ልጆቻችን በያሉበት ቀርተው፥ አገራችን የሚሉትን የባእድ አገር እየሠሩ በማሳደግ ላይ ስለሚቆዩ፥ የአለም ማሕበራዊ፥ ኢኮኖሚና የፖለቲካ ሁኔታ ይሻሻላል። እኛ ተሰደን በተሰደድንበት ሌላውን አገር ማሳደጋችን (የአለም ስደተኞች ሁሉ ይህንን ማድረጋቸው) አጠቃላይ ሉላዊ (global) ግንባታ መሆኑን ልብ እንበል።

ታዲያ በዚህ ሉላዊ ግንባታ አገራችን ኢትዮጵያ ምን አተረፈች? በያለንበት ልጆቻችን እና የልጅ ልጆቻችን አባቶቻቸውና አያቶቻቸው የሚኖሩበትን አገራቸውን ትተው ሌላውን አገር ሲያሰለጥኑ፥ አገራችን ኋላ ቀር ሆና ትቅር?

እነኛ ያስጠጉን ሰዎች ግን፡- ተቸግራችሁ ስለመጣችሁ፥ ተቀብለን ስለረዳናችሁ (ከችግር ስላወጣናችሁ) ምስጋና ይገባናል ይላሉ እንጂ፥ እናንተ አገራችንን ስላሳደጋችሁልን (በናንተም ሥራ የኢኮኖሚ እድገት ስላገኘን) ለናንተ እና ለመጣችሁበት አገር ምስጋና ይገባል አይሉም።

ምንም አይደል። ለኛም የምንኖርበት አገር (የባእድ አገር ቢባልም) አገራችን ነውና፤ ምስጋናውም ይቅር። ደግ መንግሥት እና ደጋግ ሕዝቦች ተባብረው፥ ስደተኞችን ረድተው በማስጠጋታቸው፥ ምስጋና ይገባል ለመልካሙ መንፈሳቸው።

እራስን ከፍ ከፍ ማድረግና ሌላውንም በዝቅተኝነት መመልከት በተለመደበት ሥፍራ ሁሉ የእኛ ሰውን ማክበር፥ ትህትና፥ ሰላምተኝነት፥ እራስን ከሌላው ዝቅ

ማድረግ፥ ቀስ ብሎ መናገር፥ ለሌላው ቅድሚያ መስጠትና አለመስገብገብ፥ ባጠቃላይ ሰውን ጥሩ የሚያሰኙ ጠባዮቻችን ሁሉ እንደ መጥፎ እየተቆጠረ አስጠቅቶናል። የሰዎች ደግነት ክፋትን መደበቅ ሲያቅተው አቢይ ችግር ይከሰታል።

ከሰማይ ሰማያት ወርዶ፥ ራሱን ከሰዎች በታች ዝቅ አድርጎ፥ በበረት የተወለደ ክርስቶስን ለሚከተል አንድ ክርስቲያን፥ እራሱን እያተለቁ ሌላውን ማሳነስ እንደ ትልቅ ኃጢአት ነው። ጻድቃንን የሚመስሏቸው ሁሉ ሕይወታቸውን ከመንፈሳዊነታቸው ጋር አጣጥመው ሲኖሩ እራሳቸውን ዝቅ ያደርጋሉ። ግን አንድ ሰው ራሱን ዝቅ ሲያደርግ፥ ሌላው ሰው ደግሞ የባሰ ዝቅ ያደረገው እንደሆነ፥ መሬት ቆፍሮ ከነ ነፍሱ እንደቀበረው ያህል ይሰማዋል። ራሳቸውን ዝቅ የሚያደርጉ ትሁታን ራሳቸውን ከፍ ከሚያደርጉ እብራተኞች ጋር እንዴት መኖር ይችላሉ?

የምድርን ለምድር የሰማይን ለሰማይ ከፋፍሎ በመመልከት ብቻ ይህቺን አድሎአዊ አለም ሰማያዊ ማድረግ (ወይም ማስመስል) አይቻልም። የዘረኛነት አመጣጡ እንዴት ነው ከማለት ይልቅ በምድር የሚሠራ ክፋት መነሻው ምንድነው ማለት ይቀላል።

በዘር የሚቀሰቀስ ጥላቻ መሠረቱ የምድራዊነት መለዩ ጠባይ እንደመሆኑ ሁሉ፥ በመንፈሳውያን መካከል ምንም አይነት የዘር ልዩነት ሊኖር አይችልም። ምድራዊነት የቆዳ ቀለምን ያያል፥ መንፈሳዊነት ግን ከቆዳ ቀለም ዘልቆ የሰውን ጥሩነት ይመለከታል። ምድራዊነት የሰውን አስተሳሰብ ወደ አካላዊነት (ውጫዊነት) እንዲያዘነብል ያደርጋል - የሰውን ዘር በቆዳ ቀለም፥ በቁመና፥ “በቁንጅና” አንዱን ከሌላው አስበልጦ ያያል። መንፈሳዊነት ግን የሰውን አስተሳሰብ ከምድራዊ መበላለጥ ያወጣዋል፤ በሰዎች መካከል የሚኖር ግንኙነት ሁሉ በእኩልነትና በፍቅር ላይ የተመሠረተ እንዲሆን ያደርጋል።

እግዚአብሔር በፈጠረው ሰው መካከል ልዩነት የሚፈጥር ምቀኛ ሰይጣን ነው እንጂ ሰው አይደለም። አንዳንድ ዘረኞች (ነጮችም ሌሎችም) የአስተሳሰባቸው ዝንባሌ ጥቁርን ሰው እንደ ዝቅተኛ አድርገው እንዲመለከቱት ቢያደርጋቸውም፥ ይህ ከሰይጣን የመጣ መሆኑ የገባቸው ከዚህ ምድራዊ አመለካከት ተላቀው የሰውን ዘር ሁሉ እኩል ሲወዱ ይታያል። “እግዚአብሔር ለሰው ፊት እንዳያዳላ፥ ነገር ግን በአሕዛብ ሁሉ እርሱን የሚፈራና ጽድቅን የሚያደርግ በእርሱ የተወደደ እንደሆነ በእውነት አስተዋልሁ።” የሐዋ. ሥራ 10:34

በፈረንጅ አገር የቅዱስ ፓትሪክ ቀን ሲከበር፥ እርሱ ማን እንደሆነ በመገንዘብ፤ በሥራውም እርሱን ለመምሰል ከመሞከር ጋር ቢሆን ይሻል ነበር። ቅዱስ ፓትሪክ እራሱን ከሰው በታች ዝቅ ሲያደርግ እንዲህ አለ፡- “እኔ ፓትሪክ ነኝ፥

ኃጢአተኛ፥ ያልተማርኩ፥ በሰዎች የተጠላሁ። አባቴ ቄስ ነው፤ እኔ ግን እግዚአብሔርን የማላውቅ ኃጢአተኛ ሆኜ፥ በአስራ ስድስት ዓመቴ ከብዙ ሺህ ሰዎች ጋር በባርነት ከብሪታንያ ተማርኬ ወደ አየርላንድ ተወሰድኩ።

የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ስላላከበርን፥ ቄሶቻችንም የሚነግሩንን ባለመስማታችን ተበተንን። እኔ ፓትሪክ ተሰድጄ፥ ዝቅተኛነቴ ጎልቶ ከሚታይበት የባእድ አገር መጣሁ። ነገር ግን በወጣትነቴ የሠራሁአቸውን ኃጢአቶቼን ሁሉ በማስታወስ፥ በኃጢአቶቼ ተጸጽቼ፥ ተናዝገፍ፥ ይቅርታ ጠይቄ፥ በሙሉ ልቤ ወደ እግዚአብሔር እቀርብ ዘንድ አይኖቼ ተከፈቱልኝ። ስለዚህ፥ ክፉና ደጉን ባልለየሁበት በድንቁርናዬ ሁሉ ሲጠብቀኝ ለነበረ፥ አሁንም ለሚጠብቀኝ አምላኬ ታላቅ ውለታ አለብኝ።”

ቅዱስ ፓትሪክ በእግዚአብሔር ያለውን የራሱን እምነት ካረጋገጠ በኋላ፥ ይህንን እምነቱን በባርነት ከተወሰደበት አገር ለማስተማርና ለማሳወቅ ሲል እንዲህ አለ። “ኃጢአተኛም፥ አላዋቂም ብሆን፡- ውሸትን የምትናገር አፍ የዝነ ነፍሷን ታጠፋለች ብሎ በዳዊት መዝሙር በተጠቀሰው መሠረት፥ የልቤን እውነት በፍርኃት እጽፋለሁ። በዝቅተኛ እውቀቴ የምጽፈው የሰዎች መሳቂያና መሳለቂያ እንዳይሆንብኝ ስፈራ እስካሁን ቆይቻለሁ። አሁን ግን በወጣትነቴ የሠራሁአቸውን ኃጢአቶች በስተርጀና ለማካካስ መጣደፍ ይኖርብኛልና፤ እንደምሁራን መጻፍም ባልችል፥ አይምሮዬና መንፈሴ የሚፈቅድልኝን ያህል እጽፋለሁ። የልቤም ምኞት ሰዎች ለእግዚአብሔር ምስጋና ያቀርቡ ዘንድ ስለሆነ፥ ከመናገር አልቆጠብም።..” (ከቅዱስ ፓትሪክ ዌብ ሳይት)

በተመጻዳቂዎች ፊት ከሰዎች በታች በዝቅተኝነት ሲታይ የነበረ ይህ ፓትሪክ ቅዱስ ሰው እንዲባል ያደረገው መልካሙ ሥራው ነው። ብዙ ሰዎችን አስተምሮ፥ በአብ፥ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እያጠመቀ ክርስቲያኖች አደረጋቸው፤ ብዙ የመንፈስ ልጆች አፈራ።

ጣኦት አምላኪ የነበሩት የአየርላንድ ሰዎች ክርስቲያኖች ሆነው፥ የንጉሦቻቸው ወንዶችና ሴቶች ልጆች እንኳን በድንግልና እየመነኩሱ የእግዚአብሔር አገልጋዮች ሆነዋል። ቅዱስ ፓትሪክም በመንፈስ ቅዱስ ከወለዳቸው ልጆቹ መለየት ስላልቻለ፥ ወደ አገሩ ወደ ብሪታኒያ ተመልሶ ከገዛ ዘመዶቹ ጋር ሳይቀላቀል፥ እስከ እድሜው ፍጻሜ ድረስ አየርላንድ ኖረ።

ሰዎች የቅዱሳንን ታሪክ እያነበቡ፥ በተግባራቸውም ቢመስሏቸው ምናለበት? ጻድቃን ዘረኞች ሊሆኑ አይችሉም፤ የጻድቃን ሁሉ አስተሳሰባቸው አንድ አይነት ስለሆነ፥ በተግባርም አንዱ ሌላውን ይመስላል። ለምሳሌ፥ እማሆይ ቴሬዛ ትውልዳቸው አልባንያ፥ ዜግነታቸው ሕንዳዊ፥ እምነታቸው ካቶሊክ፥ ልባቸው የክርስቶስ። ዘወትር በማለዳ ይነሱና፥ ቅዱስ ቁርባን ከተቀበሉ በኋላ

መቁጠሪያቸውን ይዘው ወደ ድሆች መንደር ይገባሉ። ከዚያም የሕጻናትን ቁስል ሲያጥቡና ሲያክሙ፥ በረሃብና በበሽታ የማቀቁትን፥ የደክሙ ሽማግሌዎችን እና አርጊዶችን ሲንከባከቡ ያመሻሉ። የምንኩስና እድሜአቸውን በዚህ አይነት ፈጁት።

በግለሰብ፥ በሕብረተሰብና በአሕጉር ደረጃ አንዳንዶቹ ምድራዊነት ሰምሮላቸው ኑሮአቸው ተሻሽሎ፥ በአንጻሩም ሌሎች ምን ቢታገሉና ቢጥሩ ምንም አልሆን ሲላቸው እናያለን። ይህ የሆነው ምድራዊነትና መንፈሳዊነት ተጻራሪ ስለሆኑ፥ አንዳንድ ሰዎች ለምድራዊነት፥ ሌሎችም ለመንፈሳዊነት የተመደቡ በመሆናቸው ነው ብሎ መደምደም አይቻልም። የሁላችንም እድል የምትወስን ይህች ጠባብ ምድራችን የግድ ምድራዊ ሁኑ ብላ አላስገደደችንም። በራሳችን መንፈሳዊነታችንን መቀስቀስና ማጎልመስ እንችላለን። ሁላችንም ከልብ ከጣርን፥ ይህኚን አድሎአዊ ምድር ሰማያዊ ማስመሰል አያቅተንም።

ደግ ደጉን ብቻ እያሰቡ፥ በሳቅና በጨዋታ ማሳለፍ ነው ደጉ። በሰው ውስጥ ያለ አዎንታዊነት ዘረኛነትን ይሠብራል። መጥፎውን ጥሩ የሚያደርግ የተደበቀ መልክ አለን። ካለ በቂ የቋንቋ ችሎታ በአዎንታዊነት ብቻ የሚግባቡ ሰዎች አሉ። እነርሱ የሰውን መጥፎነቱን በአዎንታዊነት መደምስስ የተቻላቸው ናቸው። ይህ የአሁኑ የሰው ዘር ጠፍቶ ሌላ አዲስ የሰው ዘር እስኪተካ ድረስ፥ ለዚህ አንድ የሰው ዘር ሕብረትና አንድነት ያልተቋረጠ ጥረት ማድረግ ያስፈልጋል።

በሁሉም ሰው ዘንድ ያለውን ጥሩነት እያየን እንጂ፥ መጥፎነቱን ብቻ ከተመለከትነው ኑሮአችን በከንቱ አሉታዊነት ይበረዛል። የተጨቆኑትን ሕዝቦች ሁሉ እግዚአብሔር ብድግ ሲያደረጋቸው፥ ሰብአዊነትም በአንድ ሰማያዊ መልክ ሲካተት፥ መጨረሻው መጥፎ አይሆንምና፤ መጥፎ መጥፎውን በመመልከት ብዛት ኑሮ እንዳይበላሽ ከእግዚአብሔር መንፈስ አንራቅ።

በአለም ሁሉ እግዚአብሔር አለ፤ በጠፈርም ሁሉ እግዚአብሔር አለ። በቤት ውስጥ እግዚአብሔር አለ። ከውጪ እግዚአብሔር አለ። በሁሉ ሥፍራ እግዚአብሔር አለ።

- ዘረኞች ቢያሳንሱህ(ሽ)፥ በሥራ ቦታ ጥቃት ቢደርስብህ(ሽ)፥
- በጾታ ልዩነት ውርደት ቢደርስብህ(ሽ)፥
- በሃይማኖት ልዩነት፥ በሃብት፥ በእውቀት መበላለጥ፥
- በቋንቋ፥ በባሕል ልዩነት ጥቃት ቢደርስብህ(ሽ)፥
- ብቸኝነት ቢሰማህ(ሽ)፥ ምንም ሃዘን ቢገባህ(ሽ)፥
- ምንም ቢከፋህ(ሽ)፥ አጽናኝ መንፈስን የሚልክልህ(ሽ)፥
- እግዚአብሔር አለልህ(ሽ) - አምላክ አለልህ(ሽ)።

ለወደፊት ልዩነት በመንፈሳዊ ፍቅር ሲካተት፥
ሰው ሁሉ በአንድነት፥ ለፈጣሪው ሲሰግድ በታላቅ እምነት፥

እውነትም ወገግ ብሎ ሲታይ በእምነት፥

አ ሰላም! ሰላም ይምጣ ለሁላችን፥ ሰላም ይሁን በያለበት፡፡

የእግዚአብሔር ፈቃድ ይደርብን፥

ሰይጣናዊነት ይቀተል² በጥሩነታችን፡፡

እንዲሁም አያቋርጥ መተሳሰባችን፥ መተዛዘናችን፥

ከነልዩነቶቻችን፥ እንዳይቀንስ ፍቅራችን፤

እንዳይወቃቀሱ መንፈሶቻችን፡፡

ጠባያችን እና እውቀታችን መጣሊያ እንዳይሆን፥

በማንኛውም ሥፍራ ቢሆን መንፈስ ቅዱስ ይክበበን፥

ቅዱስ፥ ቅዱስ፥ ቅዱስ፥ የእግዚአብሔር ስም የተመሰገነ ይሁን፡፡

የአለማችን ምድራዊና መንፈሳዊ ገጽታዎች

ይህቺ አለማችን ለሁሉም ሰው አንድ ስላልሆነች፥ አንድ ሰው ስለአለም የሚሰጠው አስተያየት ጠባብ ከመሆን አያመልጥም፡፡ ሆኖም በሁለት ክፍሎ፡- እንደ ሰማያዊ መንግሥት የመሰለ የ“ጳውሎስ” መኖሪያ፥ እንደ ገሃነምም የመሰለ የኃጥአን መኖሪያ፥ በሁለቱ ተቃራኒዎች መካከልም፥ ብዙ አለማትን የሚያካትት ከዚሁ ከምድራችን አንድ አለም አለ(ች) ማለት ይቻላል፡፡

“ጳውሎስ” የተባሉት ጥቂቶች ናቸው፡፡ ስለዚህ በተቀሩት ሕዝቦች መካከል ምድራዊ - ገጋነማዊ - እሳታዊ አስተሳሰብ ተባዝቷል፤ በሚኖሩበት ሥፍራም ሰይጣናዊነት ነግሷል፡፡ በሃይማኖትም በፖለቲካም፥ በሁሉም ሥፍራ እየገባ መከፋፈልን የሚያመጣ ምንድነው?

በእውነት በዚች ምድር የሚሠራውን ስንመለከት፥ ባንድ አቅጣጫ ሥጋዊ ብቻ ይመስላል፤ በሌላውም ጎኑ የመንፈስ ሥራ ይመስላል፡፡ መንፈስ ሕልውናውን በሥጋ ውስጥ ደብቆ ይኖራል፡፡ የመንፈስ መደበቂያው አይምሮ ውስጥ ይሆን? አይምሮ የሚታየውንም የማይታየውንም መመዝገብ የሚችል ስለመሆኑ በስነአይምሮ ተመራማሪዎች ዘንድ ታዋቂ ሆኗል፡፡ አይምሮ ይህንን ያህል ችሎታ ባይኖረው ኖሮ፥ ካለ አንዳችም አካላዊ ሞገድ - ከምድራዊነታችን ባሻገር የሚከሰት - በእርግጥ እንደ አካል ቁልጭ የሚል የመንፈስ ነገር ሊታወቅ አይችልም ነበር፡፡

በአይምሮ ውስጥ የሚመዘገበው ስዕል ባለ ቅርጽ ሆኖ ወደ አይምሮ የሚሰርጽ፥ ከብርሃን ሞገድ ብቻ የሚመጣ አይደለም፡፡ እንዲህም ቢሆን ኖሮ ከልጅነታቸው ጀምሮ አይነ ስውር የሆኑ በአይምሮአቸው የሚቀረጽ ስዕል አይኖርም ነበር፡፡

² ይገደል፥ ይወገድ፥ ይጥፋ

ሳናውቀው ባለብዙ ስሜቶች በመሆናችን ነው ከአካላዊ ትርጉም ፈቀቅ እያልን የመንፈስን ሥራ ለመመርመር የምንሞክር።

ስለሰው ስናወራ በቶሎ የሚታየን ሥጋዊነቱ ነው፤ መንፈሳዊውን ሰው ስለማናየው እንደሌለ አድርገን ነው የምንቆጥረው። ለምሳሌ፡- የመንፈስ ልጅነት ከሥጋ ልጅነት ጋር አብሮ ማደግ እንዳለበት በሥጋ የወለዱን እናትና አባታችን ስለሚያምኑ፥ ገና ሶስት ወር ሳይሞላን (በእርባ ቀን ለወንድ እና በሰማንያ ቀን ለሴት) ያጠምቁናል። ይህም ታላቅ ምሥጢርን ያዘለ ስለሆነ በተለይ የኦርቶዶክስ ክርስቲያኖች ያውቁታል።

ፍጥረታችን በመንፈስና በሥጋ በመሆኑ፥ ድርጊታችን ሁሉ የሚያንጸባርቀው ሁለቱንም ነው። ስለዚህ፥ አንድ ሕጻን ሲወለድ በሥጋ ሦስት ወር ባይሞላውም እንኳን፥ በመንፈስ ከተወለደ (በክርስቶስ ክርስቲያን ከሆነ) ቆይቷልና፤ ያንን ክርስቲያናዊ እሴቱን ከአካላዊነቱ ጋር ለማዛመድ ሲባል ይጠመቃል። ክርስቲያንነቱም ጸንቶ እንዲቆይ ለማድረግ የክርስትና አባት (ለወንድ)፥ የክርስትና እናት (ለሴት) ይመደባል።

በእያንዳንዱ ሰው ውስጥ መንፈስና ምድራዊነት እየተሟገቱ ሰዎች እርስበርሳቸው በጦርነት ሲጨራረሱ፡- ይህ ታሪክ የኛ (የሰብአዊነት) ብቻ ሳይሆን ይችላልና፤ በታሪካችን ውስጥ የመናፍስትም ትግል አለበት በሚል አንጻር እንመልከተው። በእርግጥ በሃይማኖት መጻሕፍት ስለ ሥጋዊነት የተገለጸውን ያህል ስለመንፈሳዊነትም የተገለጸ ይኖራል፤ ሆኖም፥ እኛ ምንጊዜም አስተሳሰባችን ወደ ሥጋዊነት ስለሚያዘነብል፥ ይኸው ሥጋዊነታችን ማወቅ የሚገባንን ሁሉ ሸፍኖብናል።

አብዛኛው የአለም ሕዝብ ፍዝዝ ያለ ኑሮ ይኖራል። በሕዝቦችም መካከል አልፎ አልፎ ነቃ ነቃ ያሉ ሰዎች ይወለዳሉ። ለጥሩም ሆነ ለመጥፎ ታሪክ ሠሪዎቹ እነርሱ (ነቃ ነቃ ያሉት) ይሆኑና፤ ሰብአዊነት በአካሉ መልክ አውጥቶ፥ ደምቆ እንዲታይ ያደርጉታል።

ጥንት የነበረ ለወደፊትም የሚኖር፥ በሕይወታችን ውስጥ ዋና ተዋንያን መንፈሳችን እየሆነ፥ የማንወደውን የሚያሠራ፥ የምንወደውንም ቢሆን ለጥፋት ሲሆን የሚያፋጥን፥ ለበሳ ሲሆንም የሚያጓትት፥ .. ሰውም እንደ መንፈስ፥ መንፈስም እንደሰው ሲሆን አስተውለናል።

በዚህ አለም ላይ ብዙ ነገር ይሠራል፤ የግለሰብም ሕይወት በዚህ አለም ላይ ከሚሠራው ሥራ ጋር ሁሉ ይያያዛል። በዚህ አለም ላይ ብዙ ነገር ብዙ ነገርን ይመስላል፤ የግለሰብም ሕይወት በዚህ አለም ላይ ከሚመስለው ሥራ ጋር ሁሉ ይያያዛል። የግለሰብ መፍጨርጨር ብቻውን ምድራዊ ሕይወትን አያሻሽለውም።

ለዚህ ነው ሕይወታችን የዙሪያችንን (የሚሠራውንም ሁሉ፥ የሚመስለውን እና የማይመስለውን ሁሉ) ከማጥናት ጋር አብሮ መሄድ ያለበት።

የሰይጣን በጠፈር ውስጥ ሁሉ መኖር በጠፈር ሁሉ የቅራኔን መኖር ያመለክታል። በጠፈር ሁሉ ከሚኖር ቅራኔ የማናመልጥ ነውና፤ የኛም የቅራኔአችን ታሪክ በሰማይ ከመላእክት አለቆች መካከል ሉሲፈር ከተባለ መልአክ ታሪክ የቀጠለ መሆን አለበት።

ሉሲፈር ፈጣሪውን እግዚአብሔርን ፈልጎ ሲያጣው ጊዜ፥ ከኔ በላይ ማንም የለም ብሎ አወጀ፤ እራሱን ከመላእክት ሁሉ በላይ በማድረግ ለኔ ስገዱ አለ። እግዚአብሔርም ብቅ ሲልበት በጥፋቱ ተጸጽቶ ይቅርታ በመጠየቅ ፋንታ በጥፋቱ ቀጠለ። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ከጭፍሮቹ ጋር ሆኖ ከሰማይ ተባረረ።

“አንተ የንጋት ልጅ አጥቢያ ኮከብ ሆይ (ሉሲፈር) እንዴት ከሰማይ ወደቅህ? ..ወደ ሲኦል ወደ ጉድጓዱም ጥልቅ ትወርዳለህ....” ኢሳ. 14: 12 -16

ሰይጣናዊ መንፈስ (እርኩስ መንፈስ) ከሰማይ ወደ ምድር እንደገባ፥ በእርኩስ መንፈስ ሕያውነት የተወለዱ የሰይጣን ልጆችም በምድራችን በዝተዋል። እነኚህም፡- በሰይጣናዊ ልባምነት በምድር ለብዙ ዘመናት የቆዩ ጋኔሎች፥ ጂኒዎች፥...ወዘተ. ናቸው።

ማንነታችንን የሚገልጸው ጥሩው መንፈሳችን ከሆነ፥ እርሱን ከእግዚአብሔር ጋር እናገኘዋለን። ማንነታችንን የሚገልጸው መጥፎው መንፈሳችን ከሆነም፥ እርሱን ከሰይጣን ጋር እናገኘዋለን። ማቴ. 25 : 41 ።

የመንፈስ ትግል በመኖሩና የአለም ሕዝቦችም ታሪክ የመንፈስን ሥራ በአካላዊነት የሚያንጸባርቅ በመሆኑ፥ የሰዎችም ዝንባሌ ሳያስቡት ወደ ቅዱሱ ወይም ወደ እርኩሱ እንዲያዘነብል ይገደዳል። ይህም፥ የአለም የመጨረሻው መጨረሻ ሆኖ የሰይጣን ሥራ ሁሉ ቀጥ እስኪል ድረስ ነው። የዚያን ጊዜ እርሱ ወደሚሄድበት ቦታ ይሄዳል፤ እኛም ወደአምላካችን።

ከጥንት ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ አንዳንድ ሰዎችና አንዳንድ አካባቢዎች ከአካላዊ ሕይወት ይልቅ መንፈሳዊ ሕይወት ያመዝንባቸዋል። አንዳንዶቹ ደግሞ ከመንፈሳዊ ሕይወት ይልቅ አካላዊ ሕይወት ያመዝንባቸዋል። ይህ ሁኔታ ከትላንት ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ እንዴት እንደነበር፥ ከሥጋዊ አለም ውጪ የሚከናወኑትን በአይነ ሕሊና እየተመለከትን፤ ለጥቃቅን የማይታወቁ ጉዳዮች ሳንጨነቅ፥ እጅግ ቅልል ባለ መንገድ ለመገምገም እንነሳ። በሰው ልጅ ታሪክ ውስጥ ብዙ ከግንዛቤአችን ውጪ የሆኑ ጉዳዮች አሉ። የሚታወቀውን በጥቅሉ እያስቀመጥን፥ ይህንን የማይታይ ታሪካዊ ክስተት ባጠቃላይ አብረን እንመልከት። ሰይጣን ምድሪቱን በእርኩስ መንፈስ ሲያጣብባት፥ በየቤቱ ሲገባና ሲያስጨንቅ፥ ይህንን የዋህ - ሰው የተባለ ፍጥረት፥ ሥጋ በመልበስም ሰው መስሎ

ሲያሳስት፥ እኛ ለራሳችን ጥበቃ ብለን የመንፈስን ሥራ እናውራ፤ በምድራችን የነበረውን - ያለውንና የሚቆየውን ለማየት፥ እንዳው ዘና ብለን እንነጋገር በነፃነት። አንባቢ የትላንትናውን ገምግመህ(ሽ)፥ የዛሬውን አይተህ(ሽ)፥ የነገውን አንተው ፍረደው - አንቺው ፍረጂው።

አዳምና ሔዋን ኃጢአት በመሥራታቸው ከእግዚአብሔር ራቁ። ከእግዚአብሔር መራቅ፥ ንጹሕና ፍጹም አምላክን አለመታዘዝ፥ አለማክበርና አለመፍራት፥ ይህ ራሱ ትልቅ ፍጹም፥ ትልቅ ኃጢአት ነውና፤ ሰብአዊነት ለብዙ ሺህ ዘመን የኃጢአት ተሸካሚ³ ሆነ።

“ከብዙ ጊዜ በኋላ”፡- የሰው ልጅ ፈጽሞ ከሰይጣን ተንኮል እንዲርቅ፥ አስርቱ ትእዛዛት በበረሃ ውስጥ ለእስራኤሎች ተሰጡ። እርኩስ መንፈስ እየመጣ፥ እስራኤሎችን ይከብባቸው፥ በየቀኑም ያስታቸው ነበር። በየጊዜው እያታለለና እየቆሰቆሰ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ እንዳይፈጽሙ ያደርጋቸው ነበር።

ከእግዚአብሔር መራቅ፥ ዘለአለማዊና ኃያል፥ ፍጹምና ትእግስተኛ የሆነ አምላካችንን አለመታዘዝ፥ አለማክበርና አለመፍራት፥ እርሱ የሚለውንም የአለመስማት ውጤቱ ጥሩ ስለማይሆን፥ ከግብጽ ምድር የወጡት ሁሉ (ከበረሃ ከተወለዱት በስተቀር)፥ ከዛው ከበረሃ ሞቱ፤ ከዛው ተቀበሩ።

እግዚአብሔር እስራኤላውያንን በሃዘኔታ ቀረባቸው፤ ስለተቸገሩ ሊረዳቸው፤ እናንተ ልጆቼ ናችሁ እያለ ከጭንቀታቸውም ሊያጽናናቸው፤ ካካባቢው ሁሉ እነርሱ በቁጥር ትንሽ ስለሆኑ፥ በሌሎች ተጠቅተው ዘራቸው እንዳይጠፋ፥ መኖሪያ ሥፍራም እንዲያገኙ ሊረዳቸው፤ እርሱ በሚሰጣቸው መመሪያ መሠረት ወደ ከንኦን ገብተው ለነርሱ መኖሪያ ሥፍራ አዘጋጅተው፥ ከሌሎች ሕዝቦችም ጋር ተነራብተው እንዲኖሩ ፈለገ። እነርሱ ግን ከምድራዊ ስግብግብነት የተነሳ በራሳቸው ፈቃድ እየተመሩ ካላግባብ ጦርነት እየቆሰቆሱ ሌሎችን እየወጉ እነርሱም ያልቁ ነበር።

እስራኤላውያን ጦርነት ማድረግ ግዴታ ቢሆንባቸውና እግዚአብሔርም በጦርነቱ ቢረዳቸው፥ ተሸናፊዎቹ “እሺ በቃ አብረን እንኑር” እስኪሉ ድረስ - አብሮ ለመኖር የሚያበቃ ስምምነት መሥርቶ በሰላም ለመኖር ነበር እንጂ፥ የሌላውን ዘር እያጠፉ ተንሠራፍቶ ለመኖር - ሃብትና ንብረታቸውን ቀምቶ ለራስ ጥቅም ለማዋል አልነበረም።

ወደ ከንኦን ምድር የገቡትን የእስራኤል ልጆች ሰይጣን ስለ ምድራዊነት አስተማራቸው እንዲህ ብሎ፡- “ምድራዊነት ማለት እኔ ልኑር፤ ሌላው ይሙት ማለት ነው። ይህንን የምድራዊነት ፍልስፍና በደንብ እንድታውቁ ለናንተ ለምወዳችሁ ልጆቼ የማስተላለፊውን ትምህርት በጥሞና አዳምጡኝ።

³ ይህ ሳይንሳዊ ገለጻ የማይገኝለት፤ ለሃይማኖት ፍልስፍናም እጅግ የረቀቀ ጉዳይ ነው።

እናንተ ምድራውያን ናችሁ፤ የምትኖሩትም በምድር ላይ ነው እንጂ በሰማይ አይደለም። ከበረሃ ተንከራታችሁ ከሰውነት ውጪ ሆናችኋል። በምድር ስትኖሩ የሰውነታችሁን የደም ግባት የምታገኙት በምድር ከሚገኝ ምግብ - ከማርና ከወተቱ ነው እንጂ ከሰማይ ከሚበተን ዱቄት አይደለም። እስቲ ተመልከቱ አቸው ሌሎቹን ምድራውያን ሰዎች። እነርሱም እንደናንተ ሰዎች ናቸው። እንዲህ አምረው የሚታዩት ምድራዊነት ማለት እኔ ልኩር፤ ሌላው ይሙት መሆኑን በደንብ ስለተገነዘቡ ነው። እናንተም ይህንን ፍልስፍና ዛሬ ካልተቀበላችሁና የሚበጃችሁን ካላደረጋችሁ በስተቀር ከዚህ ማለቃችሁ ነው።”

እንዲህ በተንኮለኛው ምክር በየጊዜው እየተታለሉ እስራኤላውያን ከፈጣሪያቸው ይጣሉ ነበር። ዳሩ ግን፥ ይህች አለም ጭራሽ ጨለማ ሆና እንዳትቀር፥ የቀደሙ ጻድቃን እና ነቢያትን ትምህርት፥ ምክር እና ታሪካቸውን እያጠኑ በልባዊ ግንዛቤ ያቆዩ ደጋግ እስራኤላውያን እና ሌሎችም ሕዝቦች ነበሩ (አሉ)። ይህች የምንኖርባት አለማችን ምድራዊ ብትሆንም፥ ዘልቆ የሚቆየው ሰማያዊነቷ ምንጊዜም ያለና የሚኖር መሆኑን አስተማሩን።

ይህንኑ ጉዳይ በተደጋጋሚ ከመጽሐፍ ቅዱስ እናያለን። ለምሳሌ፡- ሥራው ብዙ ሰይጣን ምድርን የራሱ ለማድረግ ፈልጎ ሳለ፥ እንደ ኢዮብ ያለ ጻድቅ መኖሩ አስፈርቶታል። ይህስ ሰው ስለሆነ አያቅተኝም በማለት ሊተናኮለው፥ ታግሎ ሊጥለውና ደብድቦ ሊገድለው ፈለገ።

“እግዚአብሔርም ሰይጣንን ከወዴት መጣህ? አለው። ሰይጣንም፡- ምድርን ዞርሁአት በእርሷም ተመላለስሁ ብሎ ለእግዚአብሔር መለሰ።” ኢዮብ 1: 7

እኛ ሰዎች በእርኩስ መንፈስ እየተጎበኘን በምድር ለመንቀሳቀስም መብቃታችን፥ በእውነት አቸናፊ የሆነ የእግዚአብሔር ኃይል በውስጣችን ስላለ መሆኑን በደንብ እንድናውቅ - ለኛ መማሪያ ይሆን ዘንድ፥ ኢዮብ በሰይጣን እንዲፈተን እግዚአብሔር ፈቀደ።

የኢዮብ ሀብቱ - ንብረቱ ቢወድም፥ ልጆቹ ሁሉ በሞት ቢቀጠፉ፥ ሰውነቱም በቁስል ደዌ ቢመታ፥ ኢዮብ ለእግዚአብሔር ያለው እምነትና ታማኝነት የማይበገር ሆነ። ሚስቱም፡- “እግዚአብሔርን ስደብና ሙት አለችው።” ኢዮብ 1: 9 የኢዮብ ሚስት እንዲህ የምትናገር አይደለችም፤ እርኩስ መንፈስ በሚስቱ ውስጥ ገብቶ ተናገረ እንጂ። ከሚስቱ አፍ መጥፎ ንግግር በድንገት አፈትልኮ ወጣ እንጂ፥ የኢዮብ ሚስት መጥፎ ሴት አልነበረችም። ይህንን እንዴት ማወቅ ይቻላል ቢባል፡- በመልካሙ መንፈሷ እርሷም ሰይጣንን የታገለች በመሆኗ ነው የመጨረሻውን የአቸናፊነት ድል ከባሏ ጋር የተቀዳጀችው እንጂ፥ እንደ ተናገረችው ቢሆን ኖሮ አስቀድማ የምትጠፋ እርሷ ትሆን ነበር።

ሰይጣን አልሆነለትም፤ በኢዮብ መንፈሳዊ ጥንካሬ ተረታ። ለኢዮብና ለሚስቱ ምሕረት ወረደ። የኢዮብ ሰውነት ከቁስል ደዌ ዳነ፤ ሀብቱም እጥፍ - ድርብ ሆኖ ተመለሰለት። ነገር ግን፥ ልጆቹ እንደጠፉ ቀርተዋል። ታዲያ ከዚያ በኋላ ኢዮብ ልጆቹን አጥቶ የሚኖረውን ኑሮ የሀብት መትረፍረፍ ያካክሰዋል?

የቀን ተቀን ኑሮአቸውን ለማስተካከልና ቤተሰቦቻቸውንም ለማስተዳደር ሲሉ ከሆድ እቃቸው ኩላሊታቸውን እያስወጡ የሚሸጡ ሰዎች እንዳሉ እናውቃለን። ታዲያ ሰይጣን የኢዮብን ልጆች ሁሉ ገድሎ ስለጨረሰ ተንኮሉን በተዘዋዋሪ በኢዮብ ላይ ፈጽሟልና፤ እግዚአብሔርን አሸንፎታል ማለት አይቻልም? ይባል ይሆናል። ግን፥ በመንፈሳዊና በሥጋዊነታችን መካከል የምድር ኑሮአችን የዘላለማዊው ሕይወታችን ቁራጭ መሆኑን - ከሥጋ መንፈስ መብለጡን ለመመልከት እንድንችል ነው ይህ ታሪክ የሚያስተምረን።

ኢዮብስ በሥጋው ተፈትኖ ፈተናውን ቢያልፍ፥ ሽልማቱ ለዘላለም ደስታ፥ ከጠፉት ልጆቹ ጋር መቀላቀሉ ነበር እንጂ፥ ልጆቹ ተመልሰው ነፍስ ቢዘሩለት ኖሮ፥ ያቺ ምድራዊ ደስታ ለስንት ዓመታት ትዘልቅለት ነበር? ነገር ግን ኢዮብም የሚሄደው ወደ ሰማይ ነበርና፥ በልጆቹ ላይ ነፍስ መዝራትና ዳግመኛ በምድር እንዲኖሩ ማድረግ አላስፈለገም። አዎ! ኢዮብስ በሥጋው ተፈትኖ ፈተናውን ስላለፈ፥ ለእግዚአብሔር ወግኖ፥ ተንኮለኛውን አቸንፎ ስለተገኘ፥ የተቀበለው ሽልማት ዘላለማዊ ሕይወትና ደስታ እንጂ፥ ምድራዊ ሀብት ብቻ አልነበረም።

በእውነት የኢዮብ ልጆች በሥጋ እንደጠፉ በመንፈስም ጥፍት ቢሉ ኖሮ፥ ሰይጣን አሸነፈ ይባል ነበር። ኢዮብ ያገኘውን ሽልማት የሚያውቅ የለም፥ ከራሱ ከኢዮብ በስተቀር። የኢዮብ ልጆች በሥጋ እንደጠፉ በመንፈስም ጥፍት አለማለታቸውን ያውቅ ዘንድ፤ ለኛም ለአካላውያን ይገባን ዘንድ (ለሥጋዊ ትርጉም እንዲያመች)፥ ለኢዮብ ምድራዊ ሀብቱ ሁሉ እጥፍ ድርብ ሆኖ ተመለሰለት፤ በሞቱት ልጆቹ ምትክ ሰባት ወንዶችና ሦስት ሴቶች ተወልደውለታል። ኢዮብ የእግዚአብሔርን አቸናፊነትና ሥልጣን በሰማይ እንደሆነ፥ በምድር ላይም እንዲሁ መሆኑን እየመሰከረ ኖረ።

በዚህ አንድ ታሪክ፥ በምድራዊ ኑሮአችን ውስጥ የሚያብበው መንፈሳዊነታችን የወደፊት ወሳኝ ሕይወታችን እንደሚሆን፥ የሰይጣንም ሥራው ከእግዚአብሔር የመጨረሻ ፈቃድ ውጪ እንደማይወጣ፥ የእግዚአብሔር ሥልጣን በሰማይ እንደሆነ በምድር ላይም መኖሩን፥ ልክ እንደ ኢዮብ ለኛም ለያንዳንዳችን “በተለያየ መንገድ” እንደሚገለጽ ተማርን። የኢዮብ ታሪክ ለኢዮብ ብቻ አይደለምና፤ ሰይጣን መኖሩን አውቀን እኛም እንደ ኢዮብ መንፈስ ጠንካሮች እንድንሆን፥ የጀመርነውን የሰይጣንን የተንኮል ሥራ ማውራት እንቀጥል።

ወደ ከንኦን ምድር ከገቡት ልጆቻቸውና የልጅ ልጆቻቸው መካከል እግዚአብሔርን የሚያከብሩና የሚፈሩትም እንኳን በዚህ በእርኩስ መንፈስ እየተከበቡ በብዛት ተታለዋል (ለምሳሌ ታላቁ ንጉሥ ዳዊት እንኳን ሳይቀር - መጽሐፈ ሳሙኤል ካልፅ ም. 11)። ሰይጣን ጥቂት ሰዎች አገኘ፤ እነኚህም ገና ከቀድሞው የክርስቶስ ያልሆኑትና የማይሆኑት ናቸው። ንጉሥ ዳዊት ግን ኃጢአትም ቢሠራ፥ ከሚወደው አምላኩ የሚለየው አልነበረም፤ የሰይጣን ኃይል በዳዊት የመንፈስ ኃይል ተረቷልና።

ከብዙ ጊዜ በኋላ፥ እስራኤላውያን ከተሰደዱበት ሥፍራ ሁሉ ቀስ በቀስ ከኢየሩሳሌም ገብተው ተሰባስበዋል። ሁሉም እንደ አንድ ሰው ሆነው፡- ይህንን በናቡከደነጾር የፈረሰ ቤተ መቅደስ መልሰን እንገንባው በሚል ተስማሙ። የቤተ መቅደሱም መሠረት በተጣለ ጊዜ ታላቅ ደስታ ሆነ።

“ደስ ብሏቸው የሚጮሁትን ድምጽ፥ ከሕዝቡ ልቅሶ ድምጽ መለየት የሚችል አልነበረም፤ ...” መጽሐፈ ዕዝራ 3፡12 - 13

ሰዎች እርስ በርስ የማይስማሙበትን ትንሽ ቀዳዳ ካገኘ፥ እርኩስ መንፈስ በዚያ ሰተት ይልና ሊያጣላ ይሞክራል። በዛ የትርምስ ሥፍራ ሰይጣን መጣ። መናፍስቶቹም በሚያለቅሰውና በሚስቀው መካከል ትልቅ ልዩነት ፈጠሩበት፡- ሰዎች ሆይ! እስቲ ተመልከቱት፥ እኛ ቤተ መቅደሳችንን ለመሥራት ስንዘጋጅ እነኚህ አልቃሻዎች ያለቅሱብናል፥ ብለው የሚያለቅሱትን ከሚስቁት ለዩአቸው።

የሚያለቅሱት ሰዎች ከሚስቁት የበለጠ የቤተ መቅደሱ መሠራት የሚያስደስታቸው ሆኖ ሳለ፥ ችግር ፈጣሪዎች (መጥፎ መንፈሶች) በሰዎች መካከል አሉባልታ በመንዛት ሰዎችን እርስ በርስ አጣልተው፥ ሌላም ብዙ ብዙ ነገር ፈጽመው፥ ቤተ መቅደሱ እንዳይሠራ ጣሩ። ነገር ግን፥ የሰይጣን ተንኮል ግቡን ሳይመታ ቀረ፤ ቤተ መቅደሱ ተገነባ።

ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሲወለድ መላእክት ሲዘምሩና ሲደሰቱ፥ ሰይጣን ከጭፍሮቹ ጋር ወደቤተሉዊም ገብቶ ሕጻኑን ለመውሰድ ከጅሎ ነበር። ጭፍሮቹን አስከትሎ ወደ ቤተሉዊም ቢመጣ፥ የመላእክት መልካም መንፈስ እንደ አጥር ሆኖ ገታው። ምንም ማድረግ እንደማይችል ሲገነዘብ ወደንጉሡ ሄዶ የቤተሉዊምን ሕጻናት ሁሉ እንዲገድላቸው መከረ። ከማርያም ከቶሴፍና ከሶሎሜ ጋር ያለ መልካም መንፈስ ግን፥ ሕጻኑን ይዘው ወደ ግብጽ እንዲሄዱ አደረጋቸው።

ሕጻኑና ቤተሰቡ፥ ወደ ግብጽ፥ ወደ ደቡብም እስከ ኢትዮጵያ ድረስ ተመላልሰው ከሰነበቱ በኋላ ወደ ናዝሬት ተመለሱ። ሕጻኑም በናዝሬት አደገ፤ ወቅቱም በደረሰ ጊዜ ማስተማር ጀመረ።

ባካባቢው የነበሩ ሰዎች በእርኩሳን መናፍስት ተታለሉ። “እስቲ ተመልከቱት ይህንን ክርስቶስ የተባለ ኢየሱስ፥ በሰንበት ቀን ሰዎችን ከደዌ ሲያድናቸው። እስቲ ተመልከቱት ይህንን የማርያም ልጅ፥ እራሱን እንደ እግዚአብሔር ሲያደርግ” በማለት፥ እርኩሳን መናፍስት ሰዎችን በስህተት መሯቸው።

ክርስቶስ የሚታየውንና የማይታየውን ሁሉ ለኛ እንዲገባን አድርጎ መከረን። ለሰው ጠላቱ ሰይጣን እንጂ ሌላ ሰው አለመሆኑን እንደሚከተለው አስረዳ፡- “ዓይን ለዓይን፥ ጥርስ ለጥርስ እንደ ተባለ ሰዎቻችኋል። እኔ ግን እላችኋለሁ፥ ክፉውን አትቃወሙ። ዳሩ ግን ቀኝ ጉንጭህን በጥፊ ለሚመታህ ሁሉ ሁለተኛውን ደግሞ አዙርለት።...ጠላቶቻችሁን ውደዱ፤ የሚረግሙአችሁንም መርቁ፤ ለሚጠሉአችሁም መልካም አድርጉ፤ ስለሚያሳድዷችሁም ጸልዩ፤ እርሱ በክፉዎችና በደሃች ላይ ፀሐይን ያወጣልና ...።” ማቴ. 5:38 - 48 መልካም መሥራት የሚጎዳው መጥፎዎችን ብቻ ስለሆነ፥ ጥሩ በመሥራት ጠላታችሁን ሰይጣንን ውጉት ብሎ ስለ ክርስቶስን አመለካከት አስተማረ።

በሮማውያን ግዛት ውስጥ የሚኖሩትን የእስራኤል ልጆች ክርስቶስ በመስቀል ተሰቃይቶ እንዲሞት ሰይጣን እየመከረ፡- እኛ ለዚህች አለም የማይሆን ሰው አንፈልግም ብለው ከፊታቸው እንዲያጠፉት፥ እውነተኛ ንጉሣቸውን እንዳያውቁት አደረጋቸው። ከምክር ተቀባዮቹም መካከል ጥቂቶቹ በትክክል የሰይጣን ልጆች ሆነው እስከ ክርስቶስ ዘመን ዘልቀው ነበርና፤ እነዚህን የሰይጣን ልጆች እንዲህ ብሎ ክርስቶስ ተናግሯቸዋል።

“እናንተ እባቦች፥ የእፉኚት ልጆች፥ ከገሃንም ፍርድ እንዴት ልታመልሙትችላላችሁ?” ማቴ 23: 33 (እንዲሁም፥ ማቴ 3:7፤ ማቴ 12: 34፤ ሉቃ 3:7) እነርሱ ሰዎች ሆነው ሰይጣን ያደረባቸው ወይም፥ በሰይጣን እየተታለሉ ለብዙ ጊዜ ስለቆዩ፥ በመምሰል በሽታ የታወሩ - ጌታችንን የገደሉ ሰይጣናውያን (እባቦች፥ የእፉኚት ልጆች) ናቸው። “ከሰማይ አባሮ ቢጥለኝ፥ ከመሬት ሸሽቼ የምሄድበት ሥፈራ የለኝምና እርዱኝ” ብሎ ሰይጣን ስለተማጠናቸው ረዱት። ከመታለላቸው ብዛት እግዚአብሔርንም ዘረኛ አስመስለውታል።

በሰዎች መካከል የሚገኝ የመንፈስ ልዩነት ታላቅ ነው። በግልጽ ከሚታዩ፡- የቆዳ ቀለም፥ የገጽታና የቁመና አካላዊ ልዩነቶች ይበልጣል። እኛ ግን ከአካላዊነታችን በስተጀርባ ያለውን ማየት ያቅተናል። የሰይጣን መንፈስ ያደረባቸው ሁሉ ክርስቶስን ባዩ ጊዜ ተቅበዘበዙ፤ ጠላታቸውን ለይተው ያውቃሉ። “በምኩራብም የርኩስ ጋኔን መንፈስ ያደረበት ሰው ነበረ፤ በታላቅ ድምጽም ጮሆ፡- ተው የናዝሬቱ ኢየሱስ ሆይ! ካንተ ጋር ምን አለን? ልታጠፉን መጣህን?... ” ሉቃ. 4:33-34

በጨለማ ቤት ውስጥ ያለ እቃ ሁሉ (ጠረቤዛው፥ ወንበሩ፥..) ቁልጭ ብሎ የሚታየው ብርሃን ሲበራበት እንደሆነ ሁሉ፥ ያ ክርስቶስ የተባለ ብርሃን በጨለማው አለም ሲያበራበት ጊዜ ከአይሁድ ምሁራን ጀምሮ እስከ ወንበዴዎች ድረስ በውስጣቸው ውስጥ ያለው እርኩስ መንፈስ ተለይቶ ይታይ ጀመር።

ጻፎችና ፈሪሳውያን ንጹሐን (ጻድቃን) መስለው ተራውን ሰው ኃጢአተኛ ሲያስመስሉትና ትእዛዛት እያበዙበት ሲያስጨንቁት ክርስቶስ አይቶ ተናገረ፤ እንዲህ ብሎ፡- “ከባድና አስቸጋሪ ሸክም ተብትበው በሰው ትከሻ ይጭናሉ፤ እነርሱ ግን በጣታቸው እንኳን ሊነኩት አይወዱም።” ማቴ. 23:4

ለተራው ሰው ጻድቅ መስለው የሚታዩትን የእነኚህን ምሁራን ተመጻዳቂዎች ውስጠ ልቡና ክርስቶስ መርምሮ ስለሚያውቅ እንዲህ አላቸው፡- “እናንተ ግብዞች፥ ጻፎችና ፈሪሳውያን መንግሥተ ሰማያትን በሰው ፊት ስለምትዘጉ ወዮላችሁ፤ እናንተ አትገቡም፤ የሚገቡትንም እንዳይገቡ ትከለክላላችሁ።” ማቴ. 23:13 እነኚሁ ንጹሐን (ጻድቃን) የሚመስሉቱ ናቸው ክርስቶስን ለሞት አሳልፈው የሰጡት።

ከጥቂቶቹ ሰይጣናውያን በስተቀር አብዛኛዎቹ አዝነዋል። በአይምሮአቸው ላይ የሰይጣን ኃይል የበረታባቸውን እና ሳይወዱ ከስህተት የወደቁትን፡- ጌታ ሆይ ይቅር በላቸው፥ የሚሠሩትን አያውቁምና፤ ብሎ ጸለየላቸው።

ክርስቶስ ሲሞት፥ ያ በትግል የተገነባው ቤተ መቅደስ ውስጥ የነበረ መጋረጃ ከሁለት ተሰነጠቀ። ክርስቶስም በመለኮታዊ ኃይሉ ሞትን ድል ነስቶ ተነሳ። በምድር ላይ መቆየቱ አስፈላጊ ስላልነበረ፥ ተከታዮቹን ወክሎ ከመጣበት ሰማይ ተመለሰ፤ ከእግዚአብሔር ጎን በቀኙ ተቀመጠ።

ክርስቶስም ከሰማይ ተቀምጦ ምድርን አልተዋትም፤ ቅዱስ መንፈስን በምድር ላይ አፈሰሰ። “በዓለ ሃምሳም የተባለው ቀን በደረሰ ጊዜ፥ ..መንፈስም ይናገሩ ዘንድ እንደሰጣቸው በሌላ ልሳኖች ይናገሩ ጀመር።” የሐዋ. ሥራ 2:1 - 4

ቅዱስ መንፈስ ከሰማይ ወረደ፤ ይህ ከአዳምና ሔዋን ተጀምሮ ኃጢአት ተሸካሚ የሆነ ሰብአዊነት ምሕረትን ያገኝ ዘንድ ሐዋርያት በመንፈስ ቅዱስ ተሞልተው ስለ ክርስቶስ ማስተማር ጀመሩ።

እስጢፋኖስ ስለ ክርስቶስ ሲናገር፥ የእግዚአብሔርንም ኃይል ተቀናጅቶ ብዙ - ብዙ ተአምራቶችን ሲሠራ፥ ሰዎችም ሲያደንቁ ሰይጣን ተናደደ። ከእለታት አንድ ቀን፥ ያ እርኩስ መንፈስ እንደልማዱ ከተፍ ብሎ፥ በተወሰኑ ተመጻዳቂ አይሁዶች ውስጥ ገባ።

የቀደሙ ነቢያቶች ሕዝቡን ወደ እግዚአብሔር ሲመልሱ ሰይጣን እየቀና፤ አይሁዶች ቀጥቅጠው እንዲገድሏቸው ያደርግ ነበር። እንደልማዱ እስጢፋኖስንም ቀጥቅጠው እንዲገድሉት መከራቸው። እነርሱም የሃሰት

ምስክሮች አቁመው፥ ያላለውን አልክ ብለው እስጢፋኖስን ከሰሱት። “ይህ የናዝሬቱ ኢየሱስ ይህን ሥፍራ ያፈርሰዋል፤ ሙሴም ያስተላለፈልንን ይለውጣል ሲል ሰምተነዋል፤ ብለው የሃሰት ምስክሮች እንዲናገሩበት አደረጉ። በዚህም እነርሱው በጠነሰሱት ክስ ፈረዱበትና ከከተማው ወደ ውጭ አውጥተው ወገሩት። እስጢፋኖስም፥ ጌታ ኢየሱስ ሆይ! ነፍሴን ተቀበል ብሎ ሲጣራ ይወግሩት ነበር። ነፍሱ ልትወጣ ስትል ተንበረከክ፤ ጌታ ሆይ ይህን ኃጢአት አትቁጠርባቸው ብሎ በታላቅ ድምጽ ጮኸ። ይህንንም ብሎ አንቀላፋ (ሞተ)። የሐዋ. ሥራ 7፡ 1-60

እስጢፋኖስ፡- “እግዚአብሔር እባክህ ኃጢአታቸውን ይቅር በላቸው” በማለት ጸለየ፤ ከክርስቶስ የተማረውን ክርስቶሳዊነትን በሥራ ተረጎመው። ሆኖም፥ በሰይጣን በኩል ዘወትር የሚሰበክ ይቅር የአለማለት ድንቁርና እስካሁን ድረስ ስላለ፥ አሁንም ሰዎች በድንጋይ ይወገራሉ። ክርስቶሳዊነት - ክፉውን በደግ መመለስ - በምድር እስኪነግሥ ድረስ አለም ሰላም እንደማታገኝ ሆናለች።

ክርስቶስን በመሰሉ ሐዋርያት ብርታት እኛ ክርስቲያን ለመባል በቃን። ስለ ክርስቶስ የተቆረቆሩት አይሁዶችም ክርስቲያኖች ሆኑ። የክርስትና ሃይማኖት በቅዱስ መንፈስ ኃይል በአለም ሁሉ ተስፋፋ።

ንግስት እሌኒ፥ ቆስጠንጢኖስ፥ አጼ ካሌብን እና የመሳሰሉ ክርስቲያኖች የክርስትናን ሃይማኖት አጠናክሩት። ከጊዜ በኋላም፥ ቅዱስ መንፈስ ለሰዎች ጽኑ ሃይማኖትን ሰጣቸው። ብዙ ሰዎች ወደ ሃይማኖት ተሳቡ - በሃይማኖት ወደ እግዚአብሔር ቀረቡ፤ አምልኮተ ጣኦታትም ተወገዱ።

የሰዎችን ከአረመኔነት ወደ ጥሩ ሰውነት መለወጥ እየተመለከተ፥ ሰይጣን አስችሎት መቀመጥ አልቻለም። በምድር ያሉ ሰዎች ሁሉ ወደ እግዚአብሔር ሲሰግዱ ሲያይ፥ የነበረው አማራጭ፥ ሰዎችን ከፋፍሎ ለመግዛት ያመቸው ዘንድ፥ አንዱን ሃይማኖት ከሌላው ጋር ማጋጨት ነበር።

ከንግሥት እሌኒና ከልጇ ከቆስጠንጢኖስ በፊት ክርስቲያኖች በገፍ ሲገደሉ ሲጨቁኑና ሲረገጡ ቆይተው ነበር። በነርሱ ጊዜና ከነርሱ በኋላ ግን፥ ክርስቲያኖች ነፃነታቸውን አግኝተው ትንሽ መረጋጋት ጀምረው ነበር። ጻፉ ግን፥ ከጊዜ በኋላ፥ ትኩስ የእስልምና ሃይማኖት ከታች እየገፋ መጣ፤ እራሱን ለማስፋፋት ሲል ክርስቲያኖችን ከበባቸው።

የዛን ጊዜ ኢትዮጵያ በእስልምና ሃይማኖት እንዳትዋጥ፡- እነኚህ ሕዝቦች ፈሪቃ እግዚአብሔር ያደረባቸው፥ እንግዳ ተቀባዮች ስለሆኑ፥ እጃችሁን በነርሱ ላይ አታንሱ የሚል መንፈስ ተከላክለ። ነገር ግን ይህ መንፈስ ከወደ ሰሜን አፍሪካ አካባቢ ያሉትን ክርስቲያኖች ስላልተከላከለላቸውና በራሳቸው ስለተዋቸው፥ የሃይማኖት ጦርነት ማድረግ ግዴታ መሆኑን፥ የክርስቲያን አህጉራት መንግሥታትና ጳጳሳት ሁሉ ባንድነት ሆነው ተስማሙ፤ እንዲህም ብለው መከሩ፡-

እነኚህ ትኩስ ኃይሎች በጊዜው ካልተቀጩ እጅግ አደገኞች ናቸው፤ የክርስቲያን ሃይማኖት እንዳይስፋፋ ያደርጉታል፤ አደገኞች ስለሆኑ ቶሎ ለማዳከም እንነሳ የሚል የተካረረ ሃሳብ ተሰራጩ።

በእስላሞቹ በኩልም ቅስቀሳው ተካሄደ፡- ለእግዚአብሔር መስገድና ይህንን ትክክለኛ ሃይማኖት ማስፋፋት አይነጣጠሉም ተባለ። በመናፍስት ምክር የተነሳ ከሁለቱም ወገን ብዙ ለጦርነት የተዘጋጁ ወታደሮች ተመለሙ። በመብረቅና ነጎድጓድ የሚመስል የሃይማኖት ጦርነት፤ በእስላሞችና በክርስቲያኖች መካከል ለሰባት ጊዜ ተከናውኗል (ሰይጣንና ጭፍሮቹ ስለ ስምንተኛው ጦርነት ያስባሉ)።

ከእልቂት ባሻገር ሰዎች በመንፈስ ስለተጠናከሩ፤ ሁሉም በበኩሉ በእምነቱ የጸና ሆነ። ሕዝቦች ሁሉ በያሉበት ሃይማኖቶቻቸውን የቀን ተቀን ኑሮዋቸውን የሚቀይሱበት መሣሪያ አደረጉት። የክርስቲያኖች ቁጥር ሁለት ነጥብ አንድ ቢሊዎን አካባቢ፤ የእስላሞችም ቁጥር አንድ ነጥብ አራት ቢሊዎን አካባቢ ሆኗል።

የሰይጣን ተንኮሉ ሁሉ ስለከሸፈበት የወደፊት ታክቲኩንና እስትራቴጂውን በመለወጥ፤ ለጊዜው ከዚህ የሃይማኖት ጦርነት ወጣ ብሎ የተለየ ሴራ ወጠነ። ይህም የቅኝ ግዛት ማስፋፋትን እና ዘረኛነትን በተመለከተ ነበር።

በምድር ላይ እርኩሳን መናፍስት በሰዎች ውስጥ አድረው ተንኮል ሲሸርቡ፤ ሕዝቦችን እርስ በርስ እንዲጨራረሱ ሴራ ሲጠነሱ፤ ሰዎችም በተዘረጋው ወጥመድ ሲጠመዱ፤ ይህ እንዲህ ያለውም የማይታይ ክስተት እጅግ ሲጎሳ ነበር ሁለት የአለም ጦርነት ያየነው።

በአገራችን ወራሪ ጦር ሲገባ፤ የኢትዮጵያ ካህናት ጠብ መንጃ ወይም ጦር ሳይሆን፤ መቋሚያና ጽናጽን ይዘው ነበረ ከቤተ ክርስቲያን ወጥተው ወደ ጦር ሜዳ የሚዘመቱት። እስራኤሎች ወደ ጦርነት ሲሄዱ ታቦታቸውን ይዘው እንደነበር ሁሉ፤ የኢትዮጵያ ካህናትም እንዲሁ ያደርጉ ነበር። በመንፈስ እርዳታ ሲያሸንፉም፤ በአካል የማይገለጸውን ለመግለጽ አልሞከሩም። የተዋጋውን ስለሚያወቁ፤ የጀግኖቻቸው ወኔ እንዳይነካባቸው በማሰብ፤ ለማይታዩ ኃያላን መላእክት ምስጋና እያቀረቡ ዝም አሉ እንጂ፤ እነርሱ ምንም አልፎከሩም፤ አላቅራሩም፤ አልሸለሉም።

እርኩሳን መናፍስት ሁለት መርህ (ዘረኛነት እና ቅኝ ግዛት) ይዘው ዘመቻውን ቀጠሉ፤ ሴራው ሁሉ ሰመረላቸው። ተንኮላቸውን አለም አቀፍ አደረጉትና ብዙ ሕዝብ አጨራረሱ።

እነኚሁ መናፍስት ለእንግሊዞች ወዳጅ መስለው ምስጢር አካፈሏቸው። እንግሊዞችም እራሳቸውን ከፍ - ከፍ ማድረግ ጀመሩ፤ ከሰው በላይ የሆኑ መሰላቸውና በቅኝ ግዛቶቻቸው ውስጥ ያሉትን ሰዎች ሁሉ እንደ እንስሳ

ቆጠሯቸው። በድርጊቶቻቸው ሁሉ ሰዎችን እንደ ከብት ሲገድሉ መናፍስት አበረታቷቸው። ልክ ነው! ልክ ነው! እናንተን ያላከበረ መገደል አለበት እያሉ ወደ ክፋት መሯቸው።

እንግሊዞች ታመሙ፤ ሕንዶች እንስሳት እንጂ ሰዎች አይደሉም ብለው ስላመኑ የአይምሮ በሽተኞች ሆኑ። በዚህን ጊዜ፥ የክርስቶስን ትምህርት የተከተለ፥ መንፈስ ቅዱስ ያደረበት፥ መሐተመ ጋንዲ የተባለ ታላቅ ሰው ለእንግሊዞች አዘነላቸው። ይህንን ሰው መንፈስ ቅዱስ ቀረበውና እንዲህ ብሎ መከረው፡- “እርሱሳን መናፍስት ከእንግሊዞች ይርቁ ዘንድ መድኃኒቱ ቅዱስ መንፈስን ማቅረብ ነው፤ አንዱ ካለበት ሌላው አይገኝምና። ስለዚህ፥ ጠላቶቻችሁን ውደዱ፤ የሚረግሙአችሁንም መርቁ፤ ለሚጠሉአችሁም መልካም አድርጉ፤ ስለሚያሳድዷችሁም ጸልዩ የሚለውን ክርስቶሳዊ ቃል አክብረው። ይህ ቃል ኃይል ይሆንሃል። ይህንን ቃል እንደመሳሪያ ተጠቀምበት፤ ከመጨረሻ አላማህ ጋር በማዛመድ፥ ሕዝቦችህን በመልካም ምግባርና በጥሩነት ለማሰማራት ታጥቀህ ተነሳ” አለው።

ጋንዲም ይህንን ቃል ተቀብሎ ይጠቀምበት ጀመር። ለሕዝቦቹም ሲያስተምር፡- “ጠላቶቻችሁ ላይ አትሰንዝሩ፤ ሊገድሏችሁ ሲመጡ ለመታረድ እንደሚሄድ በግ ሁኑላቸው” አለ። ጋንዲ ይህንን ሲናገር መንፈስ ቅዱስ ወደ ሕዝቦቹ ሄደ፤ በዙሪያቸውም ከበባቸው። በዚህን ጊዜ ጋንዲ ሲነጋገር ሕዝቡ በጣም ይገባው ጀመር።

ከእለታት አንድ ቀን፥ የእንግሊዝ ወታደሮች መግደል ጀመሩ፤ ለመገደል የሚሰለፉ ሰዎች ቁጥር እየጨመረ መጣ። እናቶችና አባቶች ልጆቻቸውን ይዘው፥ ሽማግሌዎችና አድራጊዎችም ለመገደል ወደፊት ገሰገሱ፤ ግድያውም ቀጠለ።

የጋንዲ ንግግር በልቧ ጸርጾ የገባ፥ የእውነት እውነትነት ቁልጭ ብሎ የታያት፥ ከእርሷ ቀጥሎ አገሯና ወገኖቿ ነፃነትን ሲቀዳጁ የታያት (የተገለጸላት)፥ እጅግ ያማረችና የተዋበች አንዲት ሴት ግድያው ወዳለበት ሥፍራ ገሰገሰች። ያች ልብ ንጹሕ - ቆራጥ እናት እንደ በግ ወደ መገደያው ሥፍራ አመራች። የሰውን ፍጹማዊ (ሰማያዊ) ፍቅር የምታንጸባርቅ፥ ለሰዎች ፍቅር ስትል መስዋዕት ለመሆን ብላ ሮጠች ያቺ እንቁ (ያቺ አልማዝ)።

ይህ በእውነት በአካላውያን የሆነና የተፈጸመ ቢሆንም፥ እኛ በአንክሮ የምናስተውለው እንደ መናፍስት ግጭት ቆጥረን ነው። በመልካሚቷ ሴት በኩል ቅዱስ መንፈስ፥ በእንግሊዝ ወታደሮችም በኩል ደግሞ እርሱስ መንፈስ ተጋጩ። ሴቲቱን በጥይት ገደሏት! ሴቲቱን በጥይት ገደሏት! ሴቲቱን በጥይት ገደሏት፤ ሥራቸው ይኸው ነውና፤ መግደል፥ መግደል፥ መግደል...።

አንቺዬ..እናትዬ.. እጆችሽን ዘርግተሽ፥ ደረትሽን ገልጠሽ፤

በጥይት ተመታሽ፥ ለዘላቂ ሰላምና ነፃነት ብለሽ፤
 አይረሳም ይህ ውለታሽ፥ ለሰው ፍቅር ብለሽ መሞትሽ፤
 አንቺ ደግ ሴት፥ ቢወድቅ ሰውነትሽ፥
 በጠመንጃ ፋንታ፥ ፍቅር በመዝራትሽ፤
 አቸናፊ ሆነሽ ለምንጊዜም ትከበሪያለሽ፤

ከደግ ሥራ በስተቀር ክፋትን የማያስቡ ሰዎች ሲገደሉ፥ ይህንና የመሳሰሉ ግፎች በምስኪን ሰዎች ላይ ሲፈጸም፥ በክፉ ሰዎች ውስጥም ያለ ደግ መንፈስ ተቀስቀሰ። የእንግሊዝ ባለስልጣኖች አስተዋሉ፤ ውስጣዊ ደግነታቸው አነቃቃቸው፤ ልባቸውንም የርህራሄ ጦር ወጋው። በመጨረሻም እንግሊዞች ገባቸው፤ በእውነትም ሕንዶች ሰዎች መሆናቸውን መንፈስ ቅዱስ አስረዳቸው። እነርሱም በደንብ ገባቸው፤ ግን ገዳዮች ስለሆኑ፥ እነርሱ ወደ እንስሳነት የተለወጡ መሰላቸውና ልክ እንደ አዳምና ሔዋን በራሳቸው አፈሩ፤ ሽምቅቅ አሉ፤ በውስጡ ሕሊናቸውም ተደናገጡ።

የእንግሊዝ ባለስልጣኖች ቀስ በቀስ እየገባቸው ሲመጣ፡- እኛም እንደ ሕንዶች ሰዎች መሆናችንን ለማረጋገጥ ምን እናድርግ ብለው አሰቡ። መንፈሳቸውም፡- ከሁሉ አስቀድመው ሕንድን ለሕንዶች ሰጥተው ወዳገራቸው መመለስ አማራጭ የሌለው ጎዳና መሆኑን ነገሯቸው። በዚህን ጊዜ ሕንድ ነጻነቷን ተቀዳጀች።

ታሪክ ከጥንት ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ ይደጋገማል። ግን ሰዎች የመናፍስትን ሥራ ስላልተረዱት ይህን ከታሪካቸው የማይማሩት? የዚህች ደግ ሴት መንፈስ ስላልተገደ ይናገራል። የሰው ልጅ ክፉም ቢሆን ጠባዩን ለውጦ ጥሩ ይሆን ዘንድ፥ ስለ ሰብአዊ ርህራሄና ፍቅር ሲያስተምር ለዘለአለም ይኖራል። ይህ አልፎ - አልፎ በየአገሩ፥ በየመንደሩና በየቤቱ የሚከሰት መስዋዕትነት፥ አንዱ ለሌላው መቆያ እየሆነ፥ በክፋት የሚበጣጠሰውን ሰብአዊነት በደግነት ገመድ እየቀጠለ እዚህ አድርሶናል።

ከዚያን ጊዜም በኋላ በምድር ላይ እርኩሳን መናፍስት በሰዎች ውስጥ አድረው ሕዝቦችን ማጨራረስ ቀላል አልሆነላቸውም። በእንግሊዞችም ውስጥ ደጋግ ሕዝቦች ተበራከቱ፤ የደግነታቸውም ደግነት፥ እነርሱም እራሳቸውን እስከመስዋዕት ድረስ የሚያደርስ ሆነ። እንግሊዞች በየአህጉራቱ ሁሉ እየዘመቱ የተጨቆኑ ሕዝቦችን ነጻ ለማውጣት ሲሉ ደማቸውን አፍስሰዋል። በኢትዮጵያም ቢሆን ለጭቁን ሕዝቦች ሲሉ ደማቸውን ያፈሰሱ እንግሊዛውያን የማይረሱ ናቸው።

በዚሁ አኳያ፥ በያንዳንዱ አገር ውስጥ እንደ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ (ዘረኛነትን የታገሉ የኢትዮጵያ ንጉሥ)፥ ቅዱስ ዳላይ ላማ (የቲቤት መነኩሴ ሰላምን የሚሰብክ)፥ ማርቲን ሉተር ኪንግ (የአሜሪካ ሰብአዊ መብት ታጋይ) እና ኔልሰን

ማንዴላ (የደቡብ አፍሪካ የነፃነት ታጋይና መሪ) የመሳሰሉ፥ ሁሉም የክርስቶስን እና የእስጢፋኖስን ፈለግ ተከትለው የሚጓዙ ደጋግ ሰዎች እጅግ ተበራክቱ። ባጠቃላይ የቅዱስ መንፈስ ሞቅታ ምድርን ከቅዝቃዜ አወጣት።

ይህ ነው የቃሉ ኃይል፥ መጥፎውን በጥሩ መልሱት የሚለው፥ ቀጥታ ከእግዚአብሔር የመጣ እውነት፤ ከሴቶች ሁሉ የተባረከች፥ ከደግ ሴት እናቱ፥ ሰው ሆኖ የተወለደ፥ ኢየሱስ ክርስቶስ ያስተማረው፥ በጊዜና በቦታ የማይወሰን ሁለንተናዊ እውነታ፤ ለምድር ብቻ ሳይሆን ለጠቅላላ ጠፈር የሚያገለግል። ይህ ነው ክርስቶሳዊነት፥ የአለም ሕዝቦች ሁሉ በፍቅርና በሰላም ተስማምተው እንዲኖሩ የሚያደርግ መንፈሳዊ መመሪያ። ይህ ከአህጉር አህጉር የሚዛመት የክርስቶስ ትምህርት፥ የእስጢፋኖስ እና የሌሎችም ሐዋርያት አርአያነት በሰው ልጅ መንፈስ ውስጥ ሰርጎ እየገባ ምድር ሰላም አገኘች።

የሰይጣን መንፈስ አሁንም በእስራኤሎች መካከል እየተመላለሰ እርስ በርሳቸውም በውስጣዊ ቅራኔዎች እንዲሻኩቱ ያደርጋል። ከተለያዩ የአለም ክፍላት ስለመጡ፥ እንደመጡበት አካባቢ በራሳቸው ላይ የቅጽል ስም እያወጡ፡- አሽኪናዚ - እስፋራዲም - ሳብራ እየተባባሉ አይስማሙም። ግን ይገርማል፤ ከጥንት ጀምሮ እስካሁን ድረስ የቆየ የደጋግ እስራኤላውያን የአብሮ መሆን መንፈስ (የእግዚአብሔር መንፈስ) ስላለ፥ አብረው በመኖር መንፈሳዊ አንድነታቸውን እንዲያጠናክሩ ይመክራቸዋል።

ይህ በዚህ እንዳለ፥ በሃይማኖታቸው አይሁዳውያን የሆኑትን ኢትዮጵያውያን ወገኖቻችንን በዘር መድልኦ የሚጨቁኑብን እንዳሉም ይነገራል። ግን እነኚህን ደጋግ የእግዚአብሔር ሰዎች (ትሁታን፥ እንግዳ ተቀባይ፥ ርህሩህ...) በቆዳቸው ቀለም ጠቁረው ስለታዩ ብቻ በዝቅተኛ ደረጃ የሚያዩአቸው እነኞቹ በአለም ዙሪያ የተበተኑ ዘረኞችና የሰላም ጠሮች፥ የጥሩ ነገር ሁሉ ጠላቶች፥ ሰይጣናውያን - የእፋኚት ልጆች ናቸው እንጂ፥ የተቀረው ሕዝብ አሁንም የእግዚአብሔር ስለሆነ፥ ወገኖቻችን ከቤታቸው ነው የገቡት፤ ባገራችን ግድያ ስለበዛ፥ ደጋግ ዘመዶቻቸው አወጧቸው።

ምንም እንኳን የዘረኞቹ መርዛማ ባሕሪ ቢያሳዝናቸውም፥ የደጋግ እስራኤላውያን የአብሮ መሆን ጠባይ፥ ለቤተ እስራኤላውያን ወገኖቻችን ደስ የሚል፥ ሞቃት የቤተሰብ ኑሮ እንዲሰማቸው አድርጓል። ለወደፊት፥ በአገራችን በኢትዮጵያም የአብሮ መሆን ስሜት ከዳር እስከዳር ሲያስተጋባ፥ ቤተ እስራኤሎች ወገኖቻችን ከወገኖቻቸው ይቀላቀላሉ።

እርኩሳን መናፍስት አሁንም ለከፍተኛ ተንኮል ሲዘጋጁ፥ በተለይ በእንግሊዞችና አሜሪካኖች ላይ አትኩረዋል። ብዙ ብዙ ምስጢር ይነግሯቸዋል። ግን

በእንግሊዞችና አሜሪካኖች ውስጥ እጅግ ደጋግ የሆኑ ሰዎች ስለሚበዙባቸው እንደተፈለገው አልሆኑባቸውም።

በመጨረሻም በሃይማኖት ሊቃውንት፣ በመጽሐፍትም በቴሌቪዥንም ውስጥ ሰርገው በመግባት፣ ስለ እንግሊዞችና አሜሪካኖች ታላቅነት መስበክና ማስበክ ተጀምሯል። በተለይ ለደጋግ አሜሪካኖችና እንግሊዞች እንዲህ ብለው መከራቸው፡- “በአሁኑ ወቅት፣ በእውነት እንደ ሰማይ መላእክት መሬትን የምትጠብቁት እናንተ የያዕቆብ ልጆች፣ የኤፍሬምና የምናሴ ዘሮች ናችሁ። ይህችን አለም እናንተ ካልመራችሁት ትጠፋለች። አለም ለናንተ ተሰጥታለች፤ ስለዚህ የናንተ ናትና ግዚት።”

እነኛ ለበጎ ምግባር የተሰለፉ የሚመስላቸው ሰባኪዎችም ይህንኑ የተንኮለኛ መንፈስ ቃል ተቀብለው ያስተምራሉ። ተከታዮቻቸውም፡- የሰውን ዘር እየመራን እዚህ ያደረስን እኛ የኤፍሬምና የምናሴ ልጆች፣ የቤተሰብ አባወራዎች ነን። በምድር የማይፈለጉ ሰዎችን ብንገድላቸውና ብንጨርሳቸው፣ ትክክል ያልሆኑ አስተሳሰቦችና እምነቶችን ብናጠፋ፣ ይህንን እግዚአብሔር የሰጠንን ኃላፊነት ማነው የሚቀማን? ብለው በኩራት ይናገራሉ። ለካስ የሰው ልጅ ሳያውቅ በእርኩሳን መናፍስት እየተገፋፋ ይለፈልፋል።

ምናልባት ከነኚህ መካከል ሳይሆኑ አይቀሩም እነኛ ግደሉ ግደሉ የሚያስኛ የእርኩስ መንፈስ ጠባይ የሚያመዝንባቸው ጥቂት ሰዎች፤ በሃብት የከበሩ፣ በአለም ፖለቲካም ከፍተኛ ሚና የሚጫወቱ። የአለም ሕዝብ እነኚህን ተንሎለኞች በደንብ አላወቃቸውም። ግን እስካሁን መቆየታችን ወደፊትም መሰንበታችን ለምድራችን የሚያስቡላት ደጋግ መንፈሶች ምንጊዜም የበላይ መሆናቸውን ያረጋግጣል፤ ምድራዊት አለም በሰማያዊ ጎጂ ጽንታ ትቆያለች።

በአለማችን በድብቅ የሚሠራውን ሁሉ ገልጠን ለማውራት ሳይሆን፣ የወደፊቱን ከሚቀይሱ አስጨናቂ ነገሮች መካከል፡- እንግዲህ በቃ! ሲባል እንሰማለን። ያለፈው አለፈ፤ የዛሬውም ይታያል፤ የነገውም በአለም ቋንቋዎች ሁሉ በቃ! በቃ! በቃ! ይባላል። በአለም ላይ በሚሠራው ሥራ ሁሉ ደግነት በየቀኑ ወገን ብሎ ሲታይ፣ ክፋት ግን በጣም ሲከፋ ይደበቃል እንጂ አይታይም፤ ተደብቆም የጥፋት እቅዶች ያወጣል፤ ያደፍጣል፤ ተንኮል ይሸርባል።

የደግነት ደግነት ግልጥልጥ ሲል፣ በአንጻሩ ያ የከፋው ክፋት ለበለጠ ክፋት እየተዘጋጀ ለብዙ ዘመናት ሥር እየሰደደ ይቆያል። አልሞት ያለ የዘረኛነት ጥንስስ፣ በሳይንሳዊ መልኩ ከጻርዊን አይምሮ የፈለቀ፣ በጽሑፍም የቀረበ፣ ይህንን አንጻች ሰይጣናዊ ሃሳብ ተከትለው፣ ዘራችንን ለማቆየት ብቻ እንታገል የሚሉ፡- በቃ! በቃ! በቃ! እኛ ብቻ እንኑር ብለው፣ የነርሱ ወገን ያልሆነውን የሰው ዘር ሁሉ ለማጥፋት ታጥቀው እንዲነሱ የሚቀሰቅስ ሰይጣን በመካከላችን አለ፤

በቴሌቪዥን ይታያል። እርሱ ግን፡- ክርስቶስ ቶማስን፡- እኔ እኮ ነኝ፤ እጆቼን ተመልከት እንዳለ (ዮሐ. 20፡ 27) እኔ ሰይጣን እኮ ነኝ፤ ተመልከቱኝ የሚል አይደለም፤ ለሰው አሳቢ ጥሩ ሰው እየመሰለ ከመሃላችን እየገባ ሲያበጣብጠን ይቆያል እንጂ።

ካለ ምክንያት እዚህ አልደረስንም። ባለፉት ዓመታት ውስጥ፥ በአንዳንድ ሰዎች (አገር) የእብሪተኛነት ጠባይ ምክንያት ብዙ ሚሊዎን ሕዝቦች አልቀዋል (ሞተዋል)። በሰላም ስም - በገንዘብ ኃይል - የጥቂት ሰዎችን ፍላጎት ለማሟላት ብዙሐን እየተጠቁ ናቸው። መጥፎ ጠባይ እያንጸባረቁ ደግ መሥራት ይቻላል? እየገደሉ ማዳን እንዴት ይሆናል። ጦረኞችን በጦር ሜዳ ቢገጥሟቸው ገዳይ ከገዳይ ተገዳደለ ይባላል። ሕጻናትን የታቀፉ እናቶችና ሴቶች ከቤታቸው ሳይወጡ፥ አሮጊቶችና ሽማግሌዎች ካልጋቸው ሳይነሱ፥ እነኚህን የዋሆች የሚገድሉ እብሪተኞች ልባቸው እንደ ፈርኦን ልብ ደንዳና ሆኗል።

ደጋግ ሕዝቦች፡- ሁላችንም ተያይዘን እንዳንጠፋ በጋራ ምን እናድርግ ብለው ሲያስቡ፥ እነርሱ ግን እኛ ብቻ እንድንተርፍ ማንን እናጥፋ ብለው ያስባሉ። ደግ ደጉን የሚያስቡ ሰዎች በመሟጠጥ ላይ ያለውን የተፈጥሮ ኃይል ይንከባከባሉ። ተንኮለኞቹም ባንድ በኩል በሳይንቲስቶች የሚቀርበውን በምድር የመቆያ እቅድ ሲደግፉና ከፍተኛ ትብብር ሲያሳዩ፥ በሌላ በኩል ደግሞ፥ ይህ ብቻ በቂ አይደለም በማለት የበኩላቸውን ሌላ የተንኮል እቅድ አውጥተዋል።

እስከዛሬ ድረስ እንደታየው፥ የሰው ዘር በመሳሪያ ብዛትና በጦርነት አያልቅም። ሆኖም እንደ ጦርነት የመሰለ ጽብ መጫሪያ መንገድ የለም። ስለዚህ ከጦርነት ጋር አብሮ የሚሄድ፥ ሰውን በብዛትና በቶሎ የሚጨርስ ልዩ ዘዴ መኖር አለበት በማለት ታስቧል። መታሰብ ብቻ? አንባቢ ይፍረደው።

ብልጥ ሰው ከሌሎች የሚፈልገውን ነገር በቅድሚያ አይናገርም፤ ችግሩን በተዘዋዋሪ ካወራ በኋላ፥ መፍትሔው ከሌሎች እንዲመጣለት ሲል፡- ታዲያ እንዴት ይሁን ጃል? እያለ ያናግራል እንጂ። ሰይጣንም እንዲሁ ስለሆነ፥ በምድር ላይ ያለውን ችግር ተቆርቋሪ በመምስል እያናገረን ነው ያለው፤ ግን ይህ የርሱ ተንኮል ከተገለጠበት ተንኮሉ ሁሉ ይሰናከልበት ይሆናል።

ምድር ብዙ ስለምትቆይ በሰው የደረሰባትን ጥፋት ሁሉ በጊዜ ብዛት በራሷ ታስተካክለዋለች። ሆኖም፥ ደጋግ ሰዎች በጋራ እንድናስብ፤ መፍትሔውንም በጋራ እንድንሻ ነው የሚመክሩት። ሁሉን ነገር ለምዕራቡ አለም (የኤፍሬምና የምናሴ ልጆች ነን ለሚሉት) ከተውነው፥ ዘመድ ከዘመዱ አህያ ካመዱ እንደሚባለው ይሆንና እንደገና እርስ በርስ መጠቃቃት ይከተላል።

እኛ የእግዚአብሔር ወታደሮች ነን የሚሉ ቶርቶራዎች⁴ (ሽብር ፈጣሪዎች) በአለም ተሰራጭተዋል፤ ለተዳፊነት እሳት መቆስቆሻነት ያገለግሉ ዘንድ ተዘጋጅተዋል። ቶርቶራዎች የሁለተኛውን የአለም ጦርነት ያላዩ ልጆች ስለሆኑ፥ ክፉና ደጉን ሲመዝኑ ይቸኩላሉ፤ አብሯቸው የሚሰለፍ ሲያጡ፥ የዝዛ ወገኖቻቸውንና ሰላማዊውን ሕዝብ በምብ እያጠመዱ በገፍ ይገድሉታል። ሰውን ወደጦርነት ለመገፋፋት ሲጣደፉ፥ ስምንተኛውና የመጨረሻው መብረቅ (ጦርነት - ጀሃድ) ቀኑ ዛሬ ነውና ተነሱ! ተነሱ! እያሉ ይሰብካሉ። ዳሩ ግን፥ ከጥቂቶች በስተቀር የሚሰማቸው አያገኙም።

ከጥንት ጀምሮ፥ የመንፈስ ሥራ እና እንቅስቃሴው በምድሪቱ ሁሉ አልተቋረጠም። ሥጋዊ ጠባዮች ከዘር ዘር እንደሚተላለፉ ሁሉ፥ በቤተመቅደሶች፥ በመስጊዶችና በቤተ ክርስቲያኖች ሁሉ ሲነገር - ሲሰበክ የቆየ መንፈሳዊ እውነታ ከዚህ ስለደረሰ፥ የመንፈሳዊነት ጠባይ በሁላችንም ውስጥ እንዲኖር ሆነ።

እነሆ! እኛ የዚህቺን ምድራችንን መሬቷን፥ ውሃዋንና አየሯን እየተጋራን አብረን ኖረናልና፤ ማንኛውም አገር፥ ዜጋ፥ ዘር፥ ወገን፥ ከሌላው ተገንጥሎ እንደማይኖር ሁሉ፥ ለጠቅላላ የአለም ሕዝቦች የሚጠቅመው፥ እርስ በርስ ተሳስቦ፥ የጋራ ችግሮችን በጋራ መፍታት እንጂ፥ በኃይል መጠቀም አለመሆኑን ሰው ሁሉ የሚገነዘብበት ጊዜ ውስጥ ነው ያለነው። ከእንግዲህስ የወደፊቷ አለማችን እንዳትበላሽ ሁላችንም በጋራ እናስብ የሚሉ ብዙዎች ይሆናሉ (ሆነዋልም)። እውነተኛ ሰዎች ዝም አላሉም፤ ይናገራሉ፤ ይጽፋሉ፤ ሰላማዊ ሰልፍም ያደርጋሉ። መንግሥታት የሕዝቦችን ቀና አስተሳሰብ መመልከት ሲያቅታቸውና፤ ከሕዝቦች ፍላጎት ውጪ ብዙ ድርጊቶች ሲፈጸሙ፥ የዚያን ጊዜ የችግሮች መጠንሰሻ ጊዜ ይሆናል። ሕዝቦች የሚሉትን መንግሥታት ሲሰሙ ነው የሰይጣን ተንኮል የሚሰበር።

መጥፎ ጊዜ ሲቃረብ፥ ሕዝቦች ወደ መገደያቸው የሚያመራቸውን መንግሥት ይመርጣሉ። ይህ የዛሬው የሰዎች ክፉት ሲያድግ፥ ለነገም ሲተላለፍ፥ ሰዎች በሁለት የሚወግኑበት ወሳኝ ጊዜ ሲመጣ፤ መላእክቶች ከሰማይ ተለቀው የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለመፈጸም ከሚሯሯጡ ሰዎች ጎን ይሰለፋሉ።

ሰዎች ይህንን አለም በክርስቶሳዊ አይኖች መመልከት ስላቃታቸው፥ የምድር ችግሮች ሁሉ ልክ ጦርነት ለመሄድ እንደሚዘጋጁ ወታደሮች ሆነው ይሰለፋሉ፤ አሰላፊዎቹም የሰይጣን ባለሟሎች ናቸው፤ ሰልፈኞቹም፥ በአንድ ረድፍ በሽታና ረሃብ፥ በሌላ ረድፍ ደግሞ ዘረኛነትና ርዕዮተ አክራሪነት ናቸው። በነኚህ መካከል

⁴ በዚህ መጽሐፍ ቶርቶራ ማለት አክራሪና ነፍስ አጥፊ ማለት ነው።

የሰዎች ክፋቶች ሁሉ ይሰገሰጋሉ። የፖለቲካና የሃይማኖት አክራሪነት በበዛበት አካባቢ ጦርነትን የሚቆሰቁሱ እንደ ቶርቶራዎች ያሉ (ከክርስቲያኖችም፥ ከእስላሞችም) የጥፋት መልእክተኞች ይጠናከራሉ።

ማንም ሰው (ክርስቲያኑም እስላሙም) ቶርቶራ የመሆን ዝንባሌ አለው። ቶርቶራ ሲባል አክራሪ ማለት አይደለም። ነገር ግን አንድ አክራሪ ቶርቶራ የመሆን ዝንባሌ ይኖረዋል። ታዲያ፥ አንድ አክራሪ ቶርቶራ ሲሆን መመለሻ የለውም። ምድራዊና መንፈሳዊ ኑሮን በማጣመር የሚኖሩ ሰዎች ባንድ በኩል ሰማያዊ መንፈሳዊነታቸው፥ በሌላ በኩል ደግሞ ምድራዊ ሰብአዊነታቸው ሲነካባቸው የሕልውና ጥያቄ ይሆንባቸዋል። በዚህን ጊዜ ነው አክራሪዎች የሚያይሉት። እንደ ባሕር ጥልቅ ከሆነው እውቀታቸው ጋር፥ የሰዎችን ልዩነት የሚያጋንን ፍልስፍና እያናፈሱ፥ እንደ ጨለማ ከጠቆረው ድንቁርናቸው ጋር፥ በምድር ላይ ኃይለኞች የሚሆኑት እነርሱ ናቸው።

የዛሬ ዘመን ሰው ሰላምን ፈላጊ ቢሆንም፥ የእርኩሳን መናፍስት ቅስቀሳ በተፋፋመበት ወቅት ውስጥ ነው ያለነው። ፍርኃት በሰዎች ዘንድ ብዙ ጊዜ ሲቆይ፥ ጠባያቸው ሆኖ ቶሎ ቶሎ የሚናደዱ ሰዎች ትእግስት አጥተው አለም አቀፍ አደጋ ይፈጥራሉ። በሌላ በኩል ደግሞ፡- እጅግ አደገኞች የሆኑ ቶርቶራዎች ስለመጡባችሁ ችላ ብላችሁ አትቀመጡ፤ ወሳኝ ለሆነው ጦርነት ተዘጋጁ የሚል ወሬ ይነፍሳል። ሁለት አይነት ወሬ አለ፤ አንደኛው (ሰሙ)፡- ቶርቶራዎች አደገኞች ስለሆኑ እነርሱን በጋራ እናጥፋቸው የሚለው ነው። ሁለተኛውና የተደበቀው ወሬ (ወርቁ) ግን ለወሳኝ ጦርነት እንዘጋጅ ነው። ማንም ሰው እየፈራ ላለመኖር ሲል አንድ ነገር ማድረግ ስለማይቀር፥ ይህ ከፍርኃት የሚመነጭ ዝግጅት ከፍተኛ፥ እጅግ በጣም ከፍተኛ ሆኗል።

ኃያላን መንግሥታት ወሳኝ ለሆነው ጦርነት ተዘጋጅተዋል። ለአለም ጦርነት መቀስቀሻ ተዘጋጅተው ከተቀመጡት ከፓለስታይን⁵ እና እስራኤል መካከል በእግዚአብሔር የማያምን በሌለበት በአሁኑ ወቅት - ሁሉም ለአንድ አምላክ እየሰገደ በፍቅር መኖር እንደሚቻል አላወቁም። በሕዝቦች መካከል ለረጅም ዘመን የቆየ ጦርነት ሲቀጥል፥ ለዛ ሥፍራና ለዚያ ሕዝብ እንዲሁ እርስ በርስ ከማገዳደል በስተቀር ሌላ መፍትሔ ያለ መስሎ አልታያቸውም - እርኩሳን መናፍስት በመልካም መንፈስ እንደሚቸነፉ አልገባቸውም።

እስራኤሎችና ፍልስጤሞች፥ የዘር ግንዳቸው ከአብርሃም የሆኑ የአጎት ልጆች ናቸው። ሁለቱም የሴም ዘሮች ለየወገኖቻቸው የሚቆረቆሩ፥ ከፍተኛ የሕብረተሰብና የቤተ ሰብ ፍቅር ያላቸው ናቸውና፤ ከመካከላቸው ሰው ሲገደል፥

⁵ ፍልስጤም

ከመገደል የተረፈው ዘመድ የብቸኝነት ኑሮ ያቅተዋል። ያለው ምርጫ ገድሎ መሞት ወይም ማበድ ይሆናል።

ሰው በተገደለ ቁጥር፥ የተገደሉ ሰዎች የመንፈስ ኃይል ይጨምራል። በሁለቱም ወገን ያሉ መንፈሶች ቀሪ ዘመዶቻቸው የሥጋን ከንቱነትና ውሸታምነት ይረዱ ዘንድ፥ ሰማያዊ ትምህርት እየተማሩ ሰማያዊ ሰላም እንዲያገኙ የሚጠሯቸው የሚመስላቸው ብዙዎች ናቸው (?)። ስለዚህ እርስ በርስ መገደል ካለማቋረጥ ይቀጥላል። ይህ ነው የማይታይ መንፈሳዊ ክስተት፤ በሰይጣናዊ ልባምነት የሚኖሩ ሰዎች ሰላም እንዳይኖር ሲከላከሉ፥ በቅዱስ መንፈስ ልባዊነት የሚኖሩ ሰዎችም ለሰላም ሲሉ የሚደክሙበት።

እስራኤላውያን ከግብጽ ምድር ከወጡ ጀምሮ እግዚአብሔር የሚነግራቸውን ሁሉ እንዳይገባቸው ሰይጣን ነገር እያጣመመ፥ ከሰው ሁሉ ጋር ካለ ጦርነት ተስማምቶ መኖር የሚቻልበትን መንገድ ሁሉ እያጠረባቸው ቆይቷል።

ጥንትም ቢሆን እግዚአብሔር በርሱ የማያምኑትን ጠላ እንጂ፥ በርሱ የሚያምኑትን ሁሉ የግድ እስራኤላውያን ካልሆናችሁ ብሎ አይጠላም። “...በእናንተም መካከል ልጆችን ለሚወልዱ “መጻተኞች”⁶ ርስት አድርጋችሁ በፅግ ትከፋፈላላችሁ። እነርሱም በእስራኤል ልጆች መካከል እንዳሉ የአገር ልጆች ይሆኑላችኋል። በእስራኤል ነገዶችም መካከል ከእናንተ ጋር ርስትን ይወርሳሉ። መጻተኛውም በማንኛውም ነገድ መካከል ቢቀመጥ በዚያ ርስቱን ትሰጡታላችሁ ይላል ጌታ እግዚአብሔር።” ሕዝ. 47:21 - 23 እግዚአብሔር ምድሪቱን አንዴ ፈጥሯታልና፥ ለእስራኤላውያን ብሎ ሌላ አዲስ መሬት እንደማይፈጥሩላቸው ሁሉ፥ ካለ ጦርነት ተስማምቶ መኖር የሚቻልበትን ይህንን መንገድ ነገራቸው፤ እነርሱ ግን እስካሁን ድረስ ይህ አልገባቸውም።

እግዚአብሔር ሰውን በሰው አይለውጥም። አገር የለሽ የነበሩ - እነርሱ በተሰደዱበት ሥፍራ ሁሉ ሲያለቅሱ እንዳልነበሩ ሁሉ፥ አሁን እነርሱ ፍልስጤሞችን ማስለቀሳቸውን የአለም ሕዝቦች አይተው አዝነውባቸዋል።

እውነት እየቆየ ሲሄድ እየደመቀ ሰዎችን በመልካም መንፈስ ያነቃል። ስለዚህ ለወደፊት ክፉ ሥራ የሚሠራውን ሁሉ የአለም ሕዝብ ያወግዛል። እነርሱ ከፍልስጤሞች በጉልበታቸው የነጠቁትን መሬት መልሰው፥ በየአገሩ የተሰደዱትን ፍልስጤማውያን ሁሉ ተመልሰው በነፃነት እንዲኖሩ ካላደረጉ በስተቀር፥ በክፉ አድራጊነት የሚታወቁ ይሆናሉ፤ የሰላም ጠንቆች ከመባልም አያመልጡም።

ሰውን የሚያስለቅስ ሁሉ (በያለበት) የኋላ ኋላ ልቅሶ በርሱ ላይ እንደሚጸናበት ልብ ይበል። ሰው ሁሉ የምድራዊነት መሟጠጫ ጊዜ እስኪቃረብ ድረስ እያለቀሰ

⁶ በእንግሊዝኛውም - King James Version - to the strangers that sejourne among you ይለዋል።

እንዳይኖር፥ መልካሙን አማራጭ ይፈልግ። በማልቀስ ላይ ያሉትን ወንድሞቻችንን (በያሉበት) ቀርበን ማነጋገር እና በሰላም አብሮ ስለመኖር ጉዳይ መምከር ይገባል። ምንም ቢሆን ሰውን ሰው መጥላት የለበትም። በጥላቻ መቆየት ሰውን ይጎዳል።

ፓለስታይን ነፃነቷን ተቀዳጅታ፥ ሕዝቦቿም ሲፈልጉ ከፓለስታይን፥ ሲፈልጉም ከእስራኤሎች ጋር በሰላም መኖር እንዲችሉ ለማድረግ ያለው ምርጫ፥ የፓለስታይኖች ወይም የእስራኤሎች በጎ መንፈስ ብቻ ሳይሆን፥ በሰው ልጅ በጠቅላላ በውስጡ ያለው በጎ መንፈስ ሲቀሰቀስ መሆኑ ነው። በሰው ልጅ በጠቅላላ በውስጡ ያለው በጎ መንፈስ ሲቀሰቀስ፥ የሰውን ልጅ በእኩልነት ማየት፤ የሚበጀውን ማሰብ፤ ያስቡትንም በተግባር መፈጸም ይጀመራል። ይህንን በጎ መንፈስ የሚከላከል መጥፎ መንፈስ ረግቶ አልተቀመጠም፤ የሚያሰራጨውን የክፋት አይነት ዘርዘሮ መጨረስ ካቅም በላይ ነው። ከሁለተኛው አለም ቀጥሎ እስራኤሎች እና ፍልስጤሞች የአለም ጦርነትን መቀስቀሺያ እሳቶች እንዲሆኑ ተዳፍነው ተቀምጠዋል። በተለይም ከጠባዮቻችን አንዱ - ዘረኛነታችን የሦስተኛው አለም ጦርነትን ሲቀስቀስ - ሁኔታዎች ሁሉ ይህንን ሂደት ሲጠቁሙ እያየን ዝም ማለት አንችልም።

እግዚአብሔር ከሰዎች መካከል እስራኤላውያንን ለይቶ፡- እናንተ የምወዳችሁ ሕዝቦቼ ናችሁ ቢል፥ ጠቅላላ የሰው ዘር እንዳይጠፋበት አስቦ ያደረገው የመከላከያ ዘዴው ነው እንጂ፥ የምድራዊነት ጠባይ የሌለበት እግዚአብሔር አንዱን የሰው ዘር ከሌላው አብልጦ የሚመለከት ሊሆን አይችልም።

ሻሎም፥ ሻሎም፥ ሻሎም፥ ሻሎም አሌኩም፥

ከአራቱም ማዕዘን የምትመጡ፥ ሁላችሁም፥

ጀሩ - የሩ - የርሱ - የርሷ ሳሌም፥

ጥላቻ በፍቅር ሲቀየር፥ ቆንጆ እንዳንቺ የለም።

አንቺ እስራኤል የአራት ባሕሮች⁷ አገር፥

የምድርና የሰማይ መጋጠሚያ ድንበር፥

ቤተልሔም፥ ናዝሬት፥ ቢታንያ፥ የሁለት አለም መንደር፥

አንቺ አለም የአብርሃም ተስፋ⁸፥

አንቺ የሩሳሌም የኢሳያስ ራእይ⁹፥ የዮሐንስ ምስጢር¹⁰፤

አንቺ ቆንጆ ለምለም፥ አዲስ እርስት፥ ሰማያዊት ምድር፤

⁷ የገሊላ ባሕር፥ የሙት ባሕር፥ የቀይ ባሕር፥ የሜዲተራንያ ባሕር።

⁸ ዘፍ. 12:1 - 3።

⁹ ኢሳ. 65: 17 - መጨረሻ።

¹⁰ ዮሐ. ራዕ. 21።

መንግሥታት ሲገባቸው፥ ሲያቆሙልሽ የአለም ወታደር፤

ያለማወቅ ጨለማ እንዲገፈፍ፥ ድንቁርና እንዲሰበር፥

ውበትሽ እንዲገለጥ፥ ነፃነትሽ እንዲከበር።

አንቺ ሥፍራ የሰው ዘር ሁሉ የረገጠሽ፥

ክርስቶስ የተመላለሰብሽ፥ ከሰማይ መላእክት የወረዱብሽ፥

በእውነት ለሁሉም የሁሉም መሆንሽ ሲታወቅልሽ፤

ፍጹም ሰላም ይሰርጻል ከውስጥሽ።

አዲሲቷ እስራኤል፥ በጣም ደስ ይበልሽ፤

የምድር ነገዶች ሁሉ ባንቺ ተባረኩልሽ።

በክርስቶሳዊነት ሰው ሁሉ አንድ ሆነልሽ።

በዘመናችን የምዕራቡ አለም በሦስተኛው አለም ላይ አምባገነን መሆንን አውቆበታል። ለጦርነት ከሚወጣው ገንዘብ ግማሹ እንኳን ለደግ ሥራ ቢውል ኖሮ፥ በምድር ላይ የተሻለ ኑሮ መኖር ይቻል ነበር። ተከብረውና ተፈርተው እንዳይኖሩ፥ በመጥፎ ጠባያቸው ከቶርቶራዎች የባሱ ቶርቶራዎች ሆኑ። እብድን ሰው፦ አንተ እብድ ብሎ የሚሳደብ፥ እርሱ ከእብድ የባለ እብድ መሆኑ ነው። ስለዚህ ሁሉም አብደኋል ማለት ነው።

ይህች አለማችን ሰላም የምታገኘው ሁሉም የራሱን ቤት ሲያጸዳ ነው እንጂ፥ የአንዱን ቤት ሌላው እየሄደ ላጽዳ ቢል፥ ጭቅጭቅ፥ ጸብና ጦርነት መፈጠሩ አይቀርም። “በወንድምህ ዓይን ያለውን ጉድፍ ስለ ምን ታያለህ? በዓይንህ ያለውን ምስሶ ለምን አትመለከትም?..” ማቴ.7:3-4

እነሆ! የአንድነታችን ተቀናቃኝ ኃይላት በሕዝቦች እንቅስቃሴና እድገት ላይ ከፍተኛ ሚና ሲጫወቱ፥ ለሰው ሁሉ የእብደት ፍልስፍና እየተሰበከ፥ ጤነኛው ሰው እብድ ሲባል፥ እብዱ ጤነኛ ሲባል፦ አዎ! ከእንግዲህ ከየትኛው ወገን የሚሰርጽ መንፈስ ነው እርሱ፤ ከየትኛው ወገን የሚሰርጸው መንፈስ ነው ቅዱስ? የአለም ሕዝብ በእውነት በመምሰል በሽታ አይኑ እየታወረ፤ ቀኑም እየደበዘዘ ነው ያለው።

ምንጊዜም ወደ ገንዘብ የሚሮጥ ከእውነት መራቁን ይወቅ። ኃጢአት እየተሠራ እያየነው፤ ከኃጢአታችን መለስ ማለት ፈርተን እርስ በርስ የምንተላለቅ መሆናችን እስኪገባን ድረስ እንቀጣለን።

ይህ ያለንበት ዘመን አክራሪዎችን “በሁለት አቅጣጫ” የማጥፊያ ዘመን ይባላል። አንደኛው አክራሪ ባይኖር ኖሮ ሌላውም አክራሪ ባልተፈጠረ ነበር¹¹። እነዚህ

¹¹ ይህ አስተያየት አጠቃላይ የሰብአዊነትን እድገት ከመመልከት አንጻር የተሰነዘረ፤ ከምድራዊ ፖለቲካም ውጪ ስለሆነ፥ ወገናዊ ሊሆን አይችልም።

እርስ በርስ የሚጨራረሱ ኃይሎች የማይፈለጉ ምድራዊ እውነታዎች መሆናቸውን ልብ ይሏል (ሰምና ወርቅ)።

የአለም ሕብረተሰብ ከሁላችን በላይ በሆነ የመንፈስ ኃይል መናወጥ አለበት፤ ካልተናወጠ በስተቀር መስተካከል አይመጣምና። የአለም ሕብረተሰብ ሲናወጥ፥ ድሃው ሃብታም፥ ሃብታሙም ድሃ እየሆነ፥ የሰው ዘር ሁሉ በጊዜ ውስጥ ከዚህች ምድር የሚኖረው ድርሻ እኩል ሲሆን፥ የዚያን ጊዜ ነው ሰላምና ጸጥታ የሚኖር፤ የዚያን ጊዜ ነው አብሮ መሥራትና አብሮ ማደግ ተፈጥሮአዊ ግዴታ የሚሆን።

የዚህ ትውልድ መጨረሻው በተለያዩ መንገዶች ይፋጠናል። በየወቅቱ የሚቀሰቀሱ ጦርነቶች መንፈሳዊ ግንዛቤን ያፋጥናሉ። ካለ ጦርነት መቆየትም፥ ከሥልጣኔ ጋር የሕብረተሰብ እድገትንና መንፈሳዊ ግንዛቤን ስለሚያፋጥን መጨረሻውን ያቀርበዋል።

ከሁለተኛው የአለም ጦርነት መጨራረስ የተረፉት ለመጨው አለም የተሻለ ሁኔታ ፈጠሩ። ከእንግዲህስ ሕዝቦች በሰላም እንጂ በጦርነት የሚያምኑ እንዳይሆኑ፥ አንጋፋ መሪዎች እየመከሩና እያስጠነቀቁ ቆይተዋል። እነርሱ የሁለተኛውን የአለም ጦርነት እንዳሳለፉ፥ የነርሱ ትውልድ ሦስተኛውን የአለም ጦርነት እንዳያይ ይመክራሉ። ነገር ግን እነኛ ከሁለተኛው የአለም ጦርነት የተረፉ አዛውንት አርጅተው እየሞቱ ማለቃቸው ነው። ተተኪው ትውልድ የሰላምን ምንነት እንደ አባቶቻችን በደንብ አላወቀውም።

ይህች ምድራችን መጨረሻዋ እየተፋጠነ ነው የመጣው። በምድር ላይ ያለው ምግብ የተወሰነ ነው። በላተኛ እየበዛ ሲመጣ ከምድሪቱም የሚመረተው ሰብል ለሰዎች ሁሉ አልዳረስ ሲል፥ ይህ የመጨረሻውን መፋጠን ነው የሚያመለክተው። ግን፥ ምድር እራሷን መሆን እስኪያቅታት ድረስ ጊዜው ረዥም ነው።

ከእንግዲህስ የሰው ቁጥር እየበዛ ሲሄድ፥ የምድርም ሃብት ወደ ተወሰኑ ሥፍራዎችና ሰዎች ዘንድ ብቻ ሲቆይ፥ በደኸዩ አገሮችም ከመሬት የሚመረተው ሰብል በማንኛውም አይነት መንገድ ቢከፋፈል የማይበቃ ሲሆን፥ ሰዎችም ሆዳቸውን ለመሙላት የሚያባክኑት ኃይል ከምግብ ከሚያገኙት ኃይል ሲበልጥ፥ መደህየት፥ መቸገር፥ መጨነቅም ሲከታተል፤ ይባስ ብሎ በነኛው በተዳከሙቱ ላይ የተፈጥሮ ጉዳት ሲጸና፥ ከትንቢቶች ሁሉ ባሻገር፥ ለሰው ልጅ የሚበጀው በመንፈስ መጠናከር መሆኑ የማይገባው አይኖርም (እኛም ካሁኑ ገብቶናል)።

አለም አቀፋዊ ጦርነት እንደገና ሲቀሰቀስ፥ ይህም ጦርነት የተካረረ ሲሆን፥ የዚያን ጊዜ አዲስ ነገር ይታያል። ከቋሚው ሚቹ ይበዛል፤ ከሚታየው አካል የማይታየው መንፈስ ያመዝናል፤ ሰው ከመኖር አለመኖርን ይመርጣል፤ የዛን ጊዜ ኑሮ ማለት ከምድራዊነታችን ባሻገር መሆኑ በደንብ ይታወቃል።

ለወደፊት የእድገት መመዘኛው ምድራዊ (አለማዊ) ስልጣኔ ብቻ ስለማይሆን፥ የአለም ሕዝቦች ሁሉ በአንድ በኩል ለአንድ ምድራዊ ኢኮኖሚ እና የጋራ ብልጽግና ባንድነት ይሠራሉ፤ በሌላ በኩል ደግሞ መንፈሳዊ አንድነታቸውን ያጠናክራሉ።

የሰው እምቢተኝነት የእግዚአብሔርን መለኮታዊ ፈቃዳዊ ነፃነትና ፍላጎት አያሳጣውም - አያዳክመውም። ስለዚህ የርሱ ፈቃድ በዚህች በምናውቃት ምድር ላይ በምሥራቅ፥ በምዕራብ፥ በሰሜንና በደቡብ፥ ሁሉ ይሰፍናል። የዚያን ጊዜ የዚህች የምናውቃት አለም መጨረሻ ይሆናል። ይህም ማለት “የእግዚአብሔር መንግሥት” ይመጣል ማለት ነው። “የጌታም መንፈስ ባለበት፥ በዚያ አርነት (ነፃነት) አለ።” 2ኛ ቆሮ. 3:17

“የእግዚአብሔር መንግሥት” ይመጣል ማለት ሰይጣን በዚህች በምድር እንደነገሠባት እንዲሁ ለዘለአለም አይቀጥልም ማለት ነው። አዲሱ ትውልድ ከሰይጣን ቁራኛነት ነፃ ይወጣል።

ክርስቶስ በመስቀል ላይ ሕይወቱ ሲያልፍ ቀኑ ጨለመ፤ በዚያው እንደጨለመ ሊያስቀረው ይችል ነበር፤ አሳደረገውም። የሚሆነውን እና የማይሆነውን ለይቶ የማያውቅ ሰው ስለወደፊቱ እድሉ ማወቅ ስለሚፈልግ፥ በሰው አንጎል የሚታሰብ ሁሉ እንደ ትንቢት ሆኖ ሲነገረው በጉጉት እየሰማ እንደቆየ፡-ጨለማው ብርሃን ሆኖልን፡- ከክርስቶስ በኋላ አዲስ ትውልድ ተተካ፤ በቅርቡ ወደፊትም ሌላ አዲስ ትውልድ ይተካል።

በዘመናችን እና ለወደፊትም የሰው ዘር ሁሉ አብሮ በመኖሩ እየተቀራረበ ሲመጣ፥ ሰውን ሁሉ እንደ አንድ የሰው ዘር መቁጠርና መንከባከብ ይገባል። ይህም እናትና አባት ለልጆቻቸው ከሚያደርጉት እንክብካቤ ተለይቶ አይታይም።

እግዚአብሔር የሕዝቦችን ጩኸት ያዳምጣል፤

ጉልበተኛው ሲያይል፥ እጅግ ሲበዛ በደል፥

ማነው ልክ? ማነው ሃሰተኛ ሳይል፥

ጻድቁን ከኃጢአተኛው ሳይለይ፥

ወደርሱ የጮኸውን ሁሉ ይሰማዋል።

ሁሉ ነገር አንድ ሁለት ብሎ ያድጋል፤

የሚያዘግም ከሚፈጥን ጋር በጊዜ ውስጥ አብሮ ይነጉዳል፤

የሚደሰት የሚከፋም አብሮ ይጮሃል፤

አቢይ ውሸት ጠፍቷል፥ በያለበት እውነት ብቻ ሆኗል።

ሁለት እውነቶች ተፋጠዋል፥

ያንዱ አስመሳይ እውነት ከሌላው በልጦ ይታያል፤

አንዱ እውነት ውሸት በዝቶበታል፥

ሌላውም እውነት ውሸት ጎድሎለታል።

ሁሉን እየተረዳን - እያወቅን መታወራችን፤
ይህንንም ያንንም መስለን መኖርን መርጠን ይሆን?
ግን የሚመስላቸው አንዳይመስላቸው፤
ተጽፏልና ብዙ ምሥጢር ለሚገባቸው፤
የኛ እግዚአብሔር አይደለም የተደበቀው፤
በጊዜ ውስጥ እውነት እየተገለጠ ነው ያለው።
የትላንት፤ የዛሬ ወደፊቱም ተደቅኖ ከፊታችሁ፤
ተቀርጾ ካይምሮአችሁ፤
ወቅቱን ጠብቆ ሲከሰትላችሁ፤
የቅዱስ መንፈስ ኃያልነት በግልጽ የሚታያችሁ፤
እናንተ ምን ትላላችሁ?
ለአለም ሰላም ለወደፊቱ ትውልድ ብላችሁ፤
የደጋግ ሰዎችን ፈለግ ተከትላችሁ፤
መጨውን እያሰባችሁ፤ በሥራ ይተርጎም ሃሳባችሁ።
ባለ ብዙ አይኖች ናትና ምድራችን፤
ጠባቂዎቿ በዝተውላታል- ከሰውም ከመላእክትም፤
ከእንግዲህ በሰይጣን ግፊት ገደል አትገባም።

ምዕራፍ ሦስት

ኢትዮጵያችን እና አንድነታችን

የትም ብንሄድ የትም፥ እሾክና አመኬላ በበዛበት ምድራችን የምንመላለስ - እኛ በብዙ ስሜቶች ተወጥረን ስለ ኢትዮጵያችን ማሰቡን አላቋረጥንም። ለምንድነው በገዛ አገራችን ተደላድለን መኖር ያቃተን? ለምንስ ተሰደድን?

ከመመላለሻያ አለማችን፥ እስከመኖሪያ አገራችን (ኢትዮጵያችን፥ ካናዳችን፥ አሜሪካችን...)፥ በፖለቲካ እና በሃይማኖት አክራሪዎች እንቅስቃሴ ምክንያት የመኖር ሕልውናችን ሲናጋ እያየን ዝም ብለን እንዳንቀመጥ፥ በተለይ የሕብረታችን እና የአንድነታችን ጉዳይ እጅጉን ያሳስበናል።

የብዙሐን ጩኸትና ልቅሶ ከጊዜ ወደ ጊዜ እየበዛና እየመረረ መጣ። በውጪ አገር ያሉ ኢትዮጵያውያን/ኤርትራውያን ይህንን ወደ ሰማይ የወጣ ጩኸትና ልቅሶ ሰምተው እጅጉን አለቀሱ።

አንዳንዶቻችን ዝም ብለን ቆየን፥ ጥሩ መንግሥት የመጣ መስሎን፥

ብዙ ዘመን አለፈብን፥ ለአገራችን ለወገናችን ማሰቡን ትተን፤

ወይ ጉድ! ስንቱን አሳየኸን? ስንቱን...።

እንደ ሰላን እራሳችንን ከአሸዋ ውስጥ ቀብረን፥

እኛ አናይም ብለን፥ አይኖቻችንን በገዛ ራሳችን አሳውረን፥

የዝምታ ትኩሳት ለብዙ ዓመታት አንገላታን፥

ብዙ ብዙ ጉድ ሊያሳየን፥

ሃሳብ ከዚያ ማዶ አሸቀንጥሮ ጣለን።

ግድያ፥ ከእስር ቤት መታጎርም ቀርቷል መስሎን፥

ከእውነታው ስለራቅን ተታለን ቆየን፤

መስማት የማንፈልገውን አለመስማት እያቃተን፤

ማየት የማንፈልገውን አለማየት እየተሳነን።

ግን አልተቻለንም፥ እንባ ተናነቀን፥

የሚያዝኑት፥ የሚያለቅሱት አስለቀሰን።

ብዙ ልጆች ከጆሮዎቻችን ተንጫጩብን፤

የወደፊቷ ኢትዮጵያ አሳሰበቺን፤

አንድነቷ አሰጋን፥ የውሸት ንጉሥ የነገሠ መስሎን።

ከእንግዲህስ ከደርግ የባሰ አይመጣም ብለን፤
እፎይ ብሎ ለመተንፈስ ደረቶቻችንን አስፍተን፤
ሳናስበው እንባዎቻችን ከያለበት ፈሰሱ፤
አይምሮዎቻችን በያለበት ተናወጡ፤
ሃሳቦች በጭንቅላቶቻችን ተተራመሱ።
በችኮላ ሳይሆን በቀስታ - ፊት ለፊት ሳይሆን በእጅ አዙር፤
ተቃዋሚ - ተቀናቃኝ ሁሉ እንዲሠወር፤
ይኸው ሆኖ ሲቀር በአፍሪካ ምድር፤
የአዲስ መንግሥት የተለመደ ፈሊጥ - የመቆያ ምሥጢር።
አምባገነኖች የሚደግፋቸውን የሚያቅፉ ደኅኖች፤
የሚቃወማቸውን የሚያስወግዱ ተናዳፊዎች፤
ሕዝቦች ቢያልቁ ምንም የማይሰማቸው ጨካኞች፤
ዲሞክራሲን የሚያፍኑ፤ ከፋፍለው የሚገዙ - ልዝብ ሰይጣኖች?
ከእንግዲህ ማነው የሚያይለት የሕዝቡን ጉዳቱን?
እንግሊዝ፤ ፈረንሳይ ወይንስ አሜሪካን?
እባክህ አምላኬ አታሳየን ጉዱን፤
አንተው ተመልከተን እኛን፤
ኢትዮጵያን/ኤርትራን ጠብቃት፤ አትሠውር ፊትክን።
የሃዘን እንጉርጉሮ በሽታ ሆነብን፤
እባክህ አምላኬ በቃችሁ በለን።
በሰው ልጅ መገፋት ማርያም ታለቅሳለች፤
ሃዘን አልቀረላት ኢትዮጵያን እያየች።
እመቤቴ ማርያም አታቋርጪ ጸሎትሽን፤
እባክሽ ለምኒው አስራት የሰጠሺን ልጅሺን፤
ምህረቱን እንዲያወርድልን፤
ደጉን መንግሥት እንዲያመጣልን።

በአገራችን የተሠራውን ክፉም ሆነ ደግ ሥራ በደምሳሳውም ቢሆን ገምግመን፤
ከተደጋጋሚ ስህተቶች እንታረም፤ በምድራችን ላይ ድካማችን ሁሉ መጨረሻው
እንዲያምርልን። ትኩረታችን በወደፊቷ ኢትዮጵያችን ላይ ይሁን።

ኢትዮጵያ ዘርና ሃይማኖት የማትለይ፤ ሁሉንም የምታቅፍ መሆኗ እንዳይታወቅ፤
ሕዝቡን በሃይማኖት እና በዘር ልዩነት እየከፋፈሉ ለማጣላት፤ በፖለቲካም፡-
ሕዝቦች የሚፈልጉትን እንዳያውቁ ለማድረግ ተንኮል ተጠንስሶ በሥራ ላይ ከዋለ
ቆይቷል። የኢትዮጵያ መሪዎች የሥልጣን ዘመን በኢትዮጵያ ብሔረሰቦች
መከፋፈል እና እርስ በርስ መጣላት ላይ የተመሠረተ እንዲሆን ተስተካክሎ
የተቀመጠ ይመስላል። ብሔረሰቦችን እየለዩ የማጥላላት ወሬ የሚሰሙ የዋሃን

በዝተዋል። እነሆ! በኢትዮጵያችን ውስጥ ከሚታየው መደናቀር አንጻር - ከየአቅጣጫው ጎሳ ብሎ ከሚሰማው በዘረኛነት ከሚቀሰቀስ ከንቱ ወሬ አንጻር - የኢትዮጵያችን (የኤርትራችንም) ሂደት ያሳስበናል።

ክርስቲያኑ የሱዳን ሕዝብ ሳይሰልም በፊት፥ ከጥንት ኢትዮጵያ የሚለው ስም በምሥራቅ አፍሪቃ የሚኖሩትን ሁሉ የሚያጠቃልል ነበር። አንድ የነበረው ታላቅ ሕዝብ ተከፋፈለና ኢትዮጵያ ትንሽ አገር ሆነች። ምናልባት አሁንም ይህቺን ትንሽ አገር እንደገና ትንሽ ለማድረግ፥ ከተቻለም ለማጥፋት የሚፈልጉ ኃይላት ይኖሩ ይሆናል። ጥሩ መንግሥት እንዳይመጣ የታገሉ የእርኩስ መንፈሶች ሴራ እንዳከተመ ይመልከቱ።

በአራቱም ማዕዘን አለምን ዞሯታል፤
እየደጋገመ ሕዝቦችን ቀጥቅጧል፤
ኢትዮጵያን ለመምታት እቅድ ተዘርግቷል፤
የሰይጣን ክፉ አይን አክሱምን አይቷታል፤
ረዳት እንዲሆኑት ብዙ ሰው መልምሏል፤
ግን የእሳት ግርግዳ አቃጥሎ ገርፎታል።
ደጉ ብሔረሰብ አስተውሏል ገብቶታል፤
አምሃራይ ከትግራይ የማይለይ ሆኗል፤
የኦሮማይ ፍቅር ኢትዮጵያን አዳርሷል።

የኢሕአፓ መንፈስ

የኢሕአፓ የጦር ግንባር - የኢትዮጵያ ሕዝባዊ አብዮታዊ ሠራዊት (ኢሕአሠ) በትግራይ ውስጥ ታላቅ ምሽግ በአሲምባ መሠረቶ ነበር። የትግራይ ሕዝብ ነፃ አውጪዎችም (ህወሓት) በወቅቱ በከፍተኛ ደረጃ በጦር ተደራጅቶ ከነበረው የኤርትራ ነፃ አውጪ ጋር ግንባር ፈጥረው ነበር።

የኤርትራ ነፃ አውጪዎች፡- የጠላቴ ጠላት ወዳጄ ነው ብለው፥ የትግራይ ነፃ አውጪዎችን ተጠቀሙባቸው። የትግራይ ነፃ አውጪዎችም ከኤርትራ ነፃ አውጪዎች ጋር ሲወዳጁ፥ የኢሕአፓን የጦር ግንባር (ኢሕአሠን)፡- እናንተ ኤርትራ የኢትዮጵያ ኮሎኒ (ቅኛ ግዛት) መሆኗን ክዳችኋል እያሉ በጥቃቅን ቅራኔዎች ጠመዷቸው፤ ቅራኔውም እየተባባሰ መጣ።

ጥንትም እራሱን በራሱ መከፋፈል ግድ እስኪሆንበት ድረስ ከእውነት ፈቀቅ ማለትን የማያውቅበት ኢሕአፓ (ኢሕአሠ)፥ ከትግራይ ነፃ አውጪዎች ጋር ተጣላ። መጣላት - መጋደል የማይገባቸው ተጣሉ፤ ተጋደሉ።

ኢሕአፓን ጥንትም ሁለት እውነቶች አጨቃጩቁት እንጂ፥ ውሸት ሥር ሰዶ የፖለቲካ መመሪያ አልሆነበትም። ለታክቲክ ተብሎ እውነት ያልሆነው ሁሉ

ሲነገር፦ በተለይም በፖለቲካ መመሪያ ውስጥ የሚካተት አላማ አገር የሚገነጥል ሲሆን፦ ከእንደዚህ አይነቱ የፖለቲካ ድርጅት መወዳጀት ያቃተው የኢሕአፓ የጦር ግንባር (ኢሕአሠ) ከትግራይ ለቆ መውጣት ግድ ሆነበት።

የኢትዮጵያን ሕዝብ ቁልቁል ወደ ረመጥ የነዳ፥ ፋሺስታዊው ደርግን የጣለ አሸናፊው የትግራይ (በኋላም የኢትዮጵያ) ነፃ አውጪ ኃይል (ህወሓት/ኢሕአዲግ) ለኢትዮጵያ ሕዝብ ታላቅ ውለታ መሥራቱን ታሪክ አይክደውም። ሆኖም፦ የሥልጣን ተቀናቃኝ ይሆኑብኛል በማለት ብዙ ባይፈራ እና ለተያዙት - ለታሰሩት ኢሕአፓዎች ምህረት ቢያደርግ ኖሮ ይህ የርህራሄ ጎኑ አንድ ሊያስወድደው የሚችል መልካም ምግባር ይሆንለት ነበር። ገና ከጥንቱም ከኢሕአፓዎች ጋር ባይጣላ፦ እነርሱንም አቅፎ፦ አብሮ መሥራት ቢችል ኖሮ፦ ኢሕአፓዎችም (አክራሪዎቹ)፦ ለአገራቸው ሲሉ ትንሽ ለዘብ ማለትን ቢያውቁበት ኖሮ፦ ምናልባት በሁለቱ ጣምራነት የሚመሠረት መንግሥት የኢትዮጵያን ሕዝብ ለዘላቂ ዲሞክራሲያዊ መንግሥት ያዘጋጀው ነበር። ይህ ሳይሆን ቀረና፦ በጊዜው የነበሩ ሌሎችም የፖለቲካ ኃይላት ሙሉ በሙሉ ከሕዝቦች ጋር ሳይሆኑ ቀሩና፦ ጥንካሬም ጎደላቸውና፦ “ሌሎችም ሁናቴዎች” በአገራችን ተፈጠሩና፦ የተቀረው አማራጭ ሕዝቦችን ለዲሞክራሲያዊ መንግሥት የማያዘጋጅ፦ በራስ ወዳድነት የራሱን መንግሥታዊ ሥልጣን የሚያጠናክር አምባገነን ሆነ። ሕዝብና መንግሥት ተራራቁ።

የወዳጄ (የኢሕአፓ) ጠላት ወዳጄ ባይሆንም የጠላቴ (የደርግ) ጠላት (ህወሓት/ኢሕአዲግ) ወዳጄ ሊሆን ይገባዋል በማለት አብሮ ለመሥራት የተመኙ - የነቁ የፖለቲካ ድርጅቶች አልሆነላቸውም፤ ቢሞክሩም አልተሳካላቸውም - አልተቻላቸውም። ይህንን የቀድሞ ፖለቲካ ወደ ጎን ትተን፦ ለወደፊቱ ኢትዮጵያችን አንድ ነገር እናድርግ ብለው የተነሱ ብዙዎች ነበሩ። ለአንድ አገር ሲባል መስማማት ያቃታቸው ኃይላት ሁሉ፦ ለዚህ ተስማምቶ አብሮ መሥራት አለመቻል ዋናው ምክንያቱ፦ ከጥንትም በኃይል ሥልጣን የጨበጡት (ህወሓት/ኢሕአዲግ) አሁንም ይህ ኃይላቸው እንዳይቀንስባቸው ሲሉ፦ በስምምነት አብሮ መሥራትን አልወደዱም፤ የነርሱ ፍላጎት፦ ሕዝቦችን በወቅቱ በነበሩ ልዩነቶች (ፖለቲካ፦ ጎሳ፦..) እርስ በርስ እያጋጩ፦ እነርሱ በሥልጣን ለመቆየት ነው ይላሉ። ካሁን በኋላስ?

የህወሓት/ኢሕአዲግ አባላት ለሠሩት መልካም ሥራ - ለተጋደሉበት፦ ከዛ ከረጅሙ ጦርነት በኋላ፦ ክፍያቸው እንዲበዛላቸው፦ የፖለቲካ ሥልጣናቸው በመላ ኢትዮጵያ ጸንቶ እንዲቆይላቸው፦ ለነርሱ ይህንን ማድረግ ይገባናል ብለው በስውርና በገሃድ የፈጸሙትን ሁሉ፦ ይህ መጽሐፍ በዝርዝር ለማቅረብ አይችልም።

የአገር መሪዎችን የፖለቲካ አቅጣጫ በመገምገም፡- ይህ መንግሥት ለኢትዮጵያ ሕዝቦች የሚያዛልቅ አለመሆኑን በግልጽ ያሳወቁ ከአገር ቤትም ከውጪም፡ ብዙሃን ናቸው። እርግጥ የኢትዮጵያ ሕዝብ፡- ለእምነቱ ሲል ካለ ክፍያ የሚሠራ ጸዲቅ የፖለቲካ መሪ ሆኖ እንዲያገለግለው አልተመኘም፤ ሁሉም በሥነ ስርአቱ ይፈጸምልን አለ እንጂ።

ከትግራይ ተባሮ ጎንደር፤ ከጎንደርም ተባሮ ሱዳን የገባው፤ በየጫካው የተጣለው፤ የኢሕአፓ ወታደር - ቀባሪ ያጣው፤ እንዲሁም ከመላው ኢትዮጵያ በየአገሩ የተሰደደው፤ የሞተውም፤ ያልሞተውም፤ አሁንም በመንፈሱ እውነትን እንደጨበጠ ነው ያለው።

ብሩህ ተስፋ የሚታያቸው፤ ተነሱ - ተነሱ እያሉ የሚቀስቅሱን፤ አሁንም የሚታገሉ ብዙሐን ናቸው። ወድቀን አልወደቅንም፤ ብዙ ጎበዛዝት አሉ ከጎናችን።

የወያኔ መንፈስ

ከዛሬ ስልሳ ዓመታት በፊት፤ የቀዳማዊ ወያኔዎችን ጦርነት ያስታውሷል። ይህ ጦርነት ወያኔዎች በንጉሡ ላይ ያስነሱት የአመጽ ጦርነት ነበር። የአመጹም ዋናው ምክንያት ሕዝቡ ከሚችለው በላይ ቀረጥ ስለተጨመረበት ነበር።

እንደ አውሮፓ አቆጣጠር፡- የጣልያን መንግሥት በ1890 ኤርትራን፤ በ1936 ኢትዮጵያን፤ ሶማሊያንም ጨምሮ ሲቆጣጠር ነበር። በ1941 እንግሊዞች እና ኢትዮጵያኖች ጣሊያኖችን ከዛ አካባቢ አባረሯቸው። ከ1941 ጀምሮ እስከ 1952 ድረስ ኤርትራ በእንግሊዝ ጠባቂነት (protectorate) ሥር ነበረች። በዚህን ጊዜ (በ1943) ውስጥ ነበር የወያኔ ጦርነት የተቀሰቀሰውና የከሰመው።

የዛን ጊዜ የትግራይ ተቃዋሚ ኃይላት በንጉሡ በኩል የተሰለፈውን የኢትዮጵያ ጦር ክፉኛ ስላጠቁ፤ የትግራይም መገንጠል የሚያስጋ ስለነበረ፤ እንግሊዝም በዚህ ሳቢያ ከኤርትራ ጋር ትግራይንም አስተዳድራለሁ እንዳይል፤ ፈጣን እርምጃ መውሰድ ያስፈልግ ነበር። ስለዚህ፤ ንጉሡ የአየር ኃይል እርዳታ በጊዜው የቅርብ ወዳጅ ከሆነው ከእንግሊዝ ጠይቀው በማግኘታቸው በ1943 (አ.ኤ.አ.) ወያኔዎች ተደበደቡ። የወያኔዎች እመጽ ከሸፈ፤ በኢትዮጵያ ባንዲራ ሥር እራስን በራስ ለማስተዳደር የተነሳሱትም አልሆነላቸውም፤ ለመገንጠል የፈለጉም አልተሳካላቸውም፤ የወያኔዎች ትግል ተዳፍኖ ቆይቷል።

በወያኔ ጦርነት ሳቢያ የትግራይ ሕዝቦች እንደ ጠላት በቦምብ መደብደባቸው እጅጉን ያሳዘናል፤ ይጸጽታልም። በኋላ ተቀየረ እንጂ፤ የትግራይ ነፃ አውጪዎችም መንፈስ ከጥንቱ የወያኔዎች መንፈስ ጋር የተያያዘ ነበር። የትግራይ ነፃ አውጪዎች (ዳግማዊ ወያኔዎች - በወያኔ መንፈስ የተደራጁ

ኃይላት) ይህንን ከስልሳ ዓመታት በፊት የተፈጸመ ድርጊት ለቅስቀሳ ተጠቅመውበት ይሆናል።

ባላባቶች ከያለበት እንዳይነግሡ፥ እንዳትፈረካከስ አገራችን፥
እንዲጠናከር ማእከላዊው መንግሥታችን፥
በወያኔ አሳቦ እንግሊዝ እንዳይወስድብን ትግራይን፥
እንዳይጋራ ሥልጣን የንጉሡን፥
በቦንብ ተደበደቡ ወገኖቻችን፤
ለፍትህ፥ ለነጻነት የታገሉ ጀግኖቻችን፥
እኛ የማናውቀው ቢኖር ሌላም ተንኮል፥
ሁሉም ለጥቅሙ መሆኑን ተረድተናል፥
አንድነታችን በትግራዮች (ወያኔዎች) ደም ተጠግኗል።

ግን ከጥንትም በንጉሡ፥ በኋላም በደርጉ፥
በደል ቢደርስበት ሕዝቡ፥
እስቲ የትግራይ ገዳማት ይመሥክሩ፥
ቂም በቀል ያውቃል ወይ አገሩ።

አንዳንድ ፖለቲከኞች የዚህን የ“ጥንቱን የወያኔ መንፈስ” ውስጠ ጠባይ መርምረው የደረሱበት እየመሰላቸው፡- የ“ወያኔዎች” የመጨረሻ ግብ ከኤርትራ ጋር ለመዋሃድ ነው ይላሉ። በመጀመሪያ “ወያኔዎች” የተባሉት እነማን ናቸው? ብሎ መጠየቅ ይገባል። የጥንቶቹ ወያኔዎች ከምሥራቅና ከደቡብ ትግራይ የተውጣጡ ጦረኞች ነበሩ። እነርሱ እንደዛሬዎቹ ቁልጭ ያለ የፖለቲካ መመሪያ ያልነበራቸው ነበሩ። እነርሱ ጠቅላላ የትግራይን ሕዝብ እንዳልወከሉ፥ የዛሬዎቹ ጥቂት “ወያኔዎች” የትግራይን ሕዝብ አይወክሉም። ሕዝቡን ከእናት አገሩ ከኢትዮጵያ የሚገነጥለው ኃይል አይኖርም።

ጥቂት የትግራይ ሕዝቦች ከድርቅ፥ ከጦርነትና ከደርግ መንግሥት ጭቆና ጋር ክፉኛ መጎዳታቸው እጅጉን ያሳዝናል። ሆኖም የትግራይ ነፃ አውጪዎች (ዳግማዊ “ወያኔዎች” - ህወሓት/ኢሕአዲግ) ቀደም ሲል የወሰዷቸው አንዳንድ እርምጃዎች የትግራይ ተወላጆች የጥንቱን መጎዳታቸውን እንዳይረሱ፥ በኢትዮጵያ ላይ ቂም በቀልን ለመወጣትም ይመስል ነበር። በአንድ በኩል የትግራይን ሕዝብ ከወደቁበት ቀና ለማድረግ የወሰዱት እርምጃ እጅጉን ደስ ያሰኛል። ግን አውቀውም ሆነ ሳያውቁ፥ በብሔረሰቦች መካከል ያደረጉት (የሚያደረጉት) እንደ ዘረኛነት የመሰለ አደሎአዊነት፡- አካላዊና ስነአይምሮአዊ መከፋፈል፥ ማበላለጥ እና መለያየት እጅጉን ያሳዝናል።

በዘርና በጎሳ በመከፋፈል ላይ የተመሠረተ የአስተዳደር ፍልስፍና የተለያዩ ዘሮችን በግድ አንድ በማድረግ ላይ ከተመሠረተ የአስተዳደር ፍልስፍና አይሻልም። በእርግጥ በእኩልነትና በነፃነት ላይ ያልተመሠረተ አንድነት ምንም ትርጉም

የለውም። መፍትሔው በቅድሚያ ነፃነትና እኩልነት፥ ቀጥሎም አንድነት ነው። እንደሰጠው አመለካከት ይህ ሁሉ አሁን አለ፤ ወይም የለም።

ደርግ የወደቀው በኢሕአዲግ ትግል ብቻ እንዳልሆነ እየታወቀ፥ እንዲህ የትግራይ ዜጎች (ከጥቂት የሌሎች ብሔረሰቦች ጋር) ብቻቸውን አገሪቷን ሲገዙ ማየት ያልፈለጉ እጅግ አዘኑ። ከምድራዊ ጠባዮቻችን አንዱ - ዘረኛነታችን የኢትዮጵያን ሕዝቦች ሲያነጫንጭ፥ የትግራይ ሕዝቦች በመንፈሳቸው ተንቀሳቀሱ። በዘረኛነት ላይ የተመሠረተ አድሎአዊ የኢኮኖሚ እድገት እነርሱን ቢጠቅምም፥ ከተቀረው ሕዝብ እንደሚገነጥላቸው ስለተረዱ ደስ አልተሰኙም። ክፉውን ሰይጣናዊ መንፈስ በመልአካዊ ክንፎቻቸው እየመቱ ስለጣሉት፥ እነሆ የኋላ ኋላ ሁኔታው ትንሽ ተሻሽሎ፥ የፖለቲካውና የኢኮኖሚው ትኩረት በጠቅላላ ኢትዮጵያ ላይ ያተኮረ ይመስላል።

እውነትን በማጣመም የሚገኝ ትርፍ ጊዜያዊ ነው፤ መጨረሻው ኪሳራ ነው። ሕዝቡ በተጣመመ እውነት እየተመራ ብዙ መቆየት አይችልም። ከእንግዲህ የትግራይ ሕዝቦችን መንፈስ ከተቀሩት የኢትዮጵያ ሕዝቦች የሚለይ ኃይል አይኖርም። ጥንትም መንፈሳዊነት የገነነባት አገር ውስጥ ሰይጣናዊነት ሥር አይሰድም። የሁለተኛው አለም ጦርነት በዘረኛነት ቢቀስቀስ፥ ለሦስተኛው አለም ጦርነትም ተዳፍኖ ቢቀመጥ፥ ኢትዮጵያን ዘረኛነት አይገድላትም።

የወደፊቷ ኤርትራችን እና አንድነታችን

ከ1950 እስከ 1953 ኢትዮጵያ ከተባበሩት መንግሥታት ጎን በመቆም አርበኞቿን ወደ ኮርያ ባዘመተችበት እና በአለም ታላላቅ ኃይሎች ዘንድ ተወዳጅነትን ባተረፈችበት ወቅት፥ ኤርትራ ከኢትዮጵያ ጋር በፌደሬሺን ተቀላቀለች። ቀጥሎም ለአንድነት በታገሉ ኤርትራውያን አርበኞች ብርታት እና በኢትዮጵያም ከፍተኛ የመዋሃድ ፍላጎት ምክንያት፥ ኤርትራ በ1962-11-14 ከኢትዮጵያ ጋር ተዋሃደች (አንድ ሆነች)።

ከዚያን ጊዜ ጀምሮ አንድነትን ያልፈለጉ ኤርትራውያን፥ ለትጥቅ ትግል እራሳቸውን አዘጋጁ። ከብዙ ዓመታት ጦርነት በኋላ በ1993-05-27 ኤርትራ ከኢትዮጵያ ተገንጥላ ራሷን የቻለች አገር ሆነችና ነፃነቷን አወጀች።

ኢትዮጵያ ከደርግ አገዛዝ ስትላቀቅ፥ ኤርትራም ነፃነቷን ስታውጅ፤ በሁለቱም አገሮች የደስታ ነፋስ ይነፍስ ነበር። እየቆየ ሲሄድ፥ በተለይም ከባድማ ጦርነት በኋላ፥ የሚዋደዱ ሕዝቦችን የሚያጣሉ የአገር መሪዎች፥ እነርሱ ከአገራቸው ፍቅር ይልቅ የገዛ ሥልጣናቸውን ለማቆየት ሲታገሉ፥ ያ የደስታ ነፋስ ወደ ሃዘን ነፋስ ተቀየረ። ኤርትራ ነፃነቷን ስታገኝ በደስታ ብዛት ያለቀሱ እንደደስታቸው

አልሆነላቸውም። መሪያቸው የኤርትራን ነፃነት ለራሱ እና ለደጋፊዎቹ መደሰቺያ አደረገው።

የሰው ልጅ የራሱን ሃሳብ ስላቀረበ (ስለተቃወመ) መታሰርና መገደል የለበትም ነበር። የኤርትራ ሕዝብ የተጠማውን ሰብአዊ መብቱን ሳያገኝ መቅረቱና በመሪያቸው አምባገነንነት እየተኮረከመ መሰንበቱ፣ ለብዙ ዓመታት በትግል የቆየበት ጊዜ ካለ በቂ ምክንያት እንደሆነ አደረገው (አስመሰለው)።

ዲሞክራሲን አስቀድመን፣ ተከራክርን ለመብታቸው፣
ከፈለጉ ይገንጠሉ ብለን፣ ተባብረናቸው በፖለቲካቸው፣
ከሁሉም ፍቅር ይበልጣል ብለን፣ ቆመን ነበር ከጎናቸው።
እነርሱም ጥልቅ ጉድጓድ ምሰው፣
የባንዲራቸውን ምሶሶ በመሃል ኢትዮጵያ ውስጥ ተክለው፣
ነፋስ የነፃነታቸውን ምልክት (ባንዲራ) ሲያውለበልበው፣
ደስ ብሎን ነበር ስለደስታቸው።

ለነፃነት የተጋደሉ ጓደኞቻችን ኢትዮጵያን ባለመጥላታቸው፣
መንፈሶቻቸውን ከኢትዮጵያውያን ባለመለየታቸው፣
ቀና አስተሳሰብ የነበራቸው ታጋዮች መገደላቸው፣
ይህ ድርጊት መሪውን ሰይጣናዊ አስመሰለው።
ነፃነት ሲባል ስሙ አንድ፣ ግልጋሎቱም የጋራ የመሰላቸው፣
እጅግ አዝነዋል ከልባቸው፤
ኢትዮጵያ ስትጠላ፣ ይቆሽሻል ባንዲራው፣
የኤርትራም ነፃነት ይበሰብሳል ብለው።
የታገሉት - የታሰሩት፣ ብዙሐን ታጋዮችም ለፍልፈው፣
የሞቱትም በድምጽ አልባ መንፈሶቻቸው፣
በገዛ አገራቸው ስቃይና ጭቆና በዝቶባቸው፣
እነርሱም እንግዲህ በቃ! ይአክል! ሲሉ ሰማናቸው፤
የሰላምና የፍቅር መርህ ይዘው፣
አገር ለቀው ወጡ፣ እንደገና ስደትን መርጠው፣
ምዕብዳን ምዕብዳኑስ አውሮፓ ይሃሽይ ብለው።
ግን ከጊዜ በኋላ እንዲሁም ለወደፊት፣
ማነው ኤርትራዊ(ት) ባእድ አገር የሚበልጥበት (ጥባት)?
ማነው የሚመክረን? ማነው የሚመክራቸው?
ለአንድነት እንዲቆሙ ዘርና ሃይማኖት ሳይመክታቸው፣
አንድላይ እንዲቀድሱ፣ እጣናችን ከእጣናቸው፣
አንድ ላይ እንዲሰግዱ፣ ከመስጊያችን፣ ከመስጊያቸው፤
ሁለገብ ፍቅር ዘርና ሃይማኖት የማይመክተው፣

ይህ ብቻ ነውና መፍትሔው፥
በሥጋውም በመንፈሱም ለሚኖር ሰው።

አንዳንድ ጥራዝ ነጠቅ ፖለቲከኞች ኤርትራዊነትን ከኢትዮጵያዊነት ለይተው የሚያዩት በጥላቻ ወይም በውስጡ መንፈሳዊነት ከሌለበት ደረቅ ፖለቲካ በመነሳት ነው። በዚህች ለሁላችንም በምትበቃ አገር ተስማምተን እንዳንኖር የግለሰቦች የሥልጣን ጥም ነው ያጣላን፤ የአገር ፍቅር ሳይሆን። የሰውን ክፋት በሚያጎላ ቱልቱላ እያናፉ፥ ደጉን ሕዝብ በፖለቲካ መሳሪያቸው ከፋፍለው አጣሉት። ካለ ኢትዮጵያ ኤርትራ ብቻዋን መሆን ይከብዳታል። ኢትዮጵያም ካለ ኤርትራ ብቸኝነት ይሰማታል።

ከውስብስቡ ፖለቲካ ባሻገር፥ ኤርትራውያን እና ኢትዮጵያውያን ወጣቶች በአንድነት እየተሰባሰቡ ስለወደፊቷ ኢትዮጵያ/ኤርትራ እየተወያዩ ናቸው። መልካሙ የነርሱ ሃሳብ መሬት ወድቆ አይቀርም፤ ይበቅላል፤ ያለመልማል፥ ፍሬም ያፈራል እንጂ።

ኤርትራም እንደ ኢትዮጵያ ስልል ባለ ድምጽ ለተሻለ መንግሥት የምትጮህ አገር ሆናለች። መሰናክሎች ከታለፉ በኋላ፥ ለሁላችንም የዲሞክራሲ፥ የአንድነትና የሰላም ጊዜ መምጣቱ አይቀርም። እግዚአብሔር ለርሱ የሆኑትን ሕዝቦች ሕይወታቸው እስኪያልፍ ድረስ በምድር ለመኖር እንዲችሉ ያደርጋቸዋል (መጣላት አይኖርም)። ዘመን አልፎ ዘመን ሲተካ፥ የኤርትራውያንን ኢትዮጵያዊነት የሚሸር ኃይል ከቶ አይኖርም። ምድራዊ ጥላቻ በመንፈሳዊ ፍቅር ይደመሰሳል፤ አሉታዊነት በአዎንታዊነት ይተካል።

እመቤቴ ማርያም አታቋርጪ ጸሎትሽን፥
ለምኒልኤን አስራት የሰጠሺን ልጅሺን፥
ኤርትራ/ኢትዮጵያ ያንቺው እንደሆንን፥
እናታዊ ፍቅርሽ እንዳይለየን፥
ጸልዬልን አንድ ቅዱስ ሕዝብ እንዲያደርገን፤
ዘለአለማዊ ሰላማዊ አንድነትን እንዲያመጣልን።

የወደፊቷ ኢትዮጵያችን

የኢትዮጵያ ሕዝብ ጠብመንጃ ይዞ ባይዋጋ፥ ወደ መስጊድ - ወደ ቤተ ክርስቲያን እየሄደ መጸለይን ያውቅበታል። እግዚአብሔር ኢትዮጵያን ይወዳታል። ለዚህ ነበር የወያኔ መንግሥት መምጣት ግዴታ የነበረ። ግን ሕዝቡ ሁሉ በቃችሁ (ይአክለኩም) ሲል፥ እግዚአብሔር ከሕዝቡ ፍላጎት ተለይቶ ለወያኔ የማይገባቸውን ጊዜ አይሰጥም። ከአሁን በኋላ ጊዜው ለብሔረሰቦች ሁሉ እኩል ለሚያስብ መንግሥት የተሰጠ ነው የሚሆን።

የሰው ልጅ እድገቱ በራሱ ከሚያደርገውም ፖለቲካዊ እንቅስቃሴ ጋር የተያያዘ ስለሆነ፤ ይህንን ሰብአዊ መብቱን ሕዝቡ እስኪያገኝ ድረስ ትግል ከኢትዮጵያ ምድር አይጠፋም።

ጥሩ ሕዝብ ካለበት መጥፎው ድርሽ እንደማይል ምን ዋስትና አለ? የሰው ልጅ ክፋት፡- የረከሰው የሰው ልጅ ጠባይ በገሃድ እየታየ፤ ውሸታምና ከዳተኛ በዝቶ፤ ሰው እርስ በርሱ ሲባላ፤ የማይጠግበውን የሥጋ ክርሱን ሲሞላ፤ ሞራላዊነቱን (መንፈሳዊነቱን) ረስቶ፤ እንስሳዊነቱን ሲያጎላ - ውሸታምነት፤ ራስን ወዳድነት፤ የሥልጣን ጥም፤ ክፋት፤ ወዳሴ ከንቱ፤ ስግብግብነት፤ ትምክህተኛነት፤ እብራተኛነት፤ ጀብደኛነት..ይህ ሁሉ ሕዝቦችን ለመምራት የማይሆን መጥፎ ጠባይ ከሁሉ ቦታ (ከፖለቲካ ድርጅቶች ውስጥም) እየታየ፤ የሰው ልጅ ይህንን ሁሉ አስከፊ ጠባያት ተሸክሞ፤ ሠፊውን ሕዝብ በቅንነት የሚያስተዳድር መንግሥት ከወዴት ይገኛል? ዘረኛነት እና አክራሪነት ሳይጠፋ እንዴት ነው ተደማምጦና በጥሞና ተወያይቶ አብሮ መሥራት የሚቻል?

ጫካ ገብተው የታገሉትም፤ ከቢሮአቸው ቁጭ ብለው የታገሉትም ሁሉም ስልጣን ሲይዙ፤ ሕዝባቸውን ረስተው ለሆዳቸው ብቻ በማሰባቸው፤ ተዋርደው፤ ከሰው በታች ሆነው እስከመገደል የደረሱትን እናስባቸው።

በሰው ልቦና ውስጥ የተቀመጠ ክፋትን፡- ለሆዴ ብቻ ማለትን፤ ከመንፈሳዊነት መራቅን፤..ወዘተ. በቅንነት ለጋራ ደኅንነት በማሰብ እስኪለወጥ ድረስ፤ ያ የምናስበው መልካም ስርዓት በቶሎ አይመጣም።

ለኢትዮጵያ ፊውዳሊዝም አልበጃትም፤ ሶሺያሊዝም አሳዛለቃትም፤ ካፒታሊዝምን አልደረሰችበትም፤ ፖለቲካ ብቻውን ካለ መንፈሳዊነት በቂ አልሆነላትም፤ እርሷ - ኢትዮጵያ/ኤርትራ አንዲት የእግዚአብሔር አገር ናትና።

በኢትዮጵያ/ኤርትራ የወደፊቱን (የመጪውን) መንግሥት ጥሩ የሚያደርገው - ለሕዝቦች የሚጠቅም መንግሥት መመሥረት የሚቻለው - በከፍተኛ የመንፈሳዊነት እድገት መሆኑን ልብ ይሏል። ወደድንም ጠላንም እስከአለም ፍጻሜ ድረስ የሚያደርሰን ሥጋዊነታችን ከመንፈሳዊነታችን ጋር ሆኖ ነው እንጂ ብቻውን አይደለም።

በኃይለ ሥላሴ ዘመን የሕዝቦች መንፈሳዊ ጤንነት የተጠበቀ ስለነበር፤ በመጠኑ የሚኖር ሰው ደስተኛ ነበር። የሚያጠግብ እንጀራ ብቻ ቢሆን ኖሮ፤ በኢትዮጵያ ገዳማት አይኖሩም ነበር። የአገር መሪዎች ለሆዳቸው ብቻ ብለው የማይኖሩ ቢሆን፤ የሕዝቡን ኑሮ በሁለት አቅጣጫ (በሥጋውና በመንፈሱ) ተመልክተው የሚፈልገውን ያደርጉለታል።

የኢሕአፓና የሌሎችም የፖለቲካ ድርጅቶች መሪዎች በኢሕአዲግ ሲታሰሩ፤ ሲገደሉ...ይህንን እና የመሳሰለውን የታሪክ መጥፎ ጎን የሚመዘግብ የሕዝቦች

አይምሮ አልተኛም። የዛሬዎቹ የፖለቲካ ድርጅቶች ሁሉ ከሕዝቦች (ትግራይ፥ አምሃራይ፥ ኦሮሚይ፥ ሲዳማይ...ወዘተ.) ተባብረው ለእርቅ፥ ለሰላም፥ ለሕብረትና ለአንድነት ይነሳሉ። በዲሞክራሲ ተወያይተው፥ አገራቸውን አስቀድመው፥ በርህራሄ፥ ለሰው፥ ለእንስሳቱ፥ ለእጽዋቱ፥ ለአፈሩ፥ ለሳሩ፥ ለቅጠሉ፥ በአጠቃላይ ለሰብአዊነትና ለተፈጥሮ አስበው፥ በዚህ በተቀደሰ መንፈሳዊ - ፖለቲካዊ አመለካከታቸው አንድነትን መሥርተው፥ ለኢትዮጵያ በጎውን ይዘው ይነሳሉ። የዛን ጊዜ እነርሱን የሚቋቋማቸው ኃይል ቢመጣ፥ “የሰማይ ኃይላት” ዝም ብለው አያዩም።

የወያኔ መንግሥት ደጋፊዎችን፥ የሚወዳቸው ሕዝብ እንዳይጠላቸው ከተቃዋሚዎች ጋር አብረው ቢያስቡ ይሻላል። ሕዝቡ የሚለውን የሚያዳምጥና ከሕዝቡ ጎን የሚሰለፍ የአገር መሪ ምስጉን ነው። በአሁን ጊዜ በኢትዮጵያ ሥልጣን ላይ ያሉ ሁሉ ከሕዝቡ ጎን ሆነው ሕዝቡ የሚፈልገውን ባያደርጉ፥ የነርሱ ታሪክ የጥፋት መልእክተኞች ሆነው፥ በሰይጣናዊ ልባምነት፥ ለሕዝቦች እልቂት ምክንያት ከሆኑት የደርግ ባለሥልጣኖችና ከመሪያቸው ጎን ይደመራል።

የአለም ሕዝብ በጋራ ያድግ ዘንድ ግዴታ ስለሆነ፥ የእድገት እንቅፋት ሆነው ብዙ መቆየት የፈለጉ ከእንግዲህ አይችሉም። በአጠቃላይ ሲታይ፥ ማንኛውም በምድር ላይ የሚሠራ ሥራ ሁሉ፥ እስከሞት የሚያደርስ፥ ጦርነት..ወዘተ. ቢሆንም፥ ሰብአዊነትን እስከ ተወሰነው ደረጃ ድረስ ለማድረስ ስለሆነ፥ ወደ መጨረሻው ገደማ (የአለም መጨረሻ መሆኑ ሲረጋገጥ)፥ ይህ ምድራዊ ሥራ ሁሉ ወደ ልዩ አለም የሚከት መሆኑ ይረጋገጣል። በጊዜ ውስጥ እውነት መስሎ የቆየ ሁሉ ውሸት እየመሰለ ሲመጣ፥ ውሸትም እየወደቀ ሥፍራውን ለእውነት እየለቀቀ ሲሄድ፥ ውሸት በያለበት ሲረገፍ፥ እውነት በምትኩ ሲያብብ፥...እኔን የአገሬ ሕዝብ እንዴት ያየኛል የማይል የአገር መሪ መንፈሳዊ አይኑ የታወረ፥ በምድራዊነቱ ብቻ የሚንቀሳቀስ፥ ለራሱም የሚበጀውን የማያውቅ ጀግና (ሞኝ) ነው። ሲያዩአቸው ብልጦች የሚመስሉትን የአገር መሪዎች ሁሉ የምድራዊነታቸው መንፈስ ሲያታልላቸው፥ ከስነአመክኖአዊ አስተሳሰብ ውጪ ሲሆኑና ካለአግባብ ሲገደሉ ተመልክተናል። እግዚአብሔር ማስተዋሉን ይስጠን።

የሕዝቦች መንፈስ

በኢትዮጵያችን ውስጥ ከአለማዊ ድርጊቶች ይልቅ መንፈሳዊ ድርጊቶች ስለሚያመዝኑ፥ በመንግሥታዊ አስተዳደር በኩል የተጨቆኑ ሕዝቦች ለፈጣሪ ያመለክታሉ፤ ምላሹም በየጊዜው ይከሰታል። በየወቅቱ የሚከሰተውን በመንፈስ አርቅቆ በመመልከት የእግዚአብሔር ሥራ ይገለጣል፤ አለበለዚያ፥ በአጋጣሚነት (ወይም ተፈጥሮአዊ ክስተት) ይታለፋል። የእግዚአብሔርን ሥራ “ማየት

የሚችል” ይማራል፤ የተማረውም ያስተምራል። የእግዚአብሔርን ሥራ “ማየት የማይችል” ደግሞ አይማርም፤ ስለይማርም ያልተማረውን ያደናቁራል።

እንደ እግዚአብሔር ታጋሽ የለም፤ እንደ እግዚአብሔር ቁጣም የሚጎዳ የለም። የሕዝቦች ምሬት ሰማይ ወጥቷል፤ እግዚአብሔርም ሰምቷል። ምድራዊና መንፈሳዊ ሂደቶች የራሳቸው ምክንያቶች ቢኖራቸውም፤ እኛ በእነዚህ ሂደቶች ውስጥ የወደፊቱን የማናውቅ በመሆናችን፤ በውዴታ እና በግዴታ የምንንቀሳቀስ ፍጡሮች እንመስላለን።

ለትግልም ነፃነት አጥቶ የቆየው፤

በድምጽ አልባ ጩኸት የጮኸው፤

አይናከስ ነብሩ፤ አይባላ አንበሳው፤

እንዳው ጩኸት በዝቶ እንጂ እኮ ነው፤

ማነው ልክ ማነው ሃሰተኛ ሳይባል የተበየነው???.....

ያም ሆነ ይህ፤ ለሁሉም ቀን አለው፤

ለአገራቸው የደከሙ ሄዱ ተከታትለው¹²፤

ነፍሳቸውን ይማር፤ ከጻድቃን ጎን ያስቀምጣቸው።

የሰው ሕልውና መንፈሳዊ ጎን እንዳለው፤ የኢትዮጵያም ጸሎት ተቀባይ አለው። ስለዚህ፤ ከፖለቲካው ጎን ለጎን ጸሎቱ ይቀጥላል። አንድ ፖለቲከኛ ማንነቱን እየደበቀ ጥሩ ሰው የመምሰል ችሎታ ስላለው፤ ሥልጣን ከጨበጠ በኋላ ሕዝቦችን በጠቅላላ ካለ ዘር ልዩነትና ካለ አድልኦ፤ በቅንነት የሚያገለግል፤ በእውነት የሕዝቦችን ጥቅም ከግል ጥቅሙ አስበልጦ የሚያይ መሆን አለመሆኑን ከፖለቲካው አቋሙ ብቻ ማወቅ አይቻልም። ስለዚህ፤ ለወደፊቱ የአገራችን (ኢትዮጵያ/ኤርትራ) ዜጎች ለአገር መሪነት እጩ ሆነው ከሚቀረቡት የፖለቲካ ድርጅቶችና መሪዎቻቸው መካከል ለመምረጥ ወደ ምርጫ ሥፍራ ከማምራታቸው በፊት፤ የእጩዎቹን መንፈሳዊነት በማገናዘብ፤ አንዳንድ ቁልፍ ጥያቄዎችን የሚያሟሉ መሆኑናቸውን ማረጋገጥ የተሻለ ውጤት ሳያመጣ አይቀርም። ለምሳሌ፡- ይህ ለእጩነት የቀረበ ሰው በእውነት አንዱን ብሔረሰብ ከሌላው አስበልጦ የማይይ ነው ወይ? ለግል ሳይሆን ለጋራ ሰላም፤ ፍቅር እና ብልጽግና ያስባል ወይ? ይህ ሰው በጠባዩ የሰካራምነት፤ የውሸታምነት፤ የጠበኛነትና የአክራሪነት ዝንባሌ ይታይበታል ወይ?...

በአገራችን (በኢትዮጵያም በኤርትራም) ብዙ ቅን አሳቢ ፖለቲከኞች (ስለ ሕዝባዊ አስተዳደር የተማሩ) አሉን። በጥሞና የሚያዳምጣቸውና የሚከተላቸው ያስፈልጋል። ለወደፊት አዲስ ዲሞክራሲያዊ መንግሥት ሲቋቋም፤ የኢትዮጵያና

¹² <http://ethiomediamedia.com/absolute/3667.html>

Abune Paulos (3 November 1935 – 16 August --2012)http://en.wikipedia.org/wiki/Abune_Paulos
Mäläs Zenawi Äsräs; 8 May 1955 – 20 August 2012 http://en.wikipedia.org/wiki/Meles_Zenawi
<http://www.youtube.com/watch?v=0AKnYjLZ6f8>

የኤርትራ ሕዝቦች መሪዎቻቸውን እየተከተሉ አገሪቷን ለማሻሻል የሚያበቃውን ተሳትፎአቸውን ይቀጥላሉ። ይህም የተቆራረጠ ነፃነት ይገጣጠምና አንድነትን ይፈጥራል።

ከብት አርቢዎች፡- ዝናብ ከወዴት በኩል ዘነበ? ወዴት ብንሄድ ይሻላል? እያሉ መረጃዎችን እንደሚለዋወጡ ሁሉ፥ ለወደፊት ፖለቲካ ለተራው ሰው እርስ በርስ መወያያ (የቀን ተቀን ኑሮውን ለማሙዳት ዘዴ መቀየሺያ፥ የዛሬውና የወደፊቱን ትውልድ በስነ ስርዓት ስለሚያስተዳድር ስርዓት ማጥኚያ) ይሆናል እንጂ፥ መጨቃጨቂያና ጸብ መፍጠሪያ፥ መሰዳደቢያና ማጋደያ አይሆንም።

በእርግጥ መንግሥታት በራሳቸው ጥሩ እንዲሆኑ ሕዝቦች ጊዜ መስጠት ይገባቸዋል። ግን በታሪክ እንደታየው ሁሉ፥ መንግሥታት በሥልጣን ላይ ብዙ ሲቆዩ ልክ ሰውነት ውስጥ ብዙ እንደተቀመጠ ፓራሳይት ነው የሚሆኑት።

የሕዝቦችን ጩኸት እያዳመጠ እራሱን የሚለዋውጥ መንግሥት አግባብ የሌላውን ጩኸት ያዳክማል፤ ብዙም የመቆየት እድል ይኖረዋል። የሕዝቦችን ጩኸት የማያዳምጥ መንግሥት ግን፥ በሕዝቦች ጩኸት ተዳክሞ ይወድቃል።

አግባብ የሌለው ጩኸት የሚያሰሙ ሰዎች፥ አግባብ ያለው ጩኸት የሚያሰሙትን ይሸፍናሉ። በዚህን ጊዜ ብልጥ መንግሥት፥ ጥሩም ሆነ መጥፎ፥ የመቆያ ጊዜው ይራዘምለታል። አላማ በሌለው ፖለቲካ እየተመሩ ፖለቲካን የሕዝቦች ተስፋ ማስቆረጨያ፥ መጨቃጨቂያና መሰዳደቢያ ብቻ ማድረግ ለተንኮለኛ መንግሥት ጊዜ ማራዘሚያነት ነው የሚጠቅመው። ለዚህ ነው፥ ብሔረሰቦችን ሁሉ በእኩልነት የማያዩ፥ ምድራዊ መንፈስ አንቆ የሚይዛቸው ዲክቴተሮች እና ግብረአብሮቻቸው ከሚገባው በላይ በሥልጣን ላይ የሚቆዩት። ሌሎች ምድራዊ መንፈስ አንቆ የሚይዛቸው ፖለቲከኞችም ስልጣን ሲይዙ ሕዝቡን ይረሱታል። መቼ ነው እኛ ከራሳችን ሰማያዊ - መንፈሳዊ ጠባዮቻችን የምንማር?

ጠቅላላ የኢትዮጵያ ብሔረሰቦችን ካለ አድልኦ አስተዳድራለሁ ብሎ የሚነሳ የፖለቲካ ድርጅት (ፓርቲ) በዲሞክራሲ የሚያምን ቢሆን፥ የራሱ በሥልጣን ላይ መቆየት አያሳስበውም፤ ከሌሎች የፖለቲካ ፓርቲዎች ጋር ለመስማማት ይጥራል እንጂ። ጥሩ መንግሥት (እንዲሁም ጥሩ ሕዝብ) ለገዛ አገሩ ጠላት ሊሆን አይችልም። ስለዚህ፥ ለወደፊት መልካም መንግሥት ሲመሠረት፥ እርስ በርስ መደነቃቀፍ እንዳይመጣ ከፍተኛ ጥንቃቄ መደረግ አለበት። አለበለዚያ፥ ያው የተለመደው ጠላትነት ይፈጠራል። ከውጪ ከሚመጣ የጠላት ጥቃት የሚብሰውም ይኸኛው ነው። ሕዝቡ ለወደፊት አንድ ቅዱስ ሕዝብ ይሆን ዘንድ በጠባዩ፥ በአመለካከቱና በእምነቱ ቀና ማለትን ካወቀበት እርሱ እግዚአብሔር የበለጠ ያቀናዋል፤ አለዚያም ክፉኛ አወዳደቅ ይወድቃል። በየገዳማቱ ለኢትዮጵያ

የሚጸልዩ ብዙዎች ናቸው። ምሕረትን የሚያመጣ የጻድቃኖች ጸሎት እንደ መፍትሔ የሚያገለግል መቅሰፍትም ሊያስከትል ይችላል። በተለይም፥ የእግዚአብሔር እርዳታ ከሰማይ ሲወርድ እያየን፥ በምድራዊ ስግብግብነት ወደ እርስ በርስ ጦርነት የማምራት ዝንባሌ ቢያድርብን፥ የዛን ጊዜ ከምሕረቱ ቁጣው ይቀድማል።

ከምድር የሚበቅለው የሚሆን በረከት፥
ሲኖሩት ደስ የሚል - መንፈሳዊ ሕይወት፥
ሕዝቦች ሲስማሙ ነው፤ ሲቀድም አንድነት።
ዝናቡም ይዘንባል፥ የተዘራውም ይበቅላል፤
የበቀለውም ይመረታል፥ ምርቱም ይዳረሳል፤
ብሩም ይከመራል፥ የተከመረውም ይከፋፈላል፤
ጥሩውን (እግዚአብሔርን) የሚያስብ፥ ያጣውን ያገኛል።
መጥፎውን የሚያስብ፥ ያገኘውን ያጣል።

ሲረዱት የማያውቅ፥ ነዝናዛ፥ ነትራካ፥
ቢበላም አይጠግብ፥ ቢጠጣም አይረካ።
ብዙ “ያወቁ” ነገር ሲያከሩ፥
የሰውን መጥፎ ጎን አብልጠው ሲናገሩ፤
በምላሳቸው ጸብን ሲጭሩ፥
የዋሁን ሰው አስመረሩ።
ለእርቅ የሚያስብ ሲጠፋ አስተዋይ፥
መጥፎ ቀን በዛብን፥ ጥሩ ቀን ሳናይ።

ከእንግዲህስ በቃሽ፥ ኢትዮጵያ በቃሽ፥
ልጆችሽ ካላግባብ ተገድለው አለቁብሽ፤
ከሕዝቦችሽ ብዙ ደም ፈሰሰብሽ፤
ኃጢአት ሁሉ በውስጥሽ ተሠራብሽ፤
በምድራዊ እንቅስቃሴዎችሽ ሁሉን አየሽ፤
ከእንግዲህ ምን ቀረሽ?

በቃ፥ ለበጎው ብቻ ተሰለፊ፤ አትዘኘ፥ ልቅሶም ይብቃሽ።
እናንተ ላገር አሳቢዎችና ተቆርቋሪዎች፥
እናንተ የእግዚአብሔር ሰዎች - ወገኖች፥
እናንተ ሰላምን የምትሹ መሪዎች፥
አታሳዩ ከፍታችሁን፥ አታንቋሹ ሌላውን፤
ማንም የለ እንደ ወገን፥ ፍቅር ይኑር ባገራችን።
ከጥንት ጀምሮ እኛ እንደምናውቀው፥
ኢትዮጵያን ያጠቃ መጨረሻው ሞት ነው።
እግዚአብሔር የተከለውን ማንም የለም የሚነቅለው፤

ጠላት ይቀተላል፤ ሰይጣንም ይረታል በሰው።

የሙታን ድምጽ ይጣራል፤ ይጮሃል፤

ይናገራል፤ ይለፈልፋል፤ እንዲህ ይላል፡-

እርስ በርስ መወንጃጀሉን ትታችሁ፤

ምድራችንን አስቡላት፤ ኢትዮጵያንም እርዷት እባካችሁ።

ብዙውን ጊዜ ሕዝቦች የሚገባቸውን መንግሥት ነው የሚያገኙት ይባላል። ይህ መንግሥት ለምን ወደኔ መጣ? ብሎ እራስን መጠየቅም ያስፈልጋል። የኢትዮጵያ ሕብረተሰብ ከራሱ ታሪክ እየተማረ ስህተቶቹን ላለመደጋገም ሲጥር ብቻ ነው መሻሻል የሚመጣው። ከእንግዲህ በምድር ላይ ካለ ብዙ ችግሮች ለመቆየት የሰውን ያለፈ ሥጋዊና መንፈሳዊ ታሪኩን በማጥናት፤ ካለፉ ስህተቶች መታረም - ለሕብረተሰባዊ አንድነት ቅድሚያ እየሰጡ እርስ በርስ ይቅር መባባል፤ በሰላምና በፍቅር በጋራ መሥራት የውዴታ ግዴታ ይሆናል።

የኢትዮጵያ የፖለቲካ ድርጅቶች ተቀናቃኝ (ተቃዋሚ) ኃይላት አንዱ የሌላውን ጉድለት (ድክመት) በማስተጋባት (እርስ በርስ በመነቃቀፍ) እስከዛሬ ያጠፉት ጊዜ አዎንታዊ ገጽታ ይኖረዋል። ይኸውም፡- እስካሁን በሰላማዊ መንገድ ብቻ የተደረገው መነቃቀፍ እርስ በርስ እንዲተዋወቁ ስላደረጋቸው፤ ለወደፊት ከመጠፋፋት ያድናቸዋል። ከእንግዲህ ተቃዋሚ ኃይሎች ሁሉ፤ በእውነት ለኢትዮጵያችን የሚያስቡ ከሆነ፤ በሰላምና በፍቅር በጋራ መሥራት የሚችሉበት ጊዜ እሩቅ አይሆንም።

ፖለቲካ እውነቱን እውነት፤ ውሸቱን ውሸት በማለት ፋንታ፤ ነገር እያጋነኑ፤ ሊያቆጠቁጥ የሚችለውን መልካም ምግባር ሁሉ በጥላቻ ወሬ መደምሰስ ከሆነ፤ ይህ አገርን ወደኋላ የሚሳትት ከንቱነት ነው። ፖለቲካ ማለት ማንም ሰው ይህቺን አለም የሚያይበትን አመለካከቱን በትህትና የሚገልጽበት እንጂ፤ የሚሰዳደቡበት መሆን የለበትም። እንዲህ አይነቱ ፖለቲካ ለጊዜው ብቻ ባንዴ መንግሥትን የሚገለብጥ ይመስልና፤ ቆየት ብለው ሲመለከቱት ከንቱ ወሬ ብቻ ሆኖ ይቀራል። የመጥፎ ነገር ውጤቱ መጥፎ እንጂ ጥሩ ሊሆን ስለማይችል፤ በማንኛውም አቅጣጫ ለአገር በሚጠቅመው ላይ ጊዜ ማጥፋት ይሻላል።

የአገር ተቆርቋሪዎችና ፖለቲከኞች እውነቱን እውነት፤ ውሸቱንም ውሸት እያሉ ለአገር የሚጠቅመውን ብቻ የሚያስቡ ቢሆን ኖሮ፤ ተቃዋሚ ኃይላትን ብቻ ሳይሆን፤ ጠቅላላ ሕዝቡን በአንድ አገር (በአንድ እውነት) ውስጥ ማስተባበር ያን ያህል ከባድ ባልሆነ ነበር። አሁንም ቢሆን ይህቺን መንፈሳዊነት የሚያመዝንባት አገራችንን (ኢትዮጵያን/ኤርትራን) ወደፊት እንድትራመድ ማድረግ የሚቻለው፤ በቅንነት፤ በመንፈሳዊነት፤ በእውነት (ካለ ውሸት መቀላቀል) ቢሆን ብቻ መሆኑን ልብ ይሏል።

ከእግዚአብሔር ቸርነት ጋር፥ ሁላችንም መጪውን የመቀየስ ችሎታ አለን። ይቅር ብንባባል ነው የሚሻለው። መሪዎቹም ሰላማቸው ይጠበቅ፤ ደጋፊዎቻቸው እንዳያዝኑ፤ ተቃዋሚዎቻቸውም በደስታ ሰክረው ያሳለፍነውን ታሪክ እንዳይከልሱ። በጎ መንፈስ ከሌለ፥ መስማማት፥ አንድነትና ሰላም ሊኖር እንደማይችል ተገንዝበው፥ መጥፎውን ሁሉ በአዎንታዊነት ወደ ጥሩ ለመለወጥ የሚታገሉ ወድቀው አይወድቁም። አካባቢውን በአሉታዊነት የሚያጨልም፥ እርሱ በውስጡ ብርሃን የሌለው ነው። የሰው ልጅ ከጠባብ ምድራዊ - ሥጋዊ ርዕዮት እየተላቀቀ፥ ጠፈራዊ ንቃተ ሕሊና ይኖረው ዘንድ ግዴታ እየሆነ ነው የመጣው። ለራሴ፥ ለሆዴ ብቻ እያሉ መቆየት ያከትማል። የሃይማኖት እና የፖለቲካ አክራሪነትም በጠፈራዊ ንቃተ ሕሊና ይደመሰሳል።

የምዕራቡን አለም በመንግሥታዊ አስተዳደር ብናደንቅም፥ በጠፈራዊ ንቃተ ሕሊናቸው የሚደነቁት ጥቂቶች ናቸው። ግን ለወደፊት የአለም ሕዝቦች በግድ (በችግር) ተምረው ሁሉም በጠፈራዊ ንቃተ ሕሊና መንፈሳዊያን መሆናቸው አይቀርም። ከእንግዲህ የወደፊቱ የኢትዮጵያ መንግሥት የብሔረተሰቦች ሁሉ የአንድነት ምልክት ይሆናል። ሕዝቡም የራሱን ኢኮኖሚ ለማዳበር ተስማምቶ፥ ተከባብሮና ተቻችሎ፥ አብሮ ይሠራል ተግባሩ። በኢትዮጵያ/ኤርትራ ብዙ ጥገና ይደረጋል፤ የተበላሸው ይስተካከላል፤ በጥላቻ የታነጸ አይምሮ በፍቅር ይታደሳል።

በአሁኑ ጊዜ በኢትዮጵያ መካከለኛ መደብ ጠፍቶ፥ የድሃና የሃብታም መደብ ብቻ ይታያል። ኢትዮጵያ ድሆች ሃብታሞችን እየለመኑ የሚኖሩባት አገር ሆና ትቀር እንዴት? አንዱን ከፍ አድርጎ ሌላውን ዝቅ ሳያደርግ፥ ካለ ምንም አድልኦ የሚያስተዳድር መንግሥት ይመጣል። የዛን ጊዜ ኢትዮጵያ (ኤርትራንም ጨምሮ) በቀናው ጎዳና እስከ አለም መጨረሻ ድረስ ወደ ፊት ትጓዛለች። ይህ ወሳኝ ጊዜ መሆኑን አንባቢ ያስተውላል። ከእንግዲህ መጪው ጊዜ በጣም አስፈሪና አስከፊ ቢሆንም፥ በግራና በቀኝ ከሚታየው የሰዎች እልቂት በስተጀርባ ሰብአዊነት በማያቋርጥ ጉዞ ወደፊት ይገሰግሳል፤ መጨረሻው ጥሩ መሆኑ አይቀርም። ውሸት በያለበት ሲረግፍ እውነት በምትኩ ሲያብብ እያየ የማያምን አይኖርም።

በምዕራቡ አለም ውስጥ አለማዊ ድርጊቶች ሕዝቦችን ከመንፈሳዊነት አርቀዋቸዋል። ነገር ግን በመንግሥታዊ አስተዳደር በኩል ከፍተኛውን የሥልጣኔ እድገት የሚያንጸባርቁት እነርሱ ናቸው። ሦስተኛው አለም ከምዕራቡ አለም የመንግሥት አስተዳደር እየተማረ ከአምባገነን መንግሥታዊ አስተዳደር ለመላቀቅ በራሱ የሚያደርገው ጥረት መከራ፥ ጭንቅ እና የሕዝቦች እልቂት እያስከተለ በመምጣቱ፥ ጊዜው ጩኸትን በጠመንጃ አፈሙዝ ከማሰማት ይልቅ፥ በአፍ እና በወረቀት እንዲሁም በኮምፒውተር ማሰማቱ የተሻለ ውጤት የሚገኝበት እየመሰለ ነው። እንዲሁም ጊዜው መንፈሳዊነትን የትግል መሳሪያ ማድረግን ይጠይቃል።

ሥጋዊና መንፈሳዊ ሆኖ ለተፈጠረ ሕዝብ የሚበጀው፡- እስካሁን ክርስቲያን ሳይል - ሁሉንም በእኩልነት የሚመለከት - የጠቅላላ የሕዝቦችን ሁሉ ሥጋዊ እና መንፈሳዊ ሕይወት የሚንከባከብ መንግሥታዊ አስተዳደር ነው።

ይህቺ አለም ውሸቶችን ታቅፋ ለዘለአለም ተደላድላ አትቀመጥም፤ በምክንያት ትናወጣለች። እግዚአብሔርም ኢትዮጵያን እያየ ዝም ብሎ አይተዋትም። ስለዚህ ስለ አገራችን ድምጻችንን ከማሰማት (ከመጮህ) እና ከመጸለይ አናቋርጥ። ኢትዮጵያ ከምንጊዜውም የበለጠ ወደፊት እንድትራመድ የሚያስችላትን መንፈሳዊ አንድነትን እግዚአብሔር እንዲሰጠን፤ ለአገሪቷ ልማትና የጋራ ብልጽግና፤ ለሕዝቦቿም ሰላምና ፍቅር እንዲሰጣት በሕብረትና በአንድነት ሆነን እንለምነው።

ሁላችንንም እያቀራረበ አንድ የሚያደርገንን ሁሉ በማጠናከር ፋንታ ሊከፋፍለን በሚችል ላይ ጊዜ ካጠፋን ሁሉም ይጠፋል። የተያያዝነው ተራማጅ የመሰለ ፖለቲካችን ከፋፍሎና አራርቆ እስከ መጣላት እንዳያደርሰን፤ በተለይ በዘረኛነታዊነት ላይ የተመሠረተ ፖለቲካ ማክተም አለበት። ካሁን በኋላ በታላቅ ፍጥነት የሚማር፤ መንፈስ ቅዱስም የተጠጋው፤ የሕብረት እና የአንድነት መንገድ መንገዱን የሚቀይስ መንግሥት ካልመጣ በስተቀር፤ ኢትዮጵያችን አገራችን የምንላት እንዳትሆንብን ያስጋል።

መጥፎ መንግሥት እንዳይመጣ - ከሰሜን ከኤርትራ ሕዝብ ጀምሮ፤ በክልል በክልል ተከፋፍሎ የሚኖረውን ሕዝብ ለመምራት የሚታገሉ አክራሪ ዘረኞች - እነርሱና ተከታዮቻቸው በኢትዮጵያ ላይ ታላቅ ውድቀት እንዳያመጡ፤ ተከላካይ መንፈስ በኢትዮጵያ እንዲኖር እንጸልያለን። አገራችን ለረጅም ዓመታት በአለም ታውቃና ተከብራ የቆየችው በሰላም ወዳድ ሕዝቦቿ ባይሆን ኖሮ ይህ ዛሬ በዘር የተከፋፈለ ክልል ሁሉ አገር ይሆን ነበረ። ዞሮ ዞሮ ጥሩ መንግሥት የማምጣት ጫና ያለው ከሕዝቡ ላይ ስለሆነ፤ የኢትዮጵያ ፖለቲካ ከፍ ከፍ እያለ ለሕብረት፤ ለአንድነትና ለዲሞክራሲ ቅድሚያ የሚሰጥ ይሆን ዘንድ የጊዜው ሁኔታ ያስገድደዋል።

የጥንት ኢትዮጵያውያኖችን/ኤርትራውያኖችን ሕብረተሰብአዊ አንድነት በሚመለከት፤ የውጪ ጸሐፊዎች እንደሚከተለው አቅርበውታል፡-"men are united by an infinity of ties which would count for nothing in Europe. They live together in a reciprocal dependence and solidarity which they value highly and consider a matter of pride, and which influences all they do." Davidson Basil, 2005 (page 115)

ወደ አማርኛ ሲተረጎም፡- “ሰዎችን እርሰበርስ አገናኝቶ አንድ የሚያደርጋቸው ነገር ተቆጥሮ አያልቅም፤ በአውሮፓ እንዲህ ያለ ነገር የለም። ሕይወታቸው

እርስበርስ በመረዳዳትና በመደጋገፍ የተጠናከረ ስለሆነ፤ የሚያደርጉት ሁሉ አንድነታቸውን የሚያጸና ነው። እነርሱም ይህንን አብሮ መኖር እንደ ታላቅ ጸጋ ስለሚቆጥሩት ይኮሩበታል።”

እንዲህ ይባላል(ታል) (ይነገርለታል)፤ ረዣብተኛ ሁሉ እንዳይሞት ሳደረገ፤ አንድ ቅዱስ ሕዝብ። ለአገራችን ምን እናድርግላት? ምን እናቆይላት? ምን እንሥራላት እያሉ የሚያስቡላትና የሚጨነቁላት ብዙዎች ናቸው። ሁላችንም በአዎንታዊነት ተባብረን ውዲቷን አገራችንን በማስቀደም በአንድነት ከተነሳን፤ ይህች በመንፈሳዊ ጎኗ ቆንጆ የሆነች አገር በሥጋዊ ጎኗም አምራና ደመቅ ብላ የምትታይበት ወቅት መምጣቱ አይቀርም።

እንደ ኢትዮጵያ ክርስቲያንና እስላም አብሮ በሚኖርበት አገር ሁሉ አክራሪዎች የሚፈጥሩትን ሽብር ለማባባስ የሚታገሉ ሰዎች ሁሉ፤ ኢትዮጵያን የሚጠብቁ መላእክት እያዩ ዝም እንደማይሉ ቢገነዘቡ ነው መልካም። የሰው ልጅ በታጋሽነቱ አክራሪዎችን (በሃይማኖትም፤ በፖለቲካም) በጉያው ታቅፎ እየተጎዳ ብዙ ቆይቷል። ከበደል ጋር እየኖሩ፤ ተፈጥሮአዊ ክስተቶች ሳይታወኩ መቀጠል የማይቻልበት ደረጃ ላይ እንደሚደረስ፤ በተፈጥሮው የአጥፊነት ዝንባሌ ያለው ሰው ሁሉ አስቀድሞ መጥፋት ግዴታ እንደሚሆንበት ይወቅ። የባሕሪያችን (የሰብእነታችን) መመኪያ ከሆነች እመቤታችን - እናታችን ጋር አምላካችንን እየለመንን እንኖራለን። በአንድነታችን አንድ ቅዱስ ሕዝብ ነን።

- ብሔረሰቦች ሁሉ ተጠራርተው፤
- እናቶች፤ አባቶች፤ ከሕጻናት ልጆቻቸው፤
- ቄሶችም፤ ሼኮችም አጀብ አጀብ አድርገው፤
- ሁሉም ከንፈሮቻቸውን ከፍተው፤ ጥርሶቻቸውን ገልጠው፤
- አብሮ በመሆን ብቻ ተደስተው፤
- ሰው ምን ይለኛል በማይባልበት አዳራሽ ተሰባስበው፤
- በዘፈን፤ በእልልታ፤ በእስክስታና በሸጎዬ፤
- ወደላይ - ወደላይ ጮሴ ረግጠው፤..
- አቤት ማማራቸው፤ እንዲህ ሲጎላ ጥሩነታቸው፤
- ግሩም ነው፤ የሰው ቁንጅና፤ ሁለንተናው፤
- ሲያምርበት ሰውነቱ - በመንፈሱ ኃይል ውዝዋዜው፤
- ተዋዶ ለሚኖር ሰው፤ ለደስታም ወሰን ያለው።
- እንዲህ የልዩነትን - የአለመደሰትን ጉም የሚያባርር፤
- አሉታዊነትን በፍጹም አዎንታዊነት የሚቀይር፤
- ዘር፤ ሃብት፤ እድሜ፤ ጾታና ሃይማኖት የማይለይ ፍቅር፤
- ይህ እንጂ እኮ ነው፤ በበጎ ፈቃድ የሚመጣ መከባበር፤
- የእኩልነት፤ የነፃነት፤ የሕብረት እና የአንድነት ምሥጢር።

እንዲህ እንዳሁኑ አይደለችም ኢትዮጵያችን፥
 እርሷን እስክናገኛት - ያምሮታችንን፥
 አያቋርጥም “ሥራችን”፥ እንደየችሎታችን።
 እግዚአብሔር ይሰማል - ፈጣሪያችን፥
 ሕዝቦቹንም ይጠብቃል - አምላካችን፥
 የአለማችንን (ያገራችንን) አየሩን፥ አፈሩን ድንጋዩን፥
 ሁሉንም እንዲባርክልን፥
 እንለምነው - አያቋርጥ ጸሎታችን፥
 እግዚአ ማለታችን፥ እግዚአ ማለታችን።

ምዕራፍ አራት

ግንዛቤአዊነታችን

የአገር መሪዎችና አስተዳዳሪዎች በሥልጣን ላይ ጉብ ብለው የራሳቸውን ኑሮ ሲያመቻቹ፣ ግን ለውጥ መምጣት ግድ ሲሆን፣ ጦርነት ሲነሳ፣ ሕዝቦችም በብዛት እየተገደሉ ሲያልቁ፣ ለዚህ ሁሉ ችግር መፍትሔው ጥፍት የሚለው፣ ከሰው ሁሉ ጋር በሰላም መኖር ሲቻል፣ በማሕበራዊ ኑሮ እራሳችንን ማሻሻል የሚያቅተን፣ የምንኖርባትን የአለማችንን (የኢትዮጵያችንንም) ሥጋዊና መንፈሳዊ ጎን ለይተን ስላላወቅን ይሆን?

እርስበርስ በመከባበርና ለአንድ አገር በማሰብ መኖር ያቃተን - በየአቅጣጫው የሚደረገውን የሰውን ሁሉ ተሳትፎ የምንንቀው፣ ባለ ብዙ ብሔረሰቦች በሆነች በኢትዮጵያችን ሰዎች ሁሉ በአንድ ፓርቲ አመለካከት ብቻ ሊጠቃለሉ የሚችሉ (ብዙ አይነት እውነት፣ ብዙ አይነት ውሸትም የሌለ) እየመሰለን ይሆን?

የአገር መሪዎችና አስተዳዳሪዎች አገርን ለማቅናት ሌት ተቀን ሲደክሙ፣ ለሕዝቦች ደኅንነት ሲያስቡ፣ ሲሯሯጡ፣ የተቻላቸውን ሁሉ ሲያደርጉ፣ አንዳንድ ጥራዝ ነጠቆች ከዳር ቆመው በስንፍና የሚተቹ፣ የአገር መሪዎችና አስተዳዳሪዎች ሥልጣን ላይ ጉብ ያሉት ካለ ምንም ድካም መሆኑን እየዘነጉት፣ አገር የማስተዳደር ሥራም ቀላል እየመሰላቸውም ይሆን?

ፖለቲከኞች (በአለም ዙሪያ፣ በተለይም ዲሞክራሲ በሌለበት አገር) የመንግሥት ሥልጣን ሲጨብጡ የሕዝቦችን ጆሮ እየኮረከሩ የሚያስቃዩት፣ ከአገር ጥቅም ይልቅ የራሳቸውን ፍላጎት ለማርካት ስለሚመርጡ ነው ወይንስ አይደለም?

ምን ይደረግ? ዘወትር እየተማርንም ቢሆን፣ ይህቺ አለም የማትታወቅ እየሆነች ተቸግረናል። ምንጊዜም ለዚህች አለም ባይተዋር እየሆንን ግራ እንጋባለን፤ ሳናውቀውም ከስህተት ላይ እየወደቅን በራሳችን ላይ ጸጸት እናበላለን። በየሳምንቱ ወደ ቤተክርስቲያኖች (ወደ ቤተ መቅደሶች ወይም ወደ መስጊዶች) እየሄድን የምንሰበከው ሁሉ አልበቃ ብሏል።

በዚህ አለም የሚሠራው ሥራ ሁሉ ከመምሰል ጋር አብሮ መሄዱም ይህቺን አለም የማትታወቅ፣ የማትለመድ አድርጓታል። እንዴት ባጠቃላይ፡- ይህች አለም የተፈጠረችው በውስጧ የሚኖሩትን ሁሉ በእንግድነት ለማስተናገድ እንጂ ለማስኖሪያ አይመስልም።

እኛ በምድራቱ አለን - እንኖራለን፤ ሰማይ ሰማይን እያየን፤ ኮከብ እየቆጠርን። ምንድነው የምንገነዘበው? ምድራችን በቀለማት አሸበርቃ፡- አረንጓዴው አረንጓዴ፤ ቢጫው ቢጫ፤ ቀይም ቀይ ሆኖ እንዲታየን የሚያደርግ ምንድነው? እስቲ አጠቃላይ ግንዛቤአዊነታችንን እንመርምር።

ግንዛቤአዊነት ከአካባቢ ጋር (ነፍስ ያለውም የሌለውም) ስምም ሆኖ በሰላምና በፍቅር ለመኖር የሚያበቃ የረቀቀ አስተዋይነት ነው። ግንዛቤአዊነት በሌላው እግር ሆኖ ነገሮችን መመልከት እና ስለ ሌላው ሰው ስነ አይምሮአዊ ሁኔታ ቶሎ መረዳት ስለሆነ፤ ከሰዎች ሁሉ ጋር በስምምነት ለመኖር፤ ለማሕበራዊ ኑሮም የሚጠቅም አመለካከት - አንድ የመንፈሳዊነት ባሕሪ ነው።

ሰዎች ሁሉ በችሎታ የተለያዩ መሆናቸውን በማስተዋል፤ ሌላውን የማያስቀይም፤ ከሰው ሁሉ ጋር መኖር የሚያውቅ፤ እርሱ መንፈሳዊነትን ከግንዛቤአዊነት ጋር ያዋሃድ መልካም ሰው ነው።

ለጥቃቅን ምድራዊ ችግሮች ጭንቀት የሚያበዛ ግንዛቤአዊነት¹³ የጎደለው ነው፤ ሰው ሁሉ በምድራዊ ችግሮች እየተፈተነ እንደሚኖር አላወቀምና።

አለም የሁሉም መሆኗን የሚገነዘብ እራስን ወዳድ አይሆንም፤ ከሰው ጋር ሲኖር ለራሱ ብቻ ሲል ባለመሆኑ፤ የሌላውን መብት እንደራሱ መብት አድርጎ ያከብራል እንጂ።

የሰው ምክር የማይሰማ፤ ለመተቸትም ሆነ ለመወቀስ ክፍተት የማይሰጥ ትእግስተ ቢስ፤ እራሱን ማሻሻል የሚያቅተው ተመጻዳቂ ነው። ወቀሳ የሚያበዛም፤ ማንም ሰው ወቀሳ ሲበዛበት ጉዳት ላይ ሊወድቅ እንደሚችል አያገናዝብም።

ሲቆጡት መልሶ በመቆጣት ፋንታ፤ የሚታገስ እራሱን በቶሎ ያሻሽላል። የሚቆጣም ግልፍተኛ ባለጌ ከመሆኑም በላይ እራሱን ከጉዳት ላይ የሚጥል ሞኝ ነው፤ በርሱ ላይ ሰው ሲጮህበትና ሲቆጣው እርሱ እንደሚናደድ፤ ሌላውም እንዲሁ የሚናደድ መሆኑን ማገናዘብ ተስኖታልና። ስለሌላው ችግር የማይረዳ (የማይገነዘብ) በጥቃቅን ምክንያቶች ሁሉ እንደተቆጣና እንዳኮረፈ ይኖራል።

ግንዛቤአዊነት ያለው በሌላው ላይ ነቀፌታ አያበዛም። መጠነኛ ተግሳጽና ምክር፤ ሂስና ግለ ሂስ በየጊዜው ማድረግ ሰውን በጠባዩ ወደ ከፍተኛ ደረጃ ያደርስዋል፤ ግን ይህም ቢሆን ከግንዛቤአዊነት ጋር ሲሆን ነው ወደ ጥሩ የሚያመራው።

¹³ ከግንዛቤ ጉድለት ጋር የተያያዙ አያሌ ምሳሌዎችን መጥቀስ ይቻላል። ለምሳሌ፡- ቀጠሮ የማያከብሩ ሰዎች፡- ጊዜ ወደፊት የሚሮጥ መሆኑን በደንብ አልተገነዘቡም። እምነት የማይጣልባቸውም ኑሮአቸው ለምን እንደማይሻሻላቸው ስለማይገነዘቡ ከመጥፎ ጠባያቸው (ለምሳሌ በቃል አለመርጋት፤ መዋሸት..ወዘተ..) አይታረሙም።

በውስጡ መንፈስ ያለው ሰው ሁሉ ስህተት ላይ ሲወድቅ እራሱን መውቀሱ አይቀርም።

ምንጊዜም ተግሳጽና ምክርን በመጠኑ ማድረግ ያስፈልጋል። የሚመክር ሰው ለተመካሪው ሰው እራሱን በራሱ ለማረሚያ የሚሆን በቂ ቦታ መተው አለበት እንጂ፤ ሰውን ጭቅጭቅ ማድረግ ያደናቁራል፤ ያናድዳልም። እናትና አባትም ልጆቻቸውን በመጠኑ ሲወቅሱ ነው ጥሩ ውጤት የሚያመጣው። ወቀሳ ከማብዛት ምርቃት ማብዛት ይሻላል።

ቀደም ሲል ባሪያ ይገዙ የነበሩ፡- የሰውን ነፃነት የገፈፈ እንደ መጥፎ ሰው የሚቆጠር እንደሆነ በተለያዩ መንገድ ሲነገራቸው፤ ከራሳቸው የማስተዋል ችሎታ ጋርም ስለቆዩ፤ አሁን - አሁን ገብቷቸው እራሳቸውን መለወጣቸው፤ በሰው ልጅ ውስጥ ሥር የሰደደ ክፉት ሁሉ በግንዛቤአዊነትና በፍቅር እንደሚረታ ያመለክታል።

እስከዛሬ ድረስ በሕዝቦች ሕብረተሰብአዊ እድገት ውስጥ ግንዛቤአዊነትም አብሮ ሰላደገ፤ ሕዝቦች ከጥቂት የጸጥታ አስከባሪዎች (ፖሊሶች) ጋር ሆነው እርስ በርሳቸው ተስማምተው ይኖራሉ። ለወደፊት ካለ ምንም ጠብ መንጃና ካለ ፖሊስ መኖር የሚቻልበት ዘመን ይመጣል። የጠብ መንጃን (ጠቅላላ የጦር መሳሪያዎችን ሁሉ) አስፈላጊነት የሚያስቀር ሕብረተሰብአዊ ግንዛቤአዊነት ምንኛ የረቀቀ ነው።

አንዱን ከፍ ሌላውንም ዝቅ (አንዱን ኃጢአተኛ ሌላውንም ጸድቅ) በማድረግ ላይ ግንኙነት የሚመሠርት መንፈሳዊ ነኝ ባይ ሰው ቢኖር፤ እርሱ ገና ከምድራዊነቱ ያልተላቀቀ ነው፤ በእግዚአብሔር ፍጡራን መመካከል ልዩነትን መፍጠር የእግዚአብሔርን ሥራ እንደመናቅ መሆኑን አልተገነዘበምና።

እኔ ከሌላው እበልጣለሁ (እሻላለሁ) ብሎ የበላይነቱን ለማሳየት የሚጥር፤ ከፍ ብሎ መታየት ከውድቀት ጋርም የተያያዘ መሆኑን ባለመገንዘቡ፤ እርሱ በስልጣን ጥም እየተቃጠለ እራሱንና ሌሎችን እረፍት የሚያሳጣ፤ የሰውን ሰብአዊ መብት በተለያዩ መንገዶች የሚጎዳ ኃጢአተኛ ነው። እንዲህ አይነት ሰው እራሱን ትልቅ እያደረገ ሌላውን የሚያንቋሽሽ ስለሆነ፤ ከመስማማት ይልቅ ጸበኛነት ይቀናዋል።

ክፉውን ሁሉ በክፉ ለመቋቋም ሲል ተንኮል የሚሸርብ ግንዛቤአዊነት ይጎድለዋል፤ ሰው ሁሉ እንደርሱ ክፉ አለመሆኑን አላወቀምና።

ሽማግሌዎችንና አርጊቶችን የማያከብር፤ ከቁጥጥር በላይ በሆኑ ሁኔታዎች ውስጥ ሲዘፈቁ በርህራሄ የማይመለከታቸው - ሲቻለውም የማይረዳቸው (ግለሰብም ሆነ መንግሥት) ግንዛቤአዊነት ይጎድለዋል፤ እድሜ ቆዳን ቢያጨራምተው፤ ሰውን የረቀቀ (የከበረ) እንደሚያደርገው አልገባውምና።

እግዚአብሔር አያየኝም ብሎ ኃጢአት የሚሠራ ግንዛቤአዊነት ይጎድለዋል፤ የጠፈር ስፋቱ ከጥበቱም ጋር እንደሆነ ሁሉ፤ እግዚአብሔርም የትልቅነቱን ያህል ትንሽ መሆኑን እንደሚያውቅበት አልተረዳምና።

በሕዝቦች ላይ ችግር ሲደርስ፤ እግዚአብሔር ተቆጥቶ ነወይ? ብሎ የማይጠይቅ ግንዛቤአዊነት የጎደለው ነው፤ አባት ልጁን ሲያጠፋ እንደሚቀጣው፤ እግዚአብሔርም እንዲሁ የሚያደርግ መሆኑን አላስተዋለምና።

ግንዛቤአዊ ፍቅር እና መስዋዕትነት ተቀራራቢዎች ናቸው። ፍቅር ማለት ራስን ብቻ መውደድ ስላልሆነ፤ ፍቅር ሰውን ከራሱ ያወጣዋል፤ ለሌሎችም አሳልፎ ይሰጣል፤ (መስዋዕት ያደርገዋል)። ከግንዛቤአዊነት ርህራሄ ይወጣል። ከግንዛቤአዊነት ጋር የተዋሃደ ፍቅርና ርህራሄ በደንብ ይገለጻል እንጂ አይደበቅም።

አለመግባባቶችን እያስወገዱ በስምምነት አብሮ መኖር እና አብሮ መሥራት የሚያውቁበት ግንዛቤ ያላቸው ሰዎች ከራሳቸው ይልቅ ለሌላው ማሰብ ስለሚቀናቸው፤ ብዙውን ጊዜያቸውን የታመሙትን በመጠየቅ፤ ዘመድና ጓደኛ በመጎብኘት ያጠፋሉ። ኑሮአቸውን የጋርዮሽ ስለሚያደርጉት ከሰው ጋር ጨዋታ ያውቁበታል፤ ቶሎ ይግባባሉ። በራሳቸው ችግር ከመዋጥና ከመበሳጨት ይልቅ፤ ለሌላው የሚያደርጉት ሁሉ ለራሳቸውም እንዳደረጉት ሆኖ ይሰማቸዋል፤ ሁሉን ነገር እንዳገኙ ቆጥረው በኑሮአቸው ይረካሉ፤ በመንፈስም ደስተኞች ሆነው ይኖራሉ፤ ጤነኞችም ይሆናሉ።

በግንዛቤአዊነት ላይ የተመሠረተ ሕብረተሰባዊ ባሕል፤ ማንኛውንም በተፈጥሮው አፈንጋጭ (አመጸኛ) ያልሆነ ግለሰብ፤ በተወሰኑ ልምዶችና ስነስርዓቶች ውስጥ ተስማምቶ እንዲኖር ያደርጋል። ግን ባሕልና ሃይማኖት አንድ ላይ ቢዋሐዱም በውስጣቸው ለግለሰቦች ሁሉ የሚያስብ እናታዊ ግንዛቤአዊነት ከሌለ፤ ያ ሕብረተሰብ ሊጋራ ጥቅም በሚሆኑ ቀና አስተሳሰቦች ላይጠናከር ይችላል¹⁴። በአጠቃላይ የአንድ ሕብረተሰብ ባሕል ሃይማኖታዊ መሠረት ሲኖረው ግንዛቤአዊነትም ይኖረዋል። ነገር ግን፤ ባሕል እና ሃይማኖት በአንድነት ተያይዘው በመንቀሳቀስ ሕብረተሰቡን ወደ ከፍተኛ የእድገት ደረጃ እንዲመሩት ከተፈለገ፤ ያ ሕብረተሰብ በመንፈሳዊ ግንዛቤአዊነትም ከፍ ማለት አለበት።

ባገራችን፡- “ሰው ምን ይለኛል?” ብሎ ማሰብ ግንዛቤአዊነትን ያዘለ አንዱ መልካሙ ጎናችን ነው። “ሰው ምን ይለኛል - ይሉኝታ” የራስን ጥቅም ከሕብረተሰብ ስሜት ጋር አብሮ ለማስኬድ በመሆኑ (በዚህ አንጻር ሲታይ) ጥሩ ነው። “ይሉኝታ” አንድን ግለሰብ ከጠቅላላ ሕብረተሰቡ ጋር ካለ ምንም የቃል

¹⁴ በተለያዩ አገሮች ውስጥ በዘልማድ የሚካሄድ ልምድና ሕብረተሰባዊ ሕግጋት ሁሉ መሆኑ እናታዊ ግንዛቤአዊነትን ያቀፈ ላይሆን ይችላል።

ልውውጥ በስሜት (ግንዛቤአዊ አስተሳሰብ) ብቻ የሚያያይዝ ሲሆን ያፋቅራል። አንዳንድ ሰዎች ግን “ይሉኝታ” ያበዛሉ፤ በዚህም ምክንያት ለራሳቸው የሚጠቅመውን ከማድረግ እየተቆጠቡ፤ እራሳቸውን ይጎዳሉ። ለሕብረተሰብ ማሰብ ለራስ ከማሰብም ጋር ሲያያዝ ነው ዘለቁታ የሚኖረው።

በዚች ምድር ላይ እናታዊ ግንዛቤአዊነት በያለበት ቢኖር ኖሮ፤ እኩልነት፤ ሰላም፤ ፍቅር፤ ደስታና የጋራ ብልጽግና ይኖር ነበር። ይህንን ኃይል ቃል ከመጽሐፈ ሳሙኤል ቀዳማዊ ምዕራፍ 25 በምሳሌያዊነቱ እንመልከተው፡- አንድ ናባል የተባለ፤ ሦስት ሺህ በጎችና አንድ ሺህ ፍየሎች የነበሩት እጅግ ሃብታም ሰው ነበረ። ይህ ሰው ከሃብቱ በስተቀር በጠባዩ አስተዋይነት የጎደለው - አገናዝቦ መመልከትን የማያውቅ፤ ሞኝ፤ ባለጌ እና ክፉ ነበረ። በአንጻሩ አቢግያ የተባለች ሚስቱ ግንዛቤአዊነት ያላት ቆንጆ፤ አስተዋይ ነበረች።

በዚያን ዘመን ዳዊት ከወታደሮቹ ጋር ምድረበዳ ገብቶ ነበርና፤ የናባልን በጎችና ፍየሎች - ሃብቱን ንብረቱን ሁሉ ወንበዴዎች እንዳይዘርፉበት በነፃ ይከላከልለት ነበረ፤ ይኸንን አድርጌልሃለሁና ይህንን ስጠኝ ሳይል።

ከእለታት አንድ ቀን ናባል የበጎቹን ጸጉር የሚሸልት (የሚቆርጥ) መሆኑን ዳዊት ሰማና፤ ለበጎቹ ሸላቾች ከሚያደርገው ታላቅ ግብዣ በጥቂቱ እንዲያካፍል በትህትና እንዲለምኑት ጎልማሶቹን ላከ። ጎልማሶቹም ወደ ናባል ቀርበው በትህትና ለመኑት። እርሱ ግን የዳዊትን ጀግንነት ያልተረዳ፤ የተደረገለትን ውለታ ሁሉ ማስተዋል የማይችል፤ ክፉ ባለጌ ስለሆነ፤ ለዳዊት የትህትና ጥያቄ ጎልማሶቹ የንቀት እና የስድብ መልስ ይዘው እንዲመለሱ አደረገ። ይህንንም ዳዊት በሰማ ጊዜ ናባልን ከነዘመዶቹ ሊጨርሳቸው ወታደሮቹን አሰለፈ።

የናባል አሽከሮች (እረኞች) የተፈጠረውን ግርግር በሰሙ ጊዜ ጠቅላላ ሁናቴውን ለአቢግያ አስረዷት። በእውነት ዳዊትና ወታደሮቹ ሌትና ቀን እንደ አጥር በመሆን ከጠላት ወራሪዎች (ወንበዴዎች) እየተከላከሉ መቆየታቸውን በማስረዳት፤ በጌታቸው በናባል ላይ ክፉ ነገር እንዳይመጣ፤ የምታደርገውን ተመልክታ እንድታውቅ መከራት።

አቢግያም ቶሎ ብላ ለጠቅላላ ወታደሮቹ ምግብና መጠጥ በአህዮች አስጭና በጎችም እየነዳች ወደ ዳዊት ገሰገሰች። ከርሱም ዘንድ በደረሰች ጊዜ በግንባሯ ወድቃ፡- “ጌታዬ ሆይ ይህ ኃጢአት በኔ ላይ ይሁን፤ እኔ ባርያህ በጆሮህ ልናገር፤ የባሪያህንም ቃል አድምጥ። በዚህ ምናምንቴ ሰው በናባል ላይ ጌታዬ ልቡን እንዳይጥል እለምናለሁ። ...በጌታዬ ላይ ክፉ የሚሹ ሁሉ እንደ ናባል ይሁኑ። ...። ..ባርያህ ወደ ጌታዬ ያመጣቸው ይህ መተያያ ጌታዬን ለሚከተሉ ጎልማሶች ይሰጥ።” መጽ. ሳሙ. ቀዳ. 25፡ 24-31 እያለች የዳዊትን ቁጣ አበረደችና ሰላም አወረደች። ዳዊትም፡- “ወደ ደም እንዳልሄድ፤ በእጄም በቀል እንዳላደርግ ዛሬ

የከለከለኝ አእምሮሽ የተመሰገነ ይሁን፤ አንቺም የተመሰገንሽ ሁኒ።” መጽ. ሳሙ. ቀዳ. 25:33 እያለ መረቃት። ይህ ታሪክ ግንዛቤአዊነት በሳደላቸው እና ግንዛቤአዊነት ባላቸው ሰዎች መካከል ያለውን የአስተሳሰብ ልዩነት ያሳውቃል።

እርስ በርስ በመተሳሰብ ካልሆነ በስተቀር፥ ሁላችንም በአንድ አለም መኖር የማንችልበት ሁኔታ እየተፈጠረ ነው ያለው። በዘመናችን የአለም ሃብት በጥቂት ሰዎች ተይዟል። ብዙ አገሮች ግንዛቤአዊነት በሳደላቸው ስግብግብ ባለ ሥልጣናት ይመራሉ። እነርሱ እንደ ናባል ለራሳቸው ብቻ የሚያስቡ ስለሆኑ የሕዝቡን መሳዳት አያስተውሉም።

ግንዛቤአዊነት የሳደላቸው እጅግ የበለጸጉ ሰዎች፥ ሃብታቸውን ሁሉ ያገኙት በእነርሱ ልፋትና ጥረት ብቻ ይመስላቸዋል፤ በዝቅተኛ ደምወዝ ባገለገሉ ብዙ ሰዎች ምክንያት መሆኑን ይረሱታል። የአብዛኛው ሕዝብ የቀን ገቢ ቢጨመርና ኑሮአቸው ቢሻሻል የበለጠ ምርት እንደሚከማች፥ ብልጽግናም የጋራ እንደሚሆን የሚገባቸው ግንዛቤ ያላቸው ናቸው። (ለደሞዝ ጭማሪ ሰላማዊ ሰልፍ የሚወጡትን የሚገደሉ ምን ግንዛቤ ይኖራቸዋል? እነርሱ ሰይጣናውያን ናቸው እንጂ)።

ለወደፊት ሕዝቦችን በኢኮኖሚ፥ በባሕልና በሃይማኖት እንዲጠናከሩና በመካከላቸው አንድነት እንዲኖር ጥረት ካልተደረገ፥ የግለሰቦች መበታተን ወደሞት ሊያመራ ይችላል።

ደስታን በገንዘብ ለመሸመት የፈለጉ፥ ለራሳቸው ደስታን ሲሹ በተለያዩ ልምዶች ተጠምደው፥ በሽተኞች ሆነው፥ ወይም ከሰው በታች ውዳቂ ሆነው ይቀራሉ፥ ወይም ቶሎ ይሞታሉ። ሃብታቸውን በማካፈል፥ በሌላው ደስታ እየተደሰቱ የሚኖሩ ግን ጤነኞች ይሆናሉ፤ ረጅም እድሜም ይኖራቸዋል።

እነሆ! በሰዎች መካከል የግንዛቤአዊነት ልዩነት እየሳሳ ከሄደ፥ የአለም ሃብታሞችም ተካፍሎ መብላትን ካላወቁ በስተቀር በአንድ ወቅት፥ እርስ በርስ መጨራረስ እንደሚከተል አያጠራጥርም።

እንዲሁም የአለምን ሕዝብ ከነልዩነቱ በግንዛቤአዊነት ካለመመልከት የተነሳ ይህቺን አለም አንድ ወጥ ለማድረግ የሃይማኖት አክራሪዎች እየተሯሯሉ ነው። እነርሱ፦ “የአለም ሕዝብ በሃይማኖቱ እንዲህ የተለያየ ሆኖ፥ አንድነት ሊኖረው አይችልም፤ ስለዚህ በሕዝቦች መካከል የሚገኙ ልዩነቶችን ለመደምሰስ የግድ የራሳችንን ሃይማኖት አለም አቀፋዊ ማድረግ አለብን” ይላሉ። እነርሱ ለሁሉ ነገር (ለልዩነቶችም) ምክንያት እንዳለው በደንብ አልተረዱም። እነርሱ ከነልዩነትም ቢሆን ሕብረትና አንድነት በግንዛቤአዊነት ሊፈጠር እንደሚችል አላስተዋሉም።

ምድራዊነት እስካልተደመሰሰ ድረስ ልዩነት አይጠፋም። ልዩነቶችን ሁሉ ማጥፋት ሰውን ሁሉ እንደማጥፋት ይቆጠራል። ምን ጊዜም የአለም ሕዝብ በአስተሳሰብ፥

በባሕል፥ በኢኮኖሚ፥ በሃይማኖትም የተለያየ መሆኑ አይቀርም። ሆኖም በግንዛቤ አዊነት ለተመለከተው፥ የልዩነቶች መኖር አንዱ ጥንካሬአችን ከመሆኑም በላይ፥ ልዩነቶቻችን ኑሮአችንን ያጣፍጣሉ። እንኪያስ የአለምን ሃይማኖት አንድ ለማድረግ ከመድከም ይልቅ፥ በግንዛቤ አዊነት ተቻችሎ መኖር ይሻላል (ቅጽ ሁለት ክፍል ሦስት)።

ለሁሉም ነገር ቅንጅ መልክ አለው፥ እስቲ በግንዛቤ አዊነት እንመልከተው። አዋቂዎችም ከነጉድለቶቻቸው ነው አዋቂ የሚመስሉት። ሃብታሞችም ከድሆቹ የተለየ ስሜት የላቸውም። በመልክ ቅንጅዎቹ ቁንጅናቸውን በራሳቸው ጥረት አላገኙትም። የዋሆች፥ ቂሎችና እብዶች፥ ሁሉም እንዲህ በመሆናቸው ከሰውነት ደረጃ አልወጡም። ጤነኛው የሚያገኘውን ምድራዊ ተሳትፎ ለማግኘት ያልበቁ ሕመምተኞች ገና ከምድር አልተሰናበቱም። በልዩ ልዩ ምክንያት፥ አካለ ኅድሌ የሆኑ ሁሉ እንደማንኛችንም ምድራዊ ተሳትፎ እንዲኖራቸው ይሻሉ። እንግዲያውስ ሁላችንም የእግዚአብሔር ልጆች ስለሆንን ለመጨረሻው መንፈሳዊ አንድነት ብለን ልዩነቶቻችንን አናጉላ። ከምድራዊ ወጣ ገብ ልዩነቶች ባሻገር፥ እርስ በርሳችን በመንፈሳዊ እይታ እየተያየን እንከባበር፤ እንቀራረብ፤ እንዋደድ። “በሰላም ማሰሪያ የመንፈስን አንድነት ለመጠበቅ ትጉ...” ኤፌሶን 4:3

ማንም ሰው ከጎኑ ካለ ሰው ጋር በትእግስት መነጋገርና ሃሳብ ለሃሳብ ግንኙነት ማድረግ ይገባዋል። ባልና ሚስት በአካልና በመንፈስ አንድ በመሆን ይጓዙ እንጂ ለየብቻ አይሁኑ። በሃሳብ ላለመታመም ሁልጊዜ ማውራት ያስፈልጋል። ሰዎች በሃሳቦቻቸው ሁሉ አንዱ ከሌላው እየተማረ፥ ለሁሉም ሰው የሚስማማ ሃሳብ ማቅረብ ሲቻል፥ ከሰው ሁሉ የተለየ መሆን፥ ማፈንገጥና ተለይቶ ለብቻ መሆን አይጠቅምም። ማንም ሰው በኑሮው ቀለል ብሎት በሰላምና በፍቅር ሊኖር የሚችለው ከጎኑ ወዳለው ሰው እየተጠጋ፥ አብዛኛውን ሰው እየመሰለ ነው እንጂ፥ ገለል (ፈንጠር) ካለ፥ ጉዳት ላይ ይወድቃል (ይጠቃል)።

አንድ ሰው በመጥፎ ሁኔታ ውስጥ ሲገባ አትተውት፤ አብራችሁ ዝለቁ። ክርስቶስም መሄጃው በተቃረበ ጊዜ፦ “ወላጆች እንደሌላቸው ልጆች አልተዋችሁም...” (ዮሐ 14:18) አላቸው። ብዙ ከመከራቸው በኋላ ፦ “ተነሱ ከዚህ እንሂድ።” ዮሐ. 14:31 አላቸው። ከእንግዲህ መጥፎ ጊዜ በተናጠል ለግለሰብ፥ ወይንም በጋራ ለሰው ሁሉ ሲመጣ፥ አስፈላጊ ሲሆን፦ ተነሱ ከዚህ እንሂድ ማለት ነው እንጂ፥ የገዛ ነፍስን ለማዳን ከጎን ያለውን ሰው ጥሎ መሄድ አይገባም።

ብዙውን ጊዜ እናቶች ከእናታዊ ፍቅራቸው ጋር ግንዛቤ አዊነታቸውም የተፈጥሮ ጠባያቸው ስለሆነ ከነርሱ መማር ያስፈልጋል። አስታማሚዎች ብርቱዎች፥ ታጋሾች፥ ሆደ ሰፊዎችና በቶሎ ተስፋ የማይቆርጡ መሆናቸው በሽተኛውን ያጠናዋል፥ ያክመዋል፥ ያድነዋልም። በሆስፒታልም ሆነ በቤት አስታማሚዎች፥

እነርሱ ባለመታመማቸውና ለማስታመምም በመብቃታቸው እግዚአብሔርን እያመሰገኑ፥ በሙሉ ተስፋና በእምነት ለበሽተኛ የሚያደርጉት እንክብካቤ ነው ፈዋሽ መድኃኒት የሚሆን።

የግንዛቤአዊነት አስፈላጊነት በየሥራ ቦታዎች ሁሉ፥ በትምህርት ቤት፥ በሆስፒታል..ወዘተ. በአንክሮ ሲታወቅ የሰዎች የቀን ተቀን ግንኙነት ይሻሻላል፤ ጸብና ጭቅጭቅም ይጠፋል። ለወደፊት ማንም ሰው የሚሠራውን ሥራ እየሠራ ብቻ በሰላም እንዳይኖር እስከዛሬና ለወደፊት ከአይምሮው የሚሰረጹ ሃሳቦች ያስጨንቁታል። የከፋ ቀን ሲመጣ የግለሰቦችም ጠባይ ቅይር ማለቱ አይቀርምና፤ የሰውን ውስጠ መንፈሱን መርምራችሁ ውደዱት እንጂ፥ በአፋዊ የቃል ምልልስ ልባችሁ አይቀየም። ለመውደድ የፈጠናችሁ ለመጥላት የዘገያችሁ ሁኑ።

ሰው ለሰው መድኃኒት ነው የሚባለው በግንዛቤአዊነት መደማመጥ ሲኖር ነው። አንድ ግለሰብ እንዲህና እንዲያ ቢያስብና በሕብረተሰብ ዝቅተኛ ደረጃ ቢሰጠውም፥ ምን ጊዜም በውስጡ ስለሚኖረው ፍጹም እውነት እያሰባችሁ አክብሩት። አንዱ ሌላውን ያክብር እንጂ አይስደበው።

ሰውን ድሃ ብላችሁ አታንቋሹ፤ ሞኝ አትበሉት፤ በሞኝነቱ ውስጥም ቢሆን ደግነቱን እይለት። እግዚአብሔር የሚፈልገው ከሁሉ ነገር ጥሩ ጥሩውን መሆኑን አስተውሉ። ማንም ሰው (የአይምሮ መታወክ የደረሰበትም ቢሆን) እሱነቱን እያወቁለት - ሁኔታውን ሁሉ ከእሱነቱ አንጻር እየተገነዘቡለት ሲረዱት ይረዳል። አለበለዚያ እሱነቱን እያጠፉበት ቢረዱት አይጠቅመውም። የማንኛውም ሰው ሕልውና የተጠበቀለት መሆኑ ሲረጋግጥለት፥ ያ ሰው መጽናናትን ያገኛል። የገዛ ራሱን ሕልውና የሚያሳጣ ምድራዊ እውነታ ውስጥ በግድ እንዲገባ ሲገፋፉት ግን፥ ያ ሰው ካልታሰበ ጉዳት ላይ ሊወድቅ ይችላል።

በእግዚአብሔር ግንዛቤአዊነት ምክንያት ነው ያልጠፋነው። እግዚአብሔር በኛ ላይ ግንዛቤአዊነት ባይኖረው ኖሮ ኃጢአተኞችን ሁሉ አጥፍቶ፥ ይህችን ምድር ለጻድቃን ብቻ ያደርጋት ነበር። ከነኃጢአታችን ታግሶን ያቆየን፥ መጻኛችንንም ያዘጋጀልን፥ አምላካችን የእያንዳንዳችንን ድክመት ስለሚገነዘብ ነው።

በዳበሳ እንዳንኖር፥ ነቃ እንበል፤ የሰውን ታሪክ መንፈሳዊነቱንም ባንድላይ ሆነን እንመልከትለት - የተሰጠንን ምድራዊ ኑሮአችንን ከመንፈሳዊነት አንጻር ባንድነት ሆነን እንገምግም።

ምግቧን ያገኘች መስጲት በእሳት ዙሪያ እንደምትዞር በረሮ፥ እኛም ሳናውቅ የእሳት እራት እንዳንሆን፥ የራሳችንን ግንዛቤአዊነት እንመርምረው። ግንዛቤአዊነታችን ለራሳችን፥ ለኢትዮጵያችን፥ ለምድራችንም ሁሉ ይሁን።

ምድራችን ግንዛቤ አዊነትን ከመንፈሳዊነት የሚያዋህድ - የሌላውን ጉድለት ከራሱ እያሟላ (እያካካሰ) ከሰው ሁሉ ጋር ተቻችሎ የሚኖር ሰላማዊ ሰው ያስፈልጋታል። ስለዚህ፥ የመጨረሻ አላማችን የሆነውን የወደፊቱን ሰው ለመሆን እንጣር።

ከሰብአዊ ግንዛቤ በላይ (ካቅም በላይ) የሆኑ ብዙ ችግሮች አሉብን (ለወደፊትም ይጠብቀናል)። ግን ሃዘን እንዳይበዛብን፥ ደስታም እንዳይሸሸን መሆን ያለበትን መቀበል ያስፈልጋል።

ምድር ምንም ብትከፋ፥ ይህ ይመጣል ብለን የምናስበው የአለም ችግር፥ ዘለአለማዊ በሆነውና እስካሁን በተነጋገርነው የማያቋርጥ ክስተት መሠረት፥ እንደ ሌትና ቀን መቀያየር፥ እንደ መሞትና መወለድ ያለ መሆኑን ተገንዝበን፥ ለሰው ሁሉ ከማሰብና ከመሥራት አናቋርጥ።

ሕይወት አጭር ናት፤ ሁሉም ይሆን ዘንድ የጌታ ቃል መፈጸሙ አይቀርም። የሚራዱ መንፈሶች ይመጣሉ። ጠላት ሰይጣን እና በምድር ላይ የሚታየው እርኩስ ሥራ ሁሉ በእግዚአብሔር ኃይል ውድም ብሎ መጥፋቱ አይቀርም።

መጥፎ ሆኔታ ውስጥ ስንዘፈቅ አንፍራ፤ ለእግዚአብሔርም እድል እንስጠው፤ እርሱ የያንዳንዱን ሰው ብርታቱንና ድክመቱን፥ ችሎታውንና ጉድለቱን፥ መጠኑን፥ ወሰን ድንበሩን ሁሉ ያውቃልና። እግዚአብሔር ሰውን አንድ ጊዜ ብቻ ፈጥሮ አልተወውም፤ እስከ መጨረሻ ሞቱ ድረስ ይመለከተዋል። ስለዚህ ሁላችንንም እንደየአመለካከታችን እየመዘነ (እየመጠነ) ይመራናል።

ጠብቆ እዚህ ላደረስን፥ የርሱን ፈቃድ ለመፈጸም ላበቃን አምላካችን ይክበር ይመስገን።

ሰው ሁሉ ከሥጋዊ ተጽንኦ በላይ በመሆን መጪውን የመከራ ጊዜ ለመቋቋም የሚያስችል ብርታት እንዲያገኝ የእግዚአብሔር ፈቃድ ይሁንልን። አሜን።

እንድናውቅ የተደረግን፥

እውነት በውስጣችን፥

እንዳይከፋው መንፈሳችን፥

ይቅር መባባል ይሁን ልማዳችን።

ደግ መሥራት ዕዳችን፥

እንዳይጠፋ ከአይምሮአችን፤

አንድነት እና ፍቅር ሳይለየን፥

በጋራ ችግር ተረዳድተን፥

እርስ በርስ ተግባብተን፥

በመንፈስ ተቀራርበን፥

እጅ ለጅ ተያይዘን፥

ቁራሽ እንጀራ ተቆራርሰን፥
 በምድራችን ቆይታችን፥
 እየሠራን በካውን፥
 እንድንፈጽም የእግዚአብሔር ፈቃዱን፥
 እስኪያልፍ ድረስ ሕይወታችን።

ተፈጸመ

ቅጽ ሁለት ይቀጥላል።

በእውነት ፈጣሪ አምላካችን እግዚአብሔር ፍጹምና ኃያል፥
 ስሙ ክቡር፥ ለዘለአለምም የተመሰገነ ነው።

አባሪዎች

አባሪ አንድ፡- ተክልዬ - የመንፈስ ጸሐይ

አባሪ ሁለት፡- ጸሎታት

አባሪ አንድ

ተክልዬ - የመንፈስ ጸሐይ

ሰው ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት እራሱን ዝቅ ያደርጋል። ቀሳውስት፣ ጳጳሳትና ዲያቆናት የጻዲቁ የአባታችን የተክል ሃይማኖትን ታሪክ መርምረው ከኛስ የነደለው ምንድነው ብለው ይጠይቃሉ። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ሃይማኖት ተከታዮች ካጠገባቸው ምሳሌ የሚሆንላቸው ሰው ቢያጡ፣ የጻዲቁን ታሪክ ተመልክተው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያንን እምነት ያመሳስሉበታል። የሌሎች ሃይማኖት ተከታዮችም ሕዝቦችን በጋራ የሚያስተሳስር የእግዚአብሔር ፍቅር ብቻ መሆኑን እንደሚገነዘቡ ሁሉ፣ ይህም የእግዚአብሔር ፍቅር በኢትዮጵያ እንደነበረ፣ አሁንም መኖሩን ያስተውላሉ። የመንፈስ ጸሐይ ከጥንት ጀምሮ እስካሁን ድረስ በኢትዮጵያ ላይ እያበራ ነው።

እነሆ! የማይታየውን - የሰማዩን (ከምድራዊነታችን ባሻገር ያለውን) በአይነ ሕሊና ማየትም እንደሚቻል ያልተገነዘበ፣ ትኩረቱ ከምድር በሚሰበሰብ ሃብትና ንብረት ላይ እንደሆነ ሁሉ፣ ለ“ሰፊው አይምሮ” እድል ሳይሰጡ፣ በገዛ አይምሮ ብቻ መተማመን አልበቃምና፤ ሰው ከምድራዊነቱ ወጣ እያለ፣ ራሱን እየተራመደ (እየዘለለ) ቢሄድ የት ሊደርስ እንሚችል ለማመልከት በፍርዳት ተጻፈ፤ ለሁላችንም መንፈሳዊ አርአያ ስለሚሆን ስለ አንድ ኢትዮጵያዊ ሐዋርያ ማስታወሻያ።

ይህ ጽሑፍ ተፈላጊ መሆኑ አንድም ግንዛቤአዊ አመለካከትን ሳይንተራሱ፣ ከአይምሮ በሚፈልቀው ርዕዮት (ወይም ስነ አመክንዮ) ብቻ ተወስኖ የሚሄድ ሃይማኖታዊ ትንተና መልሶ ወደምድራዊነት የሚከት ሊሆን እንደሚችል፤ እንዲሁም የሕዝቦችን ደኅንነት እንከባከባለሁ የሚል መንግሥት የሕዝቦችን መንፈሳዊ ሕይወትም መንከባከብ እንዳለበት ለማሳሰብ ነው።

ለኢትዮጵያ ገዳማትና ቤተ ክርስቲያናት ያስፈልጓታል። በደርግ ጊዜ ክህደት ተስፋፍቶ ስለነበር፣ ኢትዮጵያ ታመመች። የታመመችውን ያህል ጤንነቷ ተመልሶ ደህና ስትሆንልን የቀና ሰይጣን መጥቶብናልና፤ በተክልዬና በመሳሰሉ ጻድቃን ጸሎት መንፈሳዊነቷ ያለመለመ ይህች አገር እንደገና መንፈሳዊ ድርቀት ውስጥ እንዳትገባ መከላከል አስፈልጓል። እነሆ! በወጣትነት ዘመናችሁ ለአገራችሁ የተጋደላችሁ ብትኖሩ፣ የእናንተ አካላዊ ሰውነት ቢደክም (ብታረጁም)

በማያረጀው መንፈሳዊ ጤንነታችሁ ለኢትዮጵያ መጸለያችሁን እንዳታወቁ ለማደፋፈር ይህ ጽሑፍ አስፈለገ።

በዚህ መጽሐፍ ተክልዬ እያልንም የምንጠራቸው ታላቅ የመንፈስ አባታችን የሆኑት አቡነ ተክለ ተክለ ሃይማኖት በእርግጥ እንደ ጴጥሮስና እንደ ጳውሎስ የኢትዮጵያ ሐዋርያ የነበሩ ናቸው። እርሳቸው በኢትዮጵያ ያከናወኑትን መንፈሳዊ ተግባራት ኢትዮጵያውያን ቢያውቁ፥ ምናልባት፥ የርሳቸው መልካም መንፈስ የበለጠ ያፋቅረን ይሆናል።

ከዚህ ከዘመኑ ሰው መካከል አንድ መልካም ተአምራታዊ ሥራ የሠራ ሰው ቢኖር፦ ያ ሰው በሚኖርበት አካባቢ፥ ከተቻለም በአለም ዙሪያ የሠራው ሥራ እንዲነገርለት፥ እንዲታወቅለትና እንዲከበርበት፥ አድናቆትን አትርፎ ከሰው ሁሉ በላይ ሆኖ መታየትን ይመኛል። ነገር ግን ተአምር የሚሠራ እግዚአብሔር ነው እንጂ ሰው አይደለምና፤ እግዚአብሔር በሰዎች መካከል ሲገባው፥ ሰዎች ሊከበሩበት አይገባም። ስለዚህ፥ በእግዚአብሔር ፈቃድ በአቡነ ተክለ ሃይማኖት በኩል የተሠራ ተአምር ከአንድ አካባቢ ተወርቶ በሰዎች ዘንድ ሰብአዊ ክብር ወደ አባታችን ሲመጣ፥ እርሳቸው ታላቅ ሃዘን እየተሰማቸው፥ ሊኖሩበት የፈቀዱትን ሥፍራ እየለቀቁ ወደ ሌላ ሥፍራ ይሄዱ ነበር። ታዲያ ስለርሳቸው ታሪክ እና በርሳቸው በኩል ስለተሠራ ተአምር ሁሉ እንዴት በምድር ይታወቅ?

የሮማ ካቶሊክ ሃይማኖት፥ የቅዱስ ፍራንጅስኮን (ፍራንሲስ ኦፍ አሲሲን) ምሳሌነት ቢከተል ኖሮ ይህች አለም እንዴት ያማረባት ትሆን ነበር እየተባለ ይነገራል። በጣልያን የካናሪያና ያካባቢው ሰዎች በፍራንጅስኮ ሰበካና ትምህርት እየተሳቡ፥ ሥራቸውን እየተው ፍራንጅስኮን ተከተሉት። በፍራንጅስኮ ትምህርት እጅግ በመመስጥ የተጋቡ ባልና ሚስት እየተፋታን እንመንን ብለው ይጠይቁት ነበር። እርሱ ግን በትዳር ላይም ሆኖ እግዚአብሔርን ማገልገል እንደሚቻል አስተማራቸው። የወንድም ፍራንጅስኮ ገዳማት፥ በርሱም የተሠሩ ሆስፒታሎች እስከዛሬ ግልጋሎት እየሰጡ ነው። በቅዱስ ፍራንጅስኮ ዘመን አንድ ጳጳስ ባለማዕረግ የሆነውን ቀሚሳቸውን አውልቀው የቅዱስ ፍራንጅስኮን ባለ ወይን ጠጅ ቀሚስ ለበሱና እንዲህ ብለው ተናገሩ፦ “ይህንን ቀሚስ በመልበሴ ማዕረግ አገኘሁ፤ ከጽጽስና ማዕረጌ ላይ አንድ ወይን ጠጅ አከልኩበት፤ ግን ይህንን ማድረጌ ምናልባት የማይገባኝን ክብር ለራሴ መስጠት ይሆንብኛል በማለት እፈራለሁ”¹⁵። ይህንን የወይን ጠጅ ቀሚስ (ምሳሌነቱ የክርስቶስ ደም)፥ እየለበሱ፥ ምድራዊ ክብራቸውን ሁሉ ጥለው የመነኩ ብዙዎች ነበሩ። የገዳማቱም ቁጥር፥ አባላቱም ተበራከቱ። የወንድም ፍራንጅስኮ መቀነት እንኳን እኔን፥

¹⁵ ከፍራንጅስኮ ዌብ ሳይት።

የንጉሡንም ቤተሰብ ቢሆን ያስራል እያሉ፥ ፍራንጅስኮን በመከተል ወደ እግዚአብሔር የተጠጉ እጅግ ብዙዎች ነበሩ። ይህንን ቁጥርጥር መቀነት የፈረንሳይ ንጉሥ፥ የሃንጋሪ ንግሥት ታጥቀውታል¹⁶።

በታሪካቸው፥ በጸሎታቸውና በተግባራቸው ብዙ ተመሳሳይነት ያላቸው እነኚህ ሁለት ቅዱሳን (ቅዱስ ፍራንጅስኮና ቅዱስ አቡነ ተክለ ሃይማኖት) በአንድ ዘመን አካባቢ ነበር የኖሩት¹⁷። ሁለቱም ሀብት ንብረታቸውን ለድሆች አከፋፍለው የምንኩስናን ኑሮ የመረጡ ናቸው። ሁለቱም እንስሳትን ያዙና ይገስጹ ነበር¹⁸። ሁለቱም በጸሎታቸው ይታወቃሉ፤ ሁለቱም የሥጋቸው መጎዳት የማይሰማቸው በመንፈሳቸው ኃይል የሚንቀሳቀሱ ነበሩ። የመንፈስ ጸሐዮች ስለነበሩ፥ ሁለቱም በጣም ብዙ የመንፈስ ልጆች አፍርተዋል። የሮማ ቤተ ክርስቲያን የፍራንጅስኮን ቅዱስነት እንደተቀበለ ሁሉ፥ የአቡነ ተክለ ሃይማኖትንም ቅዱስነት በመቀበል፥ በቅዱሳኑ መንፈሳዊ መዝገብ (ስንክሳር) ላይ በክብር አሥፍሯል።

አቡነ ተክለ ሃይማኖት ያለፈውን ሁሉ እየረሱ የጌታን መስቀል በመመልከት፥ ወደፊት ብቻ መሄድና ክርስትናን ማስፋፋት የአንድ ክርስቲያን ተግባሩ መሆኑን ያስተማሩን አባት ናቸው። ገድላቸው ሲነበብ ያስደንቃል፥ ያስለቅሳልም። ይህንን የመሰለ ታሪካቸው በደንብ በታሪካዊ ማስረጃዎች ተደግፎ በታሪክ መጽሐፍ ታትሞ ለተማሪዎች አለመቅረቡ በጣም ያሳዝናል።

ኤሌይን መሬይ እስቶን የተባለች የውጪ አገር ዜጋ ስለ አባታችንን ታሪክ ስዕላዊ መጽሐፍ አዘጋጅታ ለውጪ አገር ልጆች መማሪያ ሆኗል። የሴቲቱ አላማ፡- አንድ መንፈስ ጠንካራ መነኩሴ በእግዚአብሔር እርዳታ ምን ያህል ታላቅ ወንጌላዊ ሥራን መሥራት እንደሚችል ለማስረዳት ስለነበረ፥ ታሪካቸውን በትክክል በማወቅ ላይ አላተኮረችም። ስለዚህ ተክላ (Tekla) ብላ የምትጠራው (ተክልዬ) ወጣ ገብ፥ ገደል፥ ተራራና ሸለቆ የሚበዛበትን የኢትዮጵያ አውራጃዎች በስብከቱ ያዳረሰው በአንድ የእግዚአብሔር ተአምር መሆን አለበት በማለት፥ ታሪካቸውን

¹⁶ ከፍራንጅስኮ ዌብ ሳይት።

¹⁷ ቅዱስ ፍራንጅስኮ (1181- 1226)፥ ቅዱስ አቡነ ተክለ ሃይማኖት (1160- 1274 ዓመተ ምህረት አካባቢ)።

¹⁸ ተኩላዎች የገበሬዎች ለማዳ እንሳትን ከመብላት አልፈው ሕጻናትን እስከ ማሳደድ በደረሱበት ወቅት፥ ቅዱስ ፍራንጅስኮ ተኩላዎችን በመገለጽ ተናግሯቸዋል። ቅዱስ ተክለ ሃይማኖትም ዝንጀሮዎች ሰብል እያበላሹ፥ እመበለቶቹን እየተደባደቡ ባስቸገሩበት ወቅት፥ ዝንጀሮዎችን ገዝተዋቸዋል። ከመሞታቸው በፊት ግዝቱን ፈተዋል።

(A Saint and His Lion, The Story of Tekla of Ethiopia) በሚል ርዕስ እንደሚከተለው አቅርቧልች፡፡

ተክላ (ተክልዬ) መንፈሳዊ ተግባሩን ለመጀመር ቤቱን ለቆ ወደ ጫካ ገባ እያነሰ፡፡ ከዚያም አንድ አንበሳ እግሩን ተሰብሮ በተኛበት ደሙን እያዘራ ሲያቃስት ተመለከተ፡፡ “አዬ አንተም እንደኔ ተጎድተሃል!” ብሎ እጅግ በማዘን ተክላ (ተክላ ተክልዬ) ለራሱ ሊጠቀምበት የነበረውን ጨርቅ ከሸክሙ አውርዶ የአንበሳውን እግር ጥፍር አድርጎ አሰረለት፡፡ ከዚያም የሚጠጣው ውሃ አምጥቶለት፡- በል ደህና ሁን አንበሳ፥ ቶሎ እንድትድን እጸልይልሃለሁ ብሎ ተለየው፡፡

ከብዙ ዓመታት በኋላ፥ ተክላና አንበሳ ተገናኙ፤ አንበሳውም የረዳውን ጓደኛውን ስላገኘ ደስ ብሎት፡- ባንተ ደግነት የዳነው እግሬ አንተን እንዲያገለግል ፈቅጃለሁ በማለት ከጀርባው አሳፈረው፡፡ ተክላም በእጁ መስቀሉን ይዞ አንበሳውን እየጋለበ፥ ወንጌላዊ ሥራውን ተያያዘው፡፡ ሰዎችም አንበሳን በመፍራትና በተክላ (ተክልዬ) በኩል በየጊዜው በሚፈጸሙት ተአምራት እየተደነቁ፥ ለክርስቲያናዊ ትምህርት ልባቸውን ከፈቱ፤ እያመኑ እና እየተጠመቁ ክርስቲያኖች ሆኑ፡፡

ይህ ለሕጻናት መማሪያ ተብሎ የተዘጋጀ ነው፡፡ ስለ አባታችን ታሪክ በስንክሳር፥ በተአምረ ማርያም፥ በሌሎችም መጻሕፍት ባጭሩ ተመዝግቦ ይገኛል፤ በአረብኛ፥ በእንግሊዝኛም ተጽፏል፡፡

በአለም ዙሪያ መንፈሳዊ ሥራዎች በሕያውነት ሲንቀሳቀሱ እናያለን፤ በገድላቸው የተመዘገበውን የአቡነ ተክለ ሃይማኖትን ታሪክ የዘመኑ ሰው በቀላሉ አይቀበለውም ብሎ ከማለፍ (ከመተው) ይልቅ፥ ታሪክ መዝጋቢዎች አለማዊ ታሪኮችን በማስረጃ እያስደገፉ ለመጻፍ ከሚያደርጉት ጥረት በጥቂቱ ለመንፈሳዊ ታሪኮቻችንም ቢያደርጉ የዘመኑ ሰው የጎደለውን እንዲያሟላ ይረዳው ነበር (ይሆናል)፡፡

እግዚአብሔር የሚቀርበውንና የሚያገለግለውን ሰው እርሱም የሚያፈቅረው መሆኑን እና ይህንንም ፍቅር ሰዎች እንዲያውቁት - እንዲያውሩት እንዲጽፉትም ይፈልጋል፡፡ አቡነ ተክለ ሃይማኖት፡- ቤተ ክርስቲያን አሠርተው፥ ቀድሰው፥ አስተምረው፥ አጥምቀውና አቁርበው ሐዋርያዊ ግዳጃቸውን ስለፈጸሙ ክርስቶስን ደስ አሰኝተዋልና፤ እነኚህን አምስት ተግባራት የሚገልጹትን ሥራዎቹን የሚገልጽ ታሪክ ከተጻፈ በቂ ሳይሆን አይቀርም፡፡ ስለዚህ፥ በአገራችን ከነበሩ ቅዱሳን መካከል ለሁላችንም መንፈሳዊ አርአያ የሚሆን የእኚህ የአባታችን ታሪክ ባጭሩ እየተባዛ ለሰው ሁሉ ቢዳረስ መልካም መሆኑን በመገመት፤ ታህሳስ 15 ቀን 1946 ዓ. ም. ገደለ ተክለ ሃይማኖት በሚል ርእስ ታትሞ ከወጣው መጽሐፍ

በማውጣት ባጭር ባጭሩ እንዲቀርብላችሁ ሆኗልና በግንዛቤአዊነት ተመልከቱት።

ኢትዮጵያም እንዲህ ጻድቅ የሆነ ሐዋርያ ነበራት ብለን በርሳቸው እንድንኩራራባቸው አይደለም፤ እርሳቸው ውዳሴ ከንቱን የማይወዱ ትሁት አባት ናቸውና። ከእርሳቸው ታሪክ ትምህርት አግኝተን ብንጠቀምበት፥ እግዚአብሔርም ደስ ይለዋል። ለአምላካችን ክብር ምስጋና ይድረሰው።

በኢትዮጵያ ውስጥ በሸዋ ክፍለ ሀገር ዞረሬ ከምትባል አውራጃ እግዚአብሔርን በመውደድና ትእዛዙን በመፈጸም፥ ድሆችን በመርዳት፥ ጥሩ ሥራዎችም በመሥራት የተሰማሩ ጸጋ ዛፍ እና እግዚእ ሐረያ የተባሉ ደጋግ ባልና ሚስት ይኖሩ ነበር። እነኚህ ፍቅረኞች ልጅ ስለሌላቸውና በጣም ስለሚያዝኑ፥ እግዚአብሔር ልጅ ይሰጣቸው ዘንድ የዘወትር ጸሎታቸው ነበር።

በዚሁ በሸዋና ዳሞት አውራጃ ውስጥ፡- ቤተ ክርስቲያንን በማቃጠል፥ የሰው ሚስት በመቀማትና ልዩ ልዩ የአረመኔ ሥራዎችን በመሥራት የታወቀ፥ ለጣኦት የሰገደ፥ ሞተለሚ የተባለ አረመኔ ንጉሥ ነበር።

ከእለታት አንድ ቀን፥ ይህ ሞተለሚ የተባለ አረመኔ ከወታደሮቹ ጋር በመሆን፥ ዞረሬን በመክበብ፥ የተለመደ ዘረፋውን አካሄደ። በዚሁ የዘረፋ ተግባር የተሠማሩ ወታደሮች ጸጋ ዛፍን ለመግደል ሲያሳድዱት ቅዱስ ሚካኤል ደረሰለትና ዞረሬ ከሚገኘው ቤተ ክርስቲያን አስገባው።

የሞተለሚ ወታደሮች የጸጋ ዛፍን ባለቤት - እግዚእ ሐረያን ባዩአት ጊዜ፥ ይህች እጅግ የተዋበች ቤት ለንጉሣችን ትገባለች በማለት ማርከው ለንጉሡ አመጡለት።

ንጉሡም ባያት ጊዜ እጅግ ደስ አለውና፥ ይህችን ቤተ መንግሥቱ በተመለሰኩ ጊዜ በወግ በማእረግ ነው የማገባት በማለት፥ እስከዛው ድረስ በነግሥታቶች ማእረግ ለብሳና አጊጣ ካጠገቡ ሳትርቅ እንድትቀመጥ አደረገ።

በቁጥር አስር ለሚሆኑ ሚስቶቹ እና ለሕዝቡ፥ በአንድ ሳምንት ውስጥ እጅግ ትልቅ ድግስ ከቤተ መንግሥቱ እንዲዘጋጅ ትእዛዝ አስተላለፈ። በትእዛዜም መሠረት ድግሡ ተዘጋጀ። እግዚእ ሐረያ ግን በሃዘንና በጭንቀት ማቀቀች። “አቤቱ ፈጣሪዬ፥ የባለቤቴን (የወዳጄን) መሃላ አስበህ ከዚህ ሰይጣን አላቀኝ፤ እባክህ! እባክህ!” በማለት ምርር ብላ እያለቀሰች፥ እግዚአብሔርን ከዚህ ጉድ እንዲያወጣት ለመነቸው።

የሠርጉ ስነ ስርዓት የሚፈጸምበት ቀን ደረሰ። የሞተለሚ ቤተ መንግሥት በሚገኝበት ማልደረቢ ከተባለ ሥፍራ እግዚእ ሐረያን አመጧት፤ ከቤተ ጣኦትም

አስገቧት። የጋብቻው ስነ ስርዓት ሊጀመር ሆነ። ብዙ ሕዝብ በተሰበሰበበት፥ ከዚህ ጣኦት ካለበት ሥፍራ፥ በቅድሚያ ለጣኦታት እንድትሰግድ ታዘዘች።

እርሷም፡- አምላኬ፥ አምላኬ፥ አባክህ - እባክህ ከዚህ አረመኔ አድነኝ እያለች በሆዴ ከመጸለይ አላቋረጠችም። በድንገት ቅዱስ ሚካኤል ደርሶ፥ ከተሰበሰበው ሕዝብ መካከል መንጠቆ፥ ወደ አንዲት መንደር - ባለቤቷ ከሚገኝበት ከቤተ ክርስቲያን አደረሳት።

ከዚያም መንደር ሁለቱ ፍቅረኞች ተደብቀው ቆዩ። ልጅም ተጸነሰና፥ ታህሳስ 24 ቀን ሕጻን ከጸጋ ዛፍና ከእግዚእ ሐረያ ተወለደ። ይህም ሕጻን በአርባ ቀኑ ተጠመቀ። ስሙም ፍስሐ ጽዮን ተባለ። ትርጓሜውም የጽዮን ደስታዋ ማለት ነው።

ፍስሐ ጽዮን ገና ሕጻን ሳለ፥ በሸዋ አውራጃ በተለይም በዞረሬ ጽኑ ረሃብ ገባ። እናትና አባቱም የሚካኤልን በዓል ለማክበር፥ መደገሻ የሚሆን በማጣታቸው፥ እጅግ አዝነው ሲጸልዩ፥ ፍስሐ ጽዮን ተመለከተ። ወዲያውም በእንቅብ በሚገኘው የእህል ዱቄት ውስጥ እጁን ሲያስገባ እንቅቡ እየሞላ ይፈስ ጀመር። ይህንን በመመልከት እናቱ ከቤት ውስጥ ያለውን ባዶ እንቅብ ሁሉ አቀረበችለት። ሁሉንም በዱቄት ሞላው። ዳግመኛም ቅቤ ያለበትን ማሰሮ አቀረበችለትና እጁን እንደ መስቀል አማትባ ከማሰሮው ከተተችው። ማሰሮውም በቅቤ ተመላ። ከዛም በኋላ፥ የሚካኤልን በዓል መጋቢት 12 ቀን ለተቸቸገሩ እና ላገሬው ሰው በመደገስ ታላቅ ግብግፍ አደረጉ። የረሃቡም ዘመን እስኪፈጸም ድረስ የተቸገሩትን እያበሉ ኖሩ።

ተስፋ ጽዮን በሰባት ዓመቱ ዳዊትን ተማረ። የብሉይና አዲስ መጻሕፍትን አጠና። በአስራ ስድስት ዓመቱ አቡነ ጌርሎስ ከተባለ ጳጳስ ድቄና ተቀበለ። ከጥቂት ዓመታት በኋላ ካህን በመሆን ተሾመ። ከዛም በሸዋ አውራጃ ሁሉ የሊቀ ካህናትን ማእረግ ከአቡነ ጌርሎስ ተቀበለ።

የፍስሐ ጽዮን እናትና አባት፥ በአንድ ሳምንት ውስጥ በመከታተል ከዚህ አለም ተለዩ። እርሱም ካለ እህትና ካለ ወንድም በመፈጠሩና ብቻውን በመቅረቱ እጅግ ሃዘን ገብቶት ሳለ፥ እግዚአብሔር አጸናው። የክህነቱንም ሥራ በትጋት እየፈጸመ፥ በእናትና አባቱ ቤት ለሰባት ዓመታት ተቀመጠ።

ከእለታት አንድ ቀን መንፈስ ቅዱስ አናገረው፤ እንዲህም አለው። “አካህናት ተገቢ የሆነው ሥራ፥ ሃይማኖትን ማስተማርና ሕዝቡን መምከር ነውና፤ ከእንግዲህ ሰውን ወደ እግዚአብሔር ለመመለስ እንድትታገል ይሁን። ይህንንም በምታደርግበት ወቅት ልዩ የመንፈስ ኃይል እግዚአብሔር ሰጥቶሃል። ከእንግዲህ ስምህ ፍስሐ ጽዮን በመባል ፈንታ ተክለ ሃይማኖት ይባል።” ብሎት ተለየው።

ወዲያውም ፍስሐ ጽዮን ገንዘብ ንብረቱን ሁሉ አንድ ሳይቀር ሰብስቦ፥ ለድሃ አከፋፈለ፤ ለቤተ ክርስቲያንም ሰጠ። ተክለ ሃይማኖት እየተባለ በመጠራት፥ በክርስቶስ ስም በሰማዕትነት ለመሞት የተዘጋጀ ሆነ። የሐዋርያትን ሥራ፥ ወንጌልን ለማስተማር ከቤቱ ወጥቶ ሄደ፤ የሚቀድመውና የሚከተለው ሳይኖር፥ ወደ ሰልፍ እንደሚገባ አርበኛ፥ አንደ ትጉህ ገበሬ ሆኖ፥ ለሰው ሁሉ አለምን ቢገዛ፥ ነፍሱን ግን እንዲጎዳ ከሆነ፥ ምን ይጠቅመዋል፥ ምን ይረባዋል እያለ፤ “ነፍሱን የሚያገኝ ያጠፋታል፤ ነፍሱንም ስለኔ የሚያጠፋ ያገኛታል።” ማቴ.10:39 የሚለውን ጥቅስ - ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የተናገረውን ሁሉ እያሰበ። የሐዋርያትን ፈለግ በመከተል፥ ወንጌልን ለማስተማር ሲል፥ ዳግመኛ ወደ ቤቱና ንብረቱ ሳይዞር ወደፊቱ ገሰገሰ - ቤቱ እንደተከፈተ ትቶ ሄደ። ከክርስቶስ ደቀ መዝሙሮች (ከሐዋርያት) ተግባር ጋር ተመሳሳይ የሆነ እውነተኛ ክርስቲያናዊ ተግባሩን ተያያዘው።

አባታችን አቡነ ተክለ ሃይማኖት ጣኦታትን የሚያመልኩ ሰዎች መኖራቸውን ከሰሙ ወደዛው ይገሰግሳሉ¹⁹። ከዛም ቶሎ ለሚገባቸውና ለሚቀበሏቸው ሰዎች የጌታችንን የኢየሱስ ክርስቶስን ትምህርት በማስተማር፤ ቶሎ ለማይገባቸው ደግሞ፥ ልዩ ልዩ ተአምራትን በማሳየት ወደ ክርስትና እምነት ይመልሳሉ።

በከተታ አውራጃ እያስተማሩና እያጠመቁ፥ አጋንንትን እያወጡና ድውያንን እየፈወሱ ለሦስት ዓመታት ኖሩ። ከዚህ አውራጃ ከወጡ በኋላ ግን፥ በተአምር ካልሆነ በስተቀር በእግር ተሄዶ ማዳረስ የማይቻል አያሌ ሥፍራዎችን በማዳረስ አስተምረዋል። በገድላቸው ላይ እንደተጻፈው ሁሉ፥ በብርሃን ሠረገላ ሆነው ነበር የሚጓዙት²⁰።

ዊፋት ከምትባል ተራራ አጋንንትን ካጠፉ በኋላ ሕዝቡን አስተማሩ፤ በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም አጠመቋቸው። ሕዝቡንም ቤተ ክርስቲያን እንዲሠሩ አድርገው የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስን ክብረ ሥጋ ወደሙን አቀበሏቸው።

በአናርኦት አውራጃ ጣኦታትን አጠፉ፤ ቀጥሎም አስተማሩ። በጉራጌ አገር ቢለት ከምትባል ሥፍራ ጣኦታትን ለማጥፋት ባደረጉት ትግል አጋንንት በድንጋይ በመቀጥቀጥ ሊገድሏቸው ሲሉ፥ ጓደኛቸው የሆነው ቅዱስ ሚካኤል ደርሶ

¹⁹ ካሁን በኋላ እርሳቸውን አንቱ።

²⁰ የመንፈስ ሰው ስለነበሩ፥ ካለ አካላዊ መሳሪያ የመንፈስ ቢዘዋወሩ ምን ያስደንቃል። ኤሌይን መሬይ እስቶን የተረከችውስ እውነት ቢሆን ማን ያውቃል? ግን ይህንን እና የመሳሰለውን ማወቁ አይደለም ቁምነገር።

አዳናቸው። እርሱም፦ “አጋንንት ሲመጡብህ ለምን በመስቀል አማትበህ አታባርራቸውም?” አላቸው። አባታችንም፦ “ሥጋን የሚገድሉትን ነፍስን ግን መግደል የማይቻላቸውን አትፍሩ፤ ይልቅስ ነፍስንም ሥጋንም በገሃነም ሊያጠፋ የሚቻለውን ፍሩ።” ማቴ. 10:28 የሚለውን ጥቅስ - ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የተናገረውን በማስታወስ “ሥጋዬን ቢገድሉ ነፍሴን የት ያገኟታል?” በማለት ካለ ፍርሃት መለሱለት።

በመጨረሻም ለአጋንንት የሚሰዋበትን ሥፍራ በማፈራረስ፥ ተአምራቶችን ሁሉ በማሳየትና በማስተማር፥ የአካባቢው ሰው ወደ እግዚአብሔር እንዲመለስ አድርገዋል።

በዳሞት አውራጃ ዝባፈተን ከሚባል ተራራ ጣኦታትን በማፈራረስ፥ ሕዝቡን ማስተማር ጀመሩ። በዚያን ጊዜ ሽማግሌዎችና መኳንንቶች ተናደዱ። አባታችንን ይዘው ለአገረ ገዢው (ለክፍለ አገር አስተዳዳሪው) አስረከቡ። ይህንን ሰው ከንጉሡ እስክናደርሰው ድረስ ጠብቅ፥ ብለው፥ አገረ ገዢውን (በኋላ አባታችን ስላጠመቁት ገብረ ዋህድ የተባለውን) አስጠነቀቁት።

ገብረ ዋህድ ግን፥ ልጁን ከሚጥል በሽታ አባታችን አድነውለት ስለነበር፥ ከቤቱ አስቀመጣቸው። እርሳቸውም በዳሞት አካባቢ የታመሙትን እየፈወሱ፥ የክርስትና ሃይማኖትን እያስተማሩ ለሦስት ወራት ያህል ተቀመጡ።

በዚህን ጊዜ፥ ያገር ሽማግሌዎችና መኳንንቶች እንደገና ተናደዱ። ከገብረ ዋህድ ቤት በመምጣት፦ ጠብቅ ያልንህን ሰው ከንጉሡ ስለምናቀርበው አሁን አምጣ ብለው ጠየቁት።

ገበረ ዋህድም፦ አብሬ ከርሳቸው ከአባቴ ጋር እሞታለሁ እንጂ አልሰጣችሁም አላቸው። ያገር ሽማግሌዎችና መኳንንቶች እጅግ ተቆጡ። ይህንንም ጉዳይ ፈጥነው ለንጉሡ ነገሩት። ንጉሡም፦ ሁለቱንም አስራችሁ አምጡልኝ ብሎ አዘዘ። ሁለቱም ታስረው ወደ ንጉሡ በሚሄዱበት ወቅት፥ ገብረ ዋህድ ለአባታችን፦ ስለ ንጉሡ ታሪክ እንዲህ እያለ ያጫውታቸው ጀመር።

“ይህ ሞተለሚ የተባለ ንጉሥ፥ ከሃያ አምስት ዓመታት በፊት አንዲት የተዋበች ሴት ወዶ ነበር። እርሷንም ለማግባት የሠርግ ስነ ስርዓት በማከናወን ላይ እንዳለ፥ ድንገት ባልታወቀ ኃይል ካጠገቡ ጠፋችበት። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ አእምሮውን አጣ። ምናልባት እርስዎ ከዚህ በሽታው ቢያላቅቁት በነጻ ይለቀን ይሆናል። አለበለዚያ ግን ሁለታችንንም እንደሚገድለን አልጠራጠርም።”

ገበረ ዋህድና አባታችን እንዲህ እያወሩ፥ ከቤተ መንግሥቱ ደረሱ። ንጉሡም ባያቸው ጊዜ በንዴት አስር ሰዎች መረጠና፦ በሉ እነኚህን ሁለት ባለጌዎች

ፈጥናችሁ ከሁለት ቀፎ ክተቱና፥ ቀፎውን በደንብ ዘግታችሁ በእርጥብ ቁርበት ጠቅልላችሁ፥ ጦመ ግራር ከተባለው ገደል ወርውራችሁ ጣሉልኝ ብሎ አዘዘ።

በትእዛዙም መሠረት ተፈጸመ። ዳሩ ግን አባታችንና ገብረ ዋህድ ከጣሉአቸው ሰዎች አስቀድመው፥ ከንጉሡ ፊት ለፊት ቆመው ተገኙ። የጣሉአቸው ሰዎች ሲመለሱ ባዩአቸው ጊዜ ለጊዜው ተደናገጡና፡- እኛ ከእንግዲህ ወዲያ በነኚህ ሰዎች አምላክ ለማመን ወስነናል አሉ።

ንጉሡም ሳይጥሉ ጥለናል ብለው የዋሹት መስሎት በንዴት፡- ጣሉ ከተባሉት ጭምር፥ አስራ ሁለት ቀፎ ተዘጋጅቶ፥ ሁሉንም፥ ብዙ ሰው በምስክርነት በሚገኝበት፥ ወደ ገደል እንዲከቷቸው ትእዛዝ አስተላለፈ።

በትእዛዙም መሠረት ተፈጸመ። ነገር ግን ከጣሉአቸው ሰዎች አስቀድመው፥ አስራ ሁለቱም ሰዎች ከንጉሡ ፊት ለፊት ቆመው ተገኙ። በዚህን ጊዜ ሞተለሚ እጅግ ከመናደዱ የተነሳ፥ በያዘው ጦር አባታችንን ለመውጋት ሲወረውር፥ ጦሩ ከእጁ ላይ እንደ ሰም ተጣብቆ ቀረ።

ሞተለሚ አባታችንን ለማስገደልና ለመግደል ያደረገው ጥረት ሁሉ ከሸፈበት። እሱው ራሱ ከጦሩ ጋር ተጣብቆ፥ በሸተኛ ሆኖ ተሰቃየ። በዚህን ጊዜ፥ ገብረ ዋህድ አስታራቂ ሃሳብ ይዞ በመቅረብ እንዲህ አለ።

“ንጉሡ የሚያምንባቸው አዋቂዎችና ጠንቋዮች (ማርያኖች) ሁሉም ይምጡና ንጉሡን ለማዳን የሚቻላቸውን ያድርጉ። ከተክለ ሃይማኖትና ከማርያኖች ንጉሡን ለማዳን የተቻለው እንዳይሞት፥ ለማዳን ያልተቻለው እንዲሞት ይሁን።”

ንጉሡ በገብርዋህድ ሃሳብ ስለተስማማ ማርያኖች ተጠርተው እንዲመጡ አደረገ። ንጉሡን የማዳን ሙከራ በማርያኖች ተጀመረ። ማርያኖች የተቻላቸውን ሁሉ አደረጉ፤ ግን ንጉሡን ማዳን አቃታቸው። ቀጥሎም አባታችን ተጠሩ። እርሳቸውም፡- በጌታዬ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ከደዌህ ዳን ብለው የሞተለሚን እጅ መዳሰስ ሲጀምሩ፥ ወዲያው ጦሩ ከጁ እየተላቀቀ፥ የሰለለ ክንዱም እየዳነ፤ አይምሮውም እየተስተካከለ መጣና፥ ፈጽሞ ጤነኛ ለመሆን በቃ።

ሞተለሚ አይምሮው ሲመለስለት፥ ካሁን በፊት የነበረበትን ሁኔታ እያገናዘበ፥ ስለ አባታችንም በማጠያየቅ ማንነታቸውንም ከተረዳ በኋላ፤ አባታችንን፡- “እባክህ እናትና አባትህ ያወጡልህን ተስፋ ጽዮን የተሰኘውን ስምህን ለኔ ስጠኝ፤ እኔ ደግሞ በምትኩ ሺህ ወርቅ ልስጥህ።” ብሎ ጠየቃቸው። እርሳቸውም፡- “የመንግሥትህን እኩሌታ እንኳን ብትሰጠኝ የቀድሞ ስሜን በፈቃዴ አልሰጥህም። ነገር ግን በፈጣሪዬ ስም አምነህ ብትጠመቅ ካለ ዋጋ እሰጥሃለሁ” ብለው መለሱለት።

ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ማርያሞች ውሸታሞች፥ አባታችን ግን እውነተኛ እንደሆኑ የሚገልጹ አያሌ ተአምራቶች²¹ ተፈጽመዋል። ይህን ሁሉ በማየት ሞተለሚ ከልቡ በእግዚአብሔር ለማመን ውሳኔ አደረገ። አዋጅ አስነግሮም ለጣኦት የሰገደ ሁሉ የሚቀጣ መሆኑን፤ ሕዝቡም በተክለ ሃይማኖት ፈጣሪ እንዲያምን እንጂ፥ ማርያሞችን እንዳይከተል በትእዛዝ መልክ አስጠነቀቀ። ከዚህ በኋላ ሞተለሚ ጭፍሮቹንና ሠራዊቱን ይዞ፥ አባታችን እንዲያጠምቁት ጠየቃቸው። እርሳቸውም ውሃውን ባርከው በአብ፥ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም አጠመቁት። እስከ ነገ ጧት ምንም እንዳትቀምስ ብለው አስጠነቀቁት።

ቅዱስ ቁርባን አድርገውም ለሞተለሚ እና ለሠራዊቱ ሥጋ ወደሙ አቀበሏቸው። ይህንን በሚያደርጉበት ወቅት ቅዱስ ሚካኤል እና የመላእክት አለቆች አብረዋቸው በመሆን ይራዷቸው ነበር። ሞተለሚ ከዚህ ቀን ጀምሮ ሞተለሚ መባሉ ቀርቶ ፍሥሐ ጽዮን ተባለ።

እንዲህ ሁኔታዎች ተቀያይረው፥ ፍሥሐ ጽዮን (የቀድሞው ሞተለሚ) ልዩ አለም ውስጥ ገባ። ከደስታው የተነሳ፥ ለአባታችን ብዙ ወርቅና ገንዘብ ሰጣቸው። አባታችንም ይህንን ገንዘብ ተቀብለው ለድሆችና ለችግረኞች አከፉሉ። ከዚህ በኋላ በአባታችን ትእዛዝ ፍሥሐ ጽዮን በመንግሥቱ ሁሉ ቤተ ክርስቲያን አሠራ። በተለይ በዳሞት አውራጃ ብዙ ቤተ ክርስቲያን ተሠራ። ጣኦት ማምለክ፤ ዛርና ጠንቋይ መጠየቅ ሁሉ ጠፋ።

አባታችን ወዲያ ወዲህ የማያወላውሉ፥ እውነትን ብቻ የሚያስተውሉ፥ ይህንንም እውነት በተግባር ለመፈጸም ቀጥ ብለው ወደፊት ብቻ የሚንዙ ስለነበሩ፥ ያንን እርኩስ - አረመኔ የተባለ ሞተለሚ ክርስቲያን አድርገው ማቁረባቸው፥ ክፉውን በበጎ ለመለወጥ ያላቸውን ችሎታ ያሳያል። ቅዱስ ቁርባን ለማንም ሰው መዳኛ ይሆን ዘንድ የተሰጠ መድኃኒት መሆኑን በተግባር አሳውቀውናል።

ሞተለሚን ክርስቲያን ስላደረጉት ከአረመኔነት ተለውጦ ጣኦት በማምለክ፥ ዛርና ጠንቋይ በመጠየቅ ፋንታ ቤተ ክርስቲያን በማሠራት ይተባበራቸው ጀመር። ክፉውን በደግ የሚቀይር ይህ የጻዲቁ አባታችን መንፈስ ሕያው ሆኖ በኢትዮጵያችን (እንዲሁም በምድራችን) ይኑርልን፤ እኛም እንደርሳቸው ክፉውን በደግ ለመመለስ ያብቃን።

አንዳንድ አድርባይ ቄሶች በሞተለሚ ግፊት ቅስናቸውን አፍርሰው ለጣኦታት ሰግደው ነበረ። መጥፎውን ወደጥሩ በመመለስ ችሎታቸው፥ አባታችን ቄሶቹን እንደገና አስተምረውና መክረው ወደቀድሞው ክርስቲያናዊ ተግባራቸው

²¹ ትኩረታችን ከዚህ ታሪክ በምንቀስመው መንፈሳዊ ትምህርት ላይ ይሁን እንጂ፥ በተአምራቶቹ ላይ አይሁን።

እንዲመለሱ አደረጉ። ከሃዲ የሆኑትን ቄሶች ዳግመኛ ቅስና ሰጧቸው፤ ለዲያቆኖችም እንዲሁ አደረጉ።

ዳዲቁ አባታችን ቄሶች ሃይማኖታቸውን ለሥጋዊ ኑሮአቸው መጠቀሚያ ብቻ እንዳያደርጉት፤ የፈተና ጊዜ ሲመጣም ጸንተው እንዲቆዩ አስተማሩ እንጂ፥ እነርሱን ወንጀለው አላባረሯቸውም (አልዝቷቸውም)። ሰው ሆኖ በሰው ላይ መፍረድ የማይገባ ስላልሆነ፥ ቄሶቹን እና ያካባቢውን ሁኔታ በግንዛቤ አዊነት ተመልክተው ዳዲቁ አባታችን ለቄሶቹ ራሩላቸው፤ የቅስና ማዕረጋቸውን መልሰው፥ አብረዋቸው እንዲሠሩ ስለ ፈቃዳዊ ነፃነታቸው ተማጸኑ እንጂ፥ እነሱን አገልለው ለብቻቸው አልቀሩም። እንዲህ አብሮ ለመሥራት የሚያስችል ሁኔታን የሚያስተካክል የዳዲቁ አባታችን መንፈስ ሕያው ሆኖ በኢትዮጵያችን (እንዲሁም በምድራችን) ይኑርልን፤ እኛም እንደርሳቸው ከነልዩነቶቻችን በግንዛቤ አዊነት አብሮ ለመሥራት ያብቃን።

አባታችን በዳሞት አውራጃ 12 ዓመታት ከኖሩ በኋላ፥ በምትካቸው ገብረ ዋህድን እና ካህናቱን እንዲያስተምሩና እንዲንከባከቡ በሃላፊነት አስረክበው ተለዩአቸው።

ወደ ሰሜን በመጓዝ እግረ መንገዳቸውን ብዙ በሽተኞችን ከፈወሱ በኋላ፥ ወደ አንድ ገዳም ደረሱ። የዚህም ገዳም አበ ምኔት አባ በጸሎተ ሚካኤል ይባላሉ። አባታችን እዚህ ገዳም ውስጥ ለስድስት ዓመታት በመኖር፥ እራሳቸውን ዝቅ አድርገው በወፍጮ ሥራና በሌላም ሥራ ያገለግሉ ጀመር፤ “የሰው ልጅ ሊያገለግል፥ ነፍሱንም ሊሰጥ እንጂ፥ እንዲያገለግሉት አልመጣም።” ማቴ. 20:28 የሚለውን ጥቅስ - ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የተናገረውን በማስታወስ።

አባታችን ከገዳም በሚኖሩበት ወቅት፥ በውስጣቸው ያለው የመንፈስ ኃይል፥ ባካባቢያቸው የሚገኙትን በሽተኞች ሳይረዱ እንዳይቀመጡ አደረጋቸው። በዚህም ምክንያት ብዙ በሽተኞችን አዳኑ። በዚህም ሥራቸው በመደነቅና በመከበር በአማራው አውራጃ ሁሉ ታወቁ። አበ ምኔቱም የአባታችንን የተደበቀ ታሪካቸውን በመስማታቸው በልዩ ክብር ይንከባከቧቸው ጀመር።

የሰው ልጅ በመልካም ሥራው ቢመሰገን መልካም ነው፤ ግን የመንፈስን ወርታ ለሥጋ ለውጦ ለራስ ክብርን መቀዳጀት - ውዳሴ ከንቱ የሚጠላ እንጂ የሚወደድ ስላልሆነ፥ አባታችን ይህንን ውዳሴ ከንቱ በመሸሸ፥ በወሎ ክፍለ ሀገር ሐይቅ ወደምትባል ሥፍራ ለመሄድ ቆረጡ። ከመሄዳቸውም በፊት አበምኔቱና መነኮሳቱ፡- የምንድንበትን ነገር ምክረን ብለው አባታችንን በጠየቁ ጊዜ እንዲህ አሏቸው። “ትእግስትን፤ ትህትናን እና እግዚአብሔርን መፍራትን ገንዘብ አድርጉ፤ ቅናት፥ ትእቢትና ትምክህት እንዳያጠምዷችሁ ደግሞ ተጠበቁ” ብለው መከሯቸው። “አትኩሩ፥ አትታበዩ፤ በጸብም፥ በውዳሴ ከንቱም አትጠመዱ። ነገር ግን በልብ ትህትና ከላንት እያንዳንዱ ባልንጀራውን ከራሱ አብልጦ ያክብር፤ ያም

ለራሱ ብቻ አያስብ፥ ለባልንጀራውም እንጂ፤ ሁላችሁም ይህንን አስቡ።” ፊል. 2፡3-4

አቡነ ተክለ ሃይማኖት ሐይቅ እንደደረሱ፥ በደሴቲቱ ከሚገኘው ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ከገዳሙ አበምኔት ከአባ ኢየሱስ ሞአ ጋር ተገናኙ። ከዚህም ሥፍራ ሆነው በጸሎት ሰውነታቸውን አደከሙ።

አባታችን በሐይቅ ገዳም በነበሩበት ወቅት፥ እጅግ አስገራሚና አስደናቂ ትእይንት ውስጥ ለማለፍ በቅተዋል። ይህም ትእይንት እንደሚከተለው ነው፡-

በእገዚአብሔር ትዕዛዝ፥ ቅዱስ ሚካኤል ከፀሐይ የበለጠ ወደምታበራ አገር አባታችንን ወሰዳቸው። የተለያዩ ቀለማት ባሏቸው ምሶሶዎች በቆመ፥ እጅግ ሰፊ የሆነ ቤት አስገባቸው። ያንዱ ምሶሶ ቅርጽ በሌላው ውስጥ ይታያል። መሬቱም እንደ ብርሌና እንደጠራ እንቁ ያማረ ነው። በቤቱም ውስጥ ዙፋኖች አሉ። የአሳት ወጋጋን በያለበት አለ፤ ግን ደስ የሚያሰኝ እንጂ የሚያቃጥል አይደለም።

አባታችን ይህንን ድንቅ ቤት በማድነቅ የማን እንደሆነ ቅዱስ ሚካኤልን ጠየቁት። እርሱም ሁሉንም አስጎብኝቶ ከጨረሰ በኋላ፥ ይህ ቤት ያንተ ነው። የመካከለኛውም ዙፋን ያንተ ነው። እንዲሁም በዙፋኖች ግራና ቀኝ ያሉ በሺህ እልፍ የሚቆጠሩ አዕማድ፥ ካንተ በኋላ ለሚመጡ በመንፈስ የወልድካቸው ልጆችህ ነው ብሎ ለአባታችን ነገራቸው። ከዚያም በኋላ ወደ ሌላ ሥፍራ ወሰዳቸውና፤ ከእግዚአብሔር ዘንድ እንዲቀርቡና በረከትን እንዲቀበሉ አደረገ። (የሕልሙ መጨረሻ)።

አባታችን አቡነ ተክለ ሃይማኖት በሐይቅ ገዳም ለአስር ዓመታት ከተቀመጡ በኋላ ወደ ትግራይ ምድር በማምራት፤ አቡነ አረጋዊ የቆረቆሯት ደብረ ዳሞ የምትባል ገዳም በትግራይ (አዲግራት አጠገብ) ደረሱ። ይህም የደብረ ዳሞ ገዳም ከላይ ሜዳ ሆኖ፥ ዙሪያውን ትልቅ ገደል ነው። ሰዎች ወደላይና ወደ ታች የሚመላለሱት ወገባቸውን በጠፍር (ወይም በገመድ) እየታሠሩና እየተሳቡ ነው። የዚህም ገዳም አበ ምኔት አባ ዮሃኒ ይባላሉ። አባታችንም ከአባ ዮሃኒ አስኬማና ቆብ ከተቀበሉ በኋላ፤ በምግባራቸውና መንፈሳዊ ፍቅራቸው፥ መነኮሳቱን ሁሉ እያስደሰቱ ለአስራ ሁለት ዓመታት ተቀመጡ።

ከዚህ በኋላ፥ የትግራይን ገዳማት እንዲጎበኙ፥ ከእግዚአብሔር በደረሳቸው ትዕዛዝ መሠረት፥ አባ ዮሃኒን ተሰናብተው ለመሄድ ተነሱ። ወገባቸውን በገመድ ታስረው፥ ከገዳሙ አፋፍ በመውረድ ላይ እንዳሉ፥ ገመዱ ተበጠሰ። ወዲያውም ነፍሳቸውን የሚያድኑበት ስድስት ክንፎች እግዚአብሔር ለአባታችን ሰጣቸው። (የጸጋ ክንፎች ናቸው፤ እንደ ማንኛውም አካል በሰው ሁሉ የሚታዩ አካላዊ

አይደለም፤ እንደ ሰማያዊ ፍጽምተ አካላት ድንገት በተወሰኑ ጻድቃን የታዩ ናቸው እንጂ)።

“..ገመዱ ከካስማው ሥር ተቆረጠና ክቡር አባታችንን ተከትለው ስድስት ክንፎችም ተሰጡት፤ ክንፎቹንም እያማታ በረረ፤ የደብሩም መነኮሳት ሁሉ እያዩት ሦስት ዘንግ ወርውሮ የሚያርፍበት ያህል ሄደ፤ ..” ገድለ ተክለ ሃይማኖት ገጽ 128

መነኮሳቱም በዚህ ተአምር የአባታችን ነፍስ በመትረፉ በመደሰት እግዚአብሔርን አመሰግኑ። አባታችን የትግራይን ገዳማት ሁሉ እየተዘዋወሩ ከጎበኙ በኋላ፥ መንገዳቸውን ወደ ኤርትራ አቀኑ። ከዛም ባህሩን ተሻግረው ከኢየሩሳሌም ደረሱ። እግረ መንገዳቸውን አንድ ሰው በውሃ ጥም ሞቶ ሳለ አድነውታል። ይህም ሰው በኋላ ተከታያቸው በመሆን አልተለያቸውም። ከአባታችንም ምንኩስናን በመቀበል፥ ስሙ አርአየነ ጸጋሁ ተባለ።

በኢየሩሳሌም ገዳማት ተዘዋውረው ከጎበኙ በኋላ፥ እዛው ለመቅረት ፍላጎት አደረባቸው። ነገር ግን ቅዱስ ሚካኤል ወደ ኢትዮጵያ እንዲመለሱ ነገራቸው። ወደ ኢትዮጵያ ከተመለሱ በኋላ፥ በትግራይ ውስጥ ከቦታ ቦታ በመዘዋወር፥ ሴቶችንና ወንዶችን ለምንኩስና የሚያበቃ ትምህርት እያስተማሩ፥ ብዙዎችን አመንኩስዋል። አባታችን በትግራይ ክፍለ ሀገር በጣም የተወደዱ በመሆናቸው፥ እስካሁንም ብዙዎች በስማቸው ይጠራሉ።

አባታችን አቡነ ተክለ ሃይማኖት ዳግመኛ ወደ ኢየሩሳሌም ሄደው ተመለሱ። እንደገና ለሦተስተኛ ጊዜ ደርሰው ሲመለሱ፥ የትግራይን አውራጃዎች ሁሉ እየዞሩ በማስተማር አዳረሱ። ከዚያ በኋላ፥ ወደ ደብረ ዳሞ ገዳም ወጡ። ከዚያም እንደደረሱ አንዳንድ መነኮሳት፡- ያ እግዚአብሔር ስድስት ክንፎች ሰጥቶት ከሞት ያዳነው ሰው ተመልሷል እያሉ እጅግ ከፍ ከፍ አደረጓቸው። እርሳቸው ግን በደብረ ዳሞ ያለውን የገዳሙን ኑሮ ቢወዱትም፥ ይህንን ውዳሴ ከንቱ ከቶ አልተቀበሉትም - በሰዎች ዘንድ መወደስ አላስደሰታቸውም። ከዚህ ውዳሴ ከንቱ ለመራቅ ብለው ወደ ሌላ ቦታ ለመሄድ ወሰኑ።

አባ ዮሃንስ በመሰናበት ወደ ቀንጦራር ተራራ ወጡ። ከዚያም ወደ ሐይቅ ተመለሱ። ነገር ግን፥ ቀደም ሲል ያፈሯቸውን ክርስቲያኖች በመንፈስ እንዲመግቡ ስለታዘዙ፥ ከዚህም ሥፍራ ተነስተው፥ ለተከታያቸው አርአየነ ጸጋሁ በትርና የእጃቸውን መስቀል ሰጥተው፥ እርሳቸው ወደ ሸዋ ተመለሱ።

በሸዋ ክፍለ ሀገር ውስጥ በሙገር፥ በገጠማ እና ሌሎች ሥፍራዎችም በመዘዋወር፥ እያስተማሩና እያጠመቁ ከቆዩ በኋላ አሰቦ ከሚባል ዋሻ ደረሱ። ከዚህም ሥፍራ ከአስራ አምስት ደቀ መዛሙርቶቻቸው ጋር ተቀመጡ። ከዚህም ዋሻ በመነሳት ባካባቢዉና በሸዋ አውራጃዎች ሁሉ እየተዘዋወሩ ያስተምሩ ነበር።

ከትምህርታቸውና ከታምራታቸው ብዛት እጅግ የተወደዱ ሆኑ። በውስጣቸው ከነበረው የመንፈስ ኃይል የተነሳ ሰይጣን ካጠገባቸው ራቀ። ሰይጣኑ ዝሙትም ልጆቻቸውን (መነኮሳቱን) ፈጽሞ እንዳይተናኮልባቸው አድርገው ስለነበረ፤ ወንዱ የሴቲቱን፥ ሴቱቱም የወንዱን ልብስ በመልበስ በወንድና ሴት መካከል ልዩነት መኖሩ የተረሳበት ወቅትም ነበር።

ባካባቢው ያሉ ዝንጀሮዎች እህል እያወደሙ አስቸገሩ። ከእለታት አንድ ቀን ግመር ዝንጀሮ ካንዲት እመበለት ምግብ ከቀማ በኋላ፥ እመበለቷን ደበደባት። አባታችንም ከዛን ጊዜ ጀምሮ የአራዊትን አፍ ሁሉ በተመሳሳይ ተግባር ሰዎችን እንዳያጠቁ አሰሯቸው (ዝቷቸው)።

አንድ የአይምሮ በሽታ ሲያስታምሙ የቀረበለትን ጠላ ሰው ካልቀመሰው አልጠጣም ቢል፥ ደቀ መዝሙሩን ቅመስለት አሉት። እርሱም፡- በጸም ቀን እንዴት እቀምሳለሁ ቢል፥ “ከጸምማ ፍቅር የሚበልጥ አይደለምን ልጄ ሆይ!” አሉት። እርሳቸው ተከታዮቻቸውን ሁሉ በትክክል የሚመሩ መንፈሳዊ አባት ስለነበሩ፥ ከጸምስ የሚበልጠው መልካም ምግባር መሆኑን አስተማሩን²²።

አባታችን አቡነ ተክለ ሃይማኖት ወንጌልን እየዞሩ በማስተማር ሰውነታቸው በደከመ ጊዜ፥ ኑሮአቸውን በአንድ ሥፍራ (በአሰቦ ዋሻ) መቆምና መጸለይ አደረጉት። በአሰቦ ዋሻ ውስጥ ግራና ቀኝ እጃቸውን ለመዘርጋትና ለመቆም የሚያበቃቸውን ያህል ብቻ ፍርኩታ ሠርተው፥ በግራና በቀኝ በሚጠጉበት ወቅት፥ የሚወጋቸው ስለታም ጦር በማድረግ፥ አዲስ ገድል ጀመሩ²³። ማንም ሰው የእግዚአብሔር መንፈስ ካደረበት፥ ሥጋዊ ፍላጎቶቹን ሁሉ ለመቆጣጠር ከመቻሉም በላይ፥ ሥጋና ነፍስ እስኪላቀቁ ድረስ ያለውን የሥጋ ሕምም ሁሉ መቋቋም እንደሚችል ከአባታችን ገድል እንማራለን። “ለደካማ ኃይልን ይሰጣል፥ ጉልበት ለሌለው ብርታትን ይጨምራል።..” ኢሳ 40፡ 29

አባታችን ሥጋቸው ከዚህ አለም የሚሰናበትበት ወቅት በደረሰ ጊዜ፥ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ አነጋገራቸው። “ወዳጄ ተክለ ሃይማኖት ሆይ! ገድልህን

²² ጸም ለግለሰብ እንደችሎታውና እንደፈቃዱ የመንፈስ ጥንካሬ ማስገኚያ እንጂ፥ መጽደቂያ አይደለም። “ከእግዚአብሔር የሚደርስ ጸምስ የልብ ንጽሕና ነው” ፍትሐ ነገሥት ገጽ 156 ። ጸምና መልካም ምግባር አብሮ መሄድ አለበት። ትንቢተ ኢሳያስ፡ 58

²³ ከቅዱሳን ታሪክ፡- የአንድ ሰው መንፈሳዊ ጥንካሬ ምድራዊ ትርጉም የማይገኝለት ተአምራታዊ ሥራን ሊሠራ እንደሚችል እንማራለን። (ይህም የእግዚአብሔር ፈቃድ ነው)። የእግዚአብሔር መንፈስ ያደረበት ሰው ሥጋዊ ፍላጎቶቹን ሁሉ ለመቆጣጠር ከመቻሉም በላይ፥ ሥጋና ነፍስ እስኪላቀቁ ድረስ ያለውን የሥጋ ሕምም ሁሉ መቋቋም ይችላል። ሆኖም እዚህ ደረጃ ለመድረስ የሚደረግ የጸምና የጸሎት ገድል የግል ፍቃደኝነት እንጂ መሠረታዊ ሃይማኖት (ዶግማ) አይደለም።

ጨርሰሃልና፥ ከእንግዲህ ከድካምና ከሃዘን ወደ ዘላለም እረፍትና ድሎት ትሄዳለህ። የመቃብርህም ሥፍራ እስከ አምሳ ሰባት ዓመት ድረስ ከዚሁ ሥፍራ ይሆናል። ከዚያም በኋላ ልጆችህ አስከሬንህን አፍልሰው፥ ላንተ አጽም ማረፊያ በተመደበለህ ሥፍራ ያኖራሉ። ከዚህም ሥፍራ (የደብረ ሊባኖስ ገዳም) ከመንፈስ ቅዱስ የሚወለዱ ልጆችህ ብዙሐን ይሆናሉ።”

አባታችን የመዋቻቸውም ሰዓት መቃረቡን ስለተረዱ፥ የመንፈስ ልጆቻቸውን ሰብስበው ብዙ ብዙ መከሩቸው፤ “የሙሽርነቱንም የሠርግ ልብስ እንደ ለበሰ እንደ አንድ ሰው፥ ከእግዚአብሔር ክብር እንደ ራቀው አትሁኑ፤ በበጎ ሥራ ያልተሸለመ ሰው ወደ ሰማያዊው ሙሽራ ሠርግ አይገባምና።” ማቴ. 22፡11- 14 የሚለውን ጥቅስ - ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የተናገረውን በማስታወስ፡

አንዲት እመበለት በርሳቸው የታሰሩ (የተገዘቱ) እንስሳት መኖራቸውን አሳስበች። እርሳቸውም፡ - “ከሰው እስከ እንስሳ የታሠሩ ካሉ የተፈቱ ይሁኑ” አሉ። እንስሳትም አፋቸው በታሰረ በአስራ ስምንት ዓመት ተፈታ። የመንፈስ ልጆቻቸውን ብዙ ብዙ ምክር ከመከራቸው በኋላ፡- “በእውቀት ወይም ካለ እውቀት የሠራችሁትን በደላችሁን ሁሉ እግዚአብሔር ይቅር ይበላችሁ” በማለት ተሰናበቷቸው፤ በተወለዱ “በዘጠና ዘጠኝ” ዓመታቸው ነሐሴ 24 ቀን ከዚህ ዓለም በሞት ተለዩ።

አባታችን አቡነ ተክለ ሃይማኖት ባረፉ በሃምሳ ሰባተኛው ዓመት፥ ክቡር አባ ሕዝቅያስ ከየካቲት 19 ቀን ጀምሮ አስከ ግንቦት 12 ቀን ድረስ ተበታትነው የነበሩትን የአባታችንን ልጆች አሰባሰቡ። ግንቦት 12 ቀን የአባታችንን አጽም ከተቀበሩበት ዋሻ አውጥተው በሳጥን አስቀመጡት። የተገነዘቡበትን ጨርቅ በትንሽ በትንሹ አድርገው በመቅደድ ተከፋፈሉት። የተቀበሩበትን አፈር እንኳን ዘግኖ ለመውሰድ ታላቅ ትንንቅ ነበር። የአባታችንን አጽም ወደ ታላቁ የደብረ ሊባኖስ ቤተ ክርስቲያን ግንቦት 12 ቀን በማፍለስና በማስገባት፥ መምህራን በተገኙበት ታላቅ በዓል ተደረገ። በዚያን ጊዜ የታየ ተአምር ነበር፤ ከዚያም በኋላ እስከ ዛሬ ድረስ፥ በደብረ ሊባኖስ ልዩ ልዩ ተአምራት እየተፈጸሙ²⁴ ነው።

ይህ ነው የጻዲቁ አባታችን የቅዱስ አቡነ ተክለ ሃይማኖት ታሪክ ባጭሩ። የጻድቃን - ቅዱሳን ታሪክ “የመንፈሳዊነታችንን ታሪካዊ ሂደት” ስለሚያንጸባርቅ፥ እንዲህ ደስ የሚለውን የሰውን የመንፈሳዊነቱን ታሪክ በትክክል

²⁴ ተአምራት እየተፈጸሙ፤ አልተፈጸሙም ብሎ መከራከር ይቻላል። ነገር ግን የሰው ልጅ አእምሮ ያልሆነውን እንደሆነ፥ የሆነውንም እንዳልሆነ ሊያደርግ የሚችል ስለሆነ፤ ይህንን የሰው ችሎታ እንደፈለገ፥ ለራሱ ደስ እንዳለው ይጠቀምበታል፤ ትላንት፥ ዛሬና ለወደፊት ከምድር ላይ ለሚሠሩ ተአምራቶች፥ ሰዎች በነፍስ ወከፍ የተለያዩ አመለካከት ይኖራቸው ዘንድ ግዴታ ነውና።

ቢመዘገቡት፥ እጅግ ጠቃሚ መንፈሳዊ ትምህርት ይገኝበታል። “የእግዚአብሔርን ቃል የተናገሩአችሁን ዋናቸውን (መሪዎቻችሁን) አስቡ፤ የኑሮአቸውንም ፍሬ እየተመለከታችሁ በእምነታቸው ምስሉአቸው። ኢየሱስ ክርስቶስ ትላንትና፥ ዛሬ፥ እስከ ዘለአለምም ያው ነው።” ወደ እብራ.13፡ 7 - 8

የአቡነ ተክለ ሃይማኖትም ታሪክ፡- በጎ መንፈስ ከስነ ምግባር ጋር ሲዋሐድ ምን ያህል ታላቅ ኃይል ሊሆን እንደሚችል የሚያሳይ ነውና፤ ካቶሊክ፥ ፕሮቴስታንት ወይም እስላም ሳይባል ለሰው ሁሉ መንፈሳዊ አርአያነት ያገለግላል።

ከጥንት ጀምሮ እንደ አቡነ ተክለ ሃይማኖት ያሉ አያሌ ጻድቃን የደከሙበትንና ያስፋፉትን የክርስትና ሃይማኖት፤ አርቶዶክስም ፕሮቴስታንትም ይኮትኩታት (ያልማት)። “በእውነት የሚሰግዱ ለአብ በመንፈስና በእውነት የሚሰግዱበት ጊዜ ይመጣል፤ አሁንም ሆኖአል፤ አብ ሊሰግዱለት እንደነዚህ ያሉትን ይሻልና፤ እግዚአብሔር መንፈስ ነው፤ የሚሰግዱለትም በመንፈስና በእውነት ሊሰግዱለት ያስፈልጋቸዋል።” ዮሐ. 4፡23 - 26

መንፈሳዊ ገጽታዋ የኢትዮጵያችን፥

በጻድቃን መንፈሳዊ አርአያነት መመሳሰላችን፥

ሕብረታችን፥ አንድነታችን እና ጽናታችን፥

የተክልዬ መንፈስ መስተዋቱ - መተያያችን።

ከቦታ ቦታ እየተዘዋወሩ ማስተማር - ወንጌላዊነት፥

ረግቶ መቆየት - በሃይማኖት ጽናት፥

በሰው አለመፍረድ፥ ይቅር ማለት፥

ለውዳሴ ከንቱ - ለሥጋዊ ክብር - ለሥልጣን አለመጓጓት፥

በመልካም ምግባር ወደ ጥሩው ለመጠጋት ጥረት፥

ይህ ነው ክርስቶሳዊነት - የተክልዬ ሃይማኖት።

የተክልዬ መንፈስ - የሚያቃጥል፥ ሰይጣናትን- አጋንንትን፥

ይህ የመንፈስ ጸሐይ፥ ጥንት በኢትዮጵያ የነበረ ስጦታችን፥

አሁንም አለ መሃላችን።

ታሪክ መዝጋቢዎች ተጠንቅቃችሁ በጽሑፍ አስፍሩት፤

የምታዩትን፥ በቪዲዎ የቀረጻችሁትን፥ ችላ ሳትሉ ተከታተሉት፤

ለሳይንቲስቱም እንዲገባው ማስረጃውን አቅርቡለት፤

መጪው ትውልድ ይማርበት፤

የጌታ ትምህርት በሥራ ላይ ሲውል ይታይበት።

ማነው የገዛ ሥጋውን በቁም ሳጥን እንደተሰቀለ ኮት ረስቶ፥ በአንድ እግር ብቻ ቆሞ ካለማቋረጥ የሚጸልይ? ይህ እንዴት ይቻላል በምድራዊነት - በሥጋዊነት? ይህማ ለዘመኑ ሰው የማይቻል ስለሆነ፥ እውነትም ስለማይመስል፥ የኢትዮጵያ አርቶዶክሶች ተሳስተዋል ብሎ ከመደምደም አስቀድሞ እናስተውል።

የእግዚአብሔር ሥራ የተፈጥሮን ሕግ ተከትሎ፥ የተፈጥሮንም ሕግ ሳይከተል የሚከናወን መሆኑን ከብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ታሪኮች ተምረናል። እኛ በሳይንስ ተፈጥሮ የምንለው ይህ አካላዊው አለም እንኳን ዝብርቅርቆሽነትን (randomness) እና አለመተንበይን (unpredictability) ስለሚያካትት፥ የምናየውን እንኳን በደንብ ማወቅ አቅቶናል (ቅጽ ሁለት - ክፍል አንድ)። የማናየውን በደንብ ለማወቅ እንዲህ ቀላል አይሆንልንም። በአይምሮአችን ውስጥ የሚመላለሰውን ከውጪ ሆኖ የሚመለከት ኃይል ደግ ደጉን በሚያሳስብ ሃሳብ ይበርዝልን።

መጨረሻው የት ነው? የሰው ልጅ ብርታት፤

ገትሮ ሲያቆመው ሥጋን እንደ እንጨት፤

ውስጡ መንፈስ ብርቱ ተክለ ሃይማኖት።

እንደ ተተክለ አምድ፥ በመቆም ለጸሎት፤

ሥጋዎን በድለው፥ ምንም ሳይሳሉለት፤

ቀኑ መሸቶ ነጋ እንቅልፍ ሳይወስድዎት።

የአባ አባታችን - የጻድቅ ሰው ሞት፥

በእግዚአብሔር ቤት ክብር፥ ለኛም ትሩፋት፤

እንግዲህ ያስቡን እኛን ልጆቻችን፥

ኢትዮጵያን አስታውሱ፥ በጸሎት አይርሱን።

ከክርስቶስ ቀጥሎ በሐዋርያት፥

በያለበት ሲነግሥ ክርስቶሳዊነት፥

ለእግዚአብሔር የሚሰግዱለት ሲበዙለት፥

ምድር አቧራዋን ዮሐንሶች - ኤልያሶች ሲጠርጉላት፥

መልካም ዜና ሲዘሩላት፥

ሰላምና ፍቅር ይዞ ክርስቶስ ተመልሶ ሲመጣላት፥

በሕዝቦች መንፈሳዊ እድገት - መንፈሳዊ ንቃት።

እኛም እንምሰላቸው ጻድቃኖቹን፥

ከመንደራችን እስከ ከተማችን፥

በአገራችን እና በምድራችን፥

ጊዜ አናጥፋ በጭቅጭቅ፥ እናሰማምር ቤታችንን።

እንቅራብ ወደ እግዚአብሔር አምላካችን፤

በትህትና እራሳችንን ዝቅ አድርገን።

እንስገድለት ለክብሩ፥ ለፈጣሪነቱ፥

ለኃይሉ፥ ለመለኮታዊነቱ።

በእግዚአብሔር እምነታችን፥ በመልካም ምግባር ባሕላችን፥

በፍቅር እንተሳሰር - ሰላም ይሁን ለሁላችን።

አባሪ ሁለት

ጸሎታት

አስታማሚ ለታማሚ በጸሎት እንዲጸና - ከመልክአ ሚካኤል መጽሐፍ ገጾች የተውጣጣ ጸሎት።

ሚካኤል አማልደን/ እግዚአብሔር አምላካችን ከመከራ ሥጋ ከመከራ ነፍስ ሰውረን

“የተጨነቀውን የተጨቆነውን ነጻ የምታወጣው ሚካኤል ሆይ፤ ሰላም ላንተ ይሁን። ሠራተኛው ሠርቶ እንዲበላ፥ ውሎ እንዲገባ የምትጠብቀው ሚካኤል ሆይ ሰላም ላንተ ይሁን።

ችግረኛውን ለመርዳት ከልዑል እግዚአብሔር የምትላክ ሚካኤል ሆይ ሰላም ላንተ ይሁን። አዳኝነትህን በማመን የለመነህን በክንፈ ረድኤትህ የምትውሰድ ሚካኤል ሆይ ሰላም ላንተ ይሁን።

በሃዘን በትካዜ ላይ ወድቆ የሚፍገመገመውን፥ የሚንፈራገጠውን፥ ፈጥነህ ደርሰህ ደግፈህ የምታጽናናው ሚካኤል ሆይ፤ አንገትህን ዘንበል - ዘለስ አድርገህ፥ በፈጣሪህ ፊት ሰግደህ፥ እኛን ባሮቹን በቸርነቱ ይጎበኘን ዘንድ፥ የማናዊ እጁን ዘርግቶ ይባርከን ዘንድ ለምንልን፤ አማልደን፤ ለዘለአለሙ አሜን።

አቤቱ የታላቁ መልአክ የቅዱስ ሚካኤል አምላክ ሆይ፤ በአምሳልህ የፈጠርከንን እኛን ሕዝቦችህን ሁሉ፥ ከመከራ ሥጋ ከመከራ ነፍስ ሰውረን። ጠላታችን ሰይጣን ወደአንተ ከሚወስደው ጎዳና አሳስቶ ወደ ሲኦል እንዲያወርደን ጠብቀን። አቤቱ በቅዱስ ሚካኤል አማላጅነት ወደ እውነተኛው ጎዳና ምራን። አቤቱ መሐሪ እንደመሆንህ፥ ኮናኒ በርትዕ ፈታሒ፥ በጽድቅ እውነተኛ ፈራጅ አምላክ ነህና፤ ለዘለአለሙ ጠብቀን አሜን። አቡነ ዘበሰማያት።”

ግለሰቦች በተለያዩ የሕብረተሰብ ችግሮች ምክንያት ጥቃት ሲደርስባቸውና ከችግር መላቀቂያ መንገዱ ሲጠፋባቸው ይህንን ይጻልዩ።

ንጹህ ልብን ፍጠርላች

አቤቱ ፈጣሪ አምላኬ ቸሩ እግዚአብሔር ሆይ! ሁሉን የምታውቅ አንተ ነህና፤ ሕይወቴም ያንተ ነው። ከእንግዲህ መላ ሰውነቴን ላንተ ሰጥቻለሁ። ከምንጊዜውም የበለጠ ባንተ መንፈስ እመራ ዘንድ ፈቃድህ ይሁን።

ጌታዬና መድኃኒቴ ኢየሱስ ክርስቶስ ካጠገሌ አትለይ። ከፊትለፊቴ - ከኋላዬም፥ ከቀኝ - ከግራዬም፥ ከበላዬ - ከበታቼም፤ በዙሪያዬ ሁሉ አንተ ኑርላለሁ፤ ክበበኝ፤ በውስጤ ኑር፤ እኔም በአንተ ብርታትና ኃይል ምንም ሳልፈራ እኖር ዘንድ እርዳኝ።

አቤቱ አምላኬ፥ ሆይ! በአይምሮዬ፥ በልቤም ያለውን ሁሉ አንተ ታውቃለህና፤ ከእንግዲህ፥ ሁሉንም አንተ ታስተካክለው ዘንድ ትቼአለሁ።

“አቤቱ ንጹህ ልብን ፍጠርላች፤ ቀናውንም መንፈስ በውስጤ አድስ። ከፊትህ አትጣለኝ፤ ቅዱስ መንፈስህንም ከእኔ ላይ አትውሰድብኝ።” መዝ. 50:10-11

አሜን።

አምላክ ሆይ ድክመታችንንም ተመልከት፤ ፈቃድህ ይፈጸምልን።

አቤቱ የፈጠርከን ቸሩ አምላካችን ሆይ! ኃጢአታችንን ብቻ ሳይሆን ተፈጥሮአዊ ድክመታችንንም ተመልከትልን።

በልባቸው ጥሩዎች ሆነው፥ ጥሩ ሥራ ለመሥራት እየፈለጉ፥ ነገር ግን ምድር መጥፎ ስለሆነችባቸው ብቻ ጥሩ ለመሥራት ላልቻሉ ሰዎች እንጸልያለን።

የሰማዩን አለም ለማየት ባለመቻላቸው ትኩረታቸው በምድራዊ ሕይወታቸው ላይ እየሆነ በመንፈሳቸው ለሚጎዱ እንጸልያለን።

ጥሩ ሥራ ለመሥራት በትግል ላይ እንዳሉ፥ በግዴታ መጥፎ ሥራዎችን እንዲሠሩ ለሚገደዱ እንጸልያለን።

በልባቸው ጥሩነታቸው እና መጥፎነታቸው በመታገል ላይ ሳሉ፥ ከቁጥጥራቸው ውጭ በሆነ ምክንያት፥ ለመጥፎ ሥራ እየተሸነፉ ከስህተት ውስጥ ለሚገቡ እንጸልያለን።

በተለያዩ ምክንያት ኃጢአት ከመሥራት ያልተቆጠቡ ሰዎችን ሁሉ፥ ኃጢአታቸውንና በደላቸውን ብቻ ሳይሆን፥ ምድር ያተረፈችላቸውንም የፈተና ክብደትም አምላክ ሆይ እባክህ ተመልከትላቸው።

አምላክ ሆይ! አንተ ለሁሉም እንደየሥራቸው ፍርድ እንደመስጠትህ፤ በአንተ ሚዛናዊ ፍርድ ጣልቃ ለመግባት ሳይሆን፤ እባክህ በምድራዊ ኑሮ የሰዎችን ችግር ተመልከት።

አቤቱ! ሁሉን የምታውቅ፤ ከሁሉ በላይ ያለኸውም አንተ ነህና፡- በጸሎታችን የምንለምንህን ሁሉ አንተ አስተካክለህ፥ መልካሙን ሁሉ ታደርግ ዘንድ፤ አሁንም ለወደፊትም ያንተው ፈቃድ ይፈጸምልን እያልን እንለምንሃለን። አሜን።

ከእለት ህኪት አድነን፤ ሰላማችን እና አንድነታችንን ስጠን።

ይህ መጽሐፍ በእጁ የገባ፥ ለማንበብም የጀመረ፥ በከፊል ወይም በምልአት አንብቦ የጨረሰ፥ ወይም ሲነበብለት የሰማ፥ በመጽሐፉ ውስጥ ስለተጠቀሱት አንዳንድ ጠቃሚ ሕብረተብሔዊ - መንፈሳዊ ጉዳዮች ያሰበ፥ እንደገና አብራርቶ በመጻፍም ሆነ ከጎኑ ካለው ሰው ጋር በማውራት ለበጎ መንፈስ ጥርጊያ መንገድ የከፈተ ሁሉ፥ አምላክ ሆይ ከአንተ መንፈስ ርቆ እንዳይሄድ፤ ወደጥሩው የሚመራ እንጂ የሚሰናከል እንዳይሆን አንተ ጠባቂ አድርግለት። በዚህ መጽሐፍ የተጠቀሱ ሃሳቦች ልዩነቶችን የሚደመስሱ፥ መግባቢያና የሚያቀራርቡ ታደርጋቸው ዘንድ እንለምናለን።

አምላክ ሆይ፥ ሕዝቦች ሁሉ ለፍቅር፥ ለሰላምና ለአንድነት የሚቻሉ፥ በጽድቅ ጎዳና በአንተ ፈቃድ የሚመላለሱ የእውነት ሰዎች ለመሆን በሚያደርጉት ጥረት ቅዱስ መንፈስህ እንዳይለያቸው እንለምንሃለን።

አቤቱ እግዚአብሔር አምላካችን ፈጣሪያችን ሆይ! እኛ ሰዎች አብረን ስንኖር በፖለቲካ፥ በሃይማኖት እየተለያየን እርስ በርሳችን ከመጣላት የሚያድነንን ሰላማችንን እና አንድነታችንን የምናገኝበትን መንገድ አንተ ታሳውቀን ዘንድ፤ በምድራዊነታችን ከእለት ህኪት የራቅን፥ ጤነኞችና፥ ደስተኞችም ታደርገን ዘንድ እንለምንሃለን።

አቤቱ እግዚአብሔር አምላካችን ፈጣሪያችን ሆይ! ቅዱስ መንፈስህን ከአለም ሕዝቦች አታርቅ፤ የምንኖርበትን አገራችንን ባርክልን፤ ለምድራችን ሰላምን ስጠን፤ ኢትዮጵያን ጠብቃት፤ መልካሙን መንግሥታዊ አስተዳደር አምጣላት። አሜን። አባታችን ሆይ።

ዋቢ መጻሕፍት

ትንሳኤ የመጻሕፍት ማሳተሚያ ድርጅት (አሳታሚ)፥ 1990፤ ፍትሐ ነገሥት ንባቡና ትርጓሜው፥ ትንሳኤ የመጻሕፍት ማሳተሚያ ድርጅት፥ አዲስ አበባ፡፡

ወሰኔ ይፍሩ፤ አዘጋጅ፤ 1990፤ ሄኖክ፤ በየዓመቱ የሚታተም የኢትዮጵያ ጥናትና ምርምር መጽሔት፥ 1101 S.W. Washington St. Suite 129 Portland, OR 97205

እሸቱ ታደሠ ወንድም አገኘሁ (ዲያቆን) እና ደጀኔ ሸፈራው በላቸው (ዲያቆን)፥ 1991፤ ወላዲተ አምላክ በመጽሐፍ ቅዱስ፥ ኢትዮጵያ መጻሕፍት ድርጅት፥ አዲስ አበባ፡፡

ዓባይነህ ካሴ፥ 1992፤ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት፥ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ አንደኛ መጽሐፍ፥ አሳታሚ ማኅበረ ቅዱሳን፥ አዲስ አበባ፡፡

ዓሥራት ገብረ ማርያም፤ 1991፤ ትምህርተ መለኮት፥ ሁለተኛ እትም፥ ንግድ ማተሚያ ቤት ድርጅት፥ አዲስ አበባ፡፡

የጥንት ሊቃውንት እንደጻፉትና እንደተረጎሙት፥ 1946፤ ገድለ ተክለ ሃይማኖት፥ ትንሳኤ ዘጉባኤ ማተሚያ ቤት፡፡

የጥንት ሊቃውንት እንደጻፉትና እንደተረጎሙት፥ 1983፤ ተአምረ ማርያም፥ አንደኛ መጽሐፍ፥ አዘጋጅና አስፋፋይ ተስፋ ገብረ ሥላሴ፥ አዲስ አበባ፡፡

የኢትዮጵያ መጽሐፍ ቅዱስ ማሕበር (አሳታሚ)፥ 1980፤ መጽሐፍ ቅዱስ፥ የብሉይና የሐዲስ ኪዳን መጻሕፍት፥ መጀመሪያ ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት ታተመ፥ United Bible Societies Africa Regional Centre Nairobi, Kenya.

ዲበኩሉ ዘውዴ፥ 1986፤ ፍትሐ ነገሥት ብሔረ ሕግ ወቀኖና፥ ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት፥ አዲስ አበባ፡፡

Davidson Basil, 2005: **Africa in History**, Touchstone, Rockefeller Center, New York, N.Y.

Elain Murray Stone, 2004: **A Saint and His Lion, The Story of Tekla of Ethiopia**, Paulist Press.

ልዑለ ቃል አካሉ (መምህር)፥ 1994፤ ሥርዓተ አምልኮ ዘኦርቶዶክስ ተዋሕዶ፥ አትላንታ ቅድስት ማርያም ቤተ ክርስቲያን፥ ዩ ኤስ ኤ፥ አታሚ ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት አዲስ አበባ፡፡

John Brockman (editor), 2010: **This will Change Everythng**, Ideas That Will Shape the Future. HarperCollins Publishers, New York, N.Y.10022.

ጥዑመ ልሳን ካሣ (ሊቀ ካህናት - ርዕሰ ደብር)፥ 1981፤ ያፌድና ዜማው፥ ትንሳኤ ዘጉባኤ ማተሚያ ቤት፥ አዲስ አበባ።

The Student Bible, 1990: **Holy Bible**, New International Version, Zondervan Bible Publishers, Grand Rapids, Michigan.

ኢንተርናሽናል መጽሐፍ ቅዱስ ማሕበር፥ 2001፤ መጽሐፍ ቅዱስ፥ አዲሱ መደበኛ ትርጉም፥ International Bible Society.

ኤፍሬም አሰፋ ወረደወርቅ፥ 1992፤ አዲሱ የአማርኛ መዝገበ ቃላት፥ ሁለተኛ እትም።

ኤፍሬም አሰፋ ወረደወርቅ፥ 1995፤ ሚሊንየም እንግሊዝኛ-አማርኛ መዝገበ ቃላት፥ Revised Edition.

አንዱ ዓለም ዳግማዊ (መምህር)፥ 1998፤ ወላዲተ አምላክ በነገረ ድኅነት፥ ኅትመተ ብራና ማተሚያ ድርጅት፥ አዲስ አበባ።

አቡነ ሸኑዳ 3ኛ የግብፅ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ፓትርያርክ (ውርስ ትርጉም በዲያቆን ታደሰ ወንድም አገኘሁ)፥ 1993፤ የንስሐ ሕይወት፥ ኢትዮጵያ መጻሕፍት ድርጅት፤ አዲስ አበባ።

አባ ኀርሮርዮስ፥ 1978፤ የቤተ ክርስቲያን ታሪክ በዓለም መድረክ፥ ትንሳኤ ዘጉባኤ ማተሚያ ቤት፥ አዲስ አበባ።

አባ ኤልያስ ሊቀ-ጳጳስ፥ 2009፤ በአዲስ መሠረት ላይ የነበረው ጥረት፥ Washington D.C 20018 USA.

ተክለ ጻድቅ መኩሪያ (1951)፤ የኢትዮጵያ ታሪክ 2ኛ መጽሐፍ።

ተስፋ ገብረ ሥላሴ (አዘጋጅ)፥ 1964፤ መዝሙረ ዳዊት ወጸሎታት ዘነቢያት ወመልዩ ዘሰለሞን፥ ተስፋ ገብረ ሥላሴ ማተሚያ ቤት፥ አዲስ አበባ።

ተስፋ ገብረ ሥላሴ (አዘጋጅ)፥ 1978፤ ገድለ አቡነ አረጋዊ፥ ተስፋ ገብረ ሥላሴ ማተሚያ ቤት፥ አዲስ አበባ።

ተስፋ ገብረ ሥላሴ (አዘጋጅ)፥ 1992፤ መልክአ ሚካኤል በአማርኛ፥ ተስፋ ገብረ ሥላሴ ማተሚያ ቤት፥ አዲስ አበባ።

የቃላት ትርጉም

ህኪት	እንቅፋት፥ ደንቃራ፥ ክፋት፥ ተንኮል - ክፉ ሥራ።
ሉላዊ	አለም አቀፋዊ (global)
መካነ አራዊት	የተለያዩ አራዊቶች ከተፈጥሮአዊ መኖሪያቸው ተወስደው የሚኖሩበት ውሴን ሥፍራ (zoo)
መንፈሳዊ ቅንኣት	የመንፈሳዊነት ዝንባሌ። (zeal)
መገዘት	ማገድ፥ ማሰር።
ምድር	በምንኖርበት አለም (መሬቱ - አፈርና ድንጋዩ፥ ውሃውና አየሩ) በውስጡ የሚገኙ ሕይወት ያላቸውና የሌላቸው በጠቅላላ።
ምድራዊነት	አዳም (የሰው ልጅ) ከገነት ከወጣ ጀምሮ ከምድር የተረከበው ሁሉ።
ምድራዊ እውነታ	በምድር ለመኖር ሲባል የግዴታ መሆን ያለበት ሁሉ። ምድራዊነት ዘለአለማዊ ደግነትን፥ ፍቅርን እና ሰላምን በሰው ልጅ እድሜ ብቻ ይወስናል። ምድራዊነት ከጊዜያዊ ጥቅም ጋር ስለሚሄድ፥ በጎም ሆነ ክፉ ግልጋሎቱ ለምድራዊ ኑሮ ማደላደሊያ፥ ለሥጋ ምቹት፥ ለአካላዊ እንቅስቃሴና አድገት ከመሆን አያልፍም።
ሩሐማ	ምሕረት የሚገባው(ት)።
አዎንታዊነት	ሁሉን ነገር በጥሩ ጎኑ መመልከት፤ (optimist)
አሉታዊነት	ሁሉን ነገር በመጥፎ ጎኑ መመልከት፤ (pessimist)
አልባ	ባዶ፥ የሌለው፤
ንድፈ ሃሳብ	በማስረጃ የሚረጋገጥ ሃሳብ። (theory)
ቶርቶራ	አክራሪ እንዲሁም ነፍስ አጥፊ።

ክርስቶሳዊነት	እንደ ክርስቶስ መሆን፤ የክርስቶስን ትምህርት (ይቅር ማለት፥ መጥፎን በጥሩ መተካት፥ ቂም በቀል የሌለው የፍቅር ኑሮ) መከተልና በሥራ መተርጎም። መልካም መሥራት የሚጎዳው መጥፎዎችን ብቻ ስለሆነ፤ አንድ ግለሰብ መጥፎ ነገር ቢደርስበትም፥ ክርስቶሳዊ አመለካከት ካለው ጥሩ ከመሥራት አያቋርጥም። ክርስቶሳዊነት የሰው ዘር የሆነ ሁሉ ሊኖረው የሚችል የፍጹም ሰውነት ጠባይ ነው። አሁን ክርስቶሳውያን ያልሆኑ፡- ሂንዱዎች፥ እስላሞች፥ አይሁዶች እና ሌሎችም በተፈጥሮአቸው ክርስቶሳዊ ሊሆኑ ይችላሉ። በመጨረሻ ሰው ሁሉ ክርስቶሳዊ ይሆናል።
ክስተት	የሁኔታዎች መከታተል፤ ሂደት። (phenomenon)
ኪርያት (ቂርያት)	ከተማ፤ ኪርያተ ሰማይ - የሰማይ ከተማ።
ንቃተ ሕሊና	የሕሊና ንቃት (conceousness)፤ በመንፈስ ነቃ ማለትም ሊሆን ይችላል።
ቀኖና	የቤተ ክርስቲያን ደንብ ፥ ሕግ።
ቅዱስ ቁርባን	ከክርስቶስ ጋር አንድነትን የሚመሠርት፤ ሥጋ ወደሙ መቀበል። (Eucharist - Holy Communion) ቅዱስ ቁርባን፥ ከክርስቶስ የተሰጠ የምህረት መንፈሳዊ ምልክት ነው። ሰው ከኃጢአት እስካልተለየ ድረስ፥ ቅዱስ ቁርባን እየተቀበለ ራሱን ከመጥፎ ተግባር ለማራቅ እንደሚረዳ የሚቆርቡ ሁሉ ያውቁታል።
ቅድምአየሁ	ለወደፊት የሚሆነው አስቀድሞ በግልጽ ሲታይ። (vision)
ስነ አመክንዮ	ቀጥተኛ አስተሳሰብ፤ (logic)፤ (logical, logical thinking) ትክክል የሚመስል የአስተሳሰብ ዘገባ - ቀጥ ያለ አስተሳሰብ።
ሰብእነት	ሰው መሆን፤ ከእንስሳት የተለየው የሰው ልጅ በሰውእነት ፍጥረቱ። (manhood - womanhood)
ሰብአዊነት	የሰው ዘር በጠቅላላ። (humanity)

የእውቀት መለኪያ	በእውቀት መለኪያ - ሚዛን (epistemology) ፍልስፍና መሠረት እውቀት ማለት የሚታመንና እውነት የሆነ ነው።
የሰው ልጅ	ከአዳም ጀምሮ ከፍጥረታት ሁሉ ተለይቶ ሰው የተባለውና የሰብአዊነትን ቅጥልጥል ሕይወት የሚገልጽ።
የግለሰብ ግድያ	አብዮታዊ ያልሆነ፣ ወደ መሠረታዊ ለውጥ የማያመራ ግድያ። (putshism)
የአያድርስ በሽታ	በሰውነት ውስጥ የበሽታ ተከላካዮችን የሚቀንስ በሽታ (AIDS)። በዓለም ውስጥ ከሰላሳ ሚሊዎን በላይ በዚህ በሽታ የተያዙ ሲሆን፣ እስካሁን ከሦስት ሚሊዎን በላይ በዚህ በሽታ ሞተዋል።
የሰው ሁለትነት	አንድ ሰው በአካሉ እና በምድራዊ አመለካከቱ አንድ ቢባልም፣ ከምድራዊነቱ ባሻገር በሚኖረው ሰማያዊ አመለካከቱ ምክንያት፣ ውስጣዊ መንፈሳዊ ጠባይም ስለሚኖረው፣ ሁለትነቱን ይረጋግጣል። በአጠቃላይ ከአንዱ ሰው የሚመነጨው የራስ ወዳድነቱ ጠባይ ከምድራዊነቱ፣ በተቃራኒውም ለአጠቃላይ ሰብአዊ ደህንነት የማሰብ ጠባይም ከሰማያዊነቱ የሚመነጭ ሳይሆን አይቀርም። አንድ ሰው ከምድራዊነቱ ሌላ መንፈሳዊ ጠባይ ባይኖረው ኖሮ፣ ምናልባት የሚያሳዝን ነገር እጅግ ያሳዝነው፣ የሚያስደስት ነገርም እጅግ ያስደስተው ነበር።
ይቀተል	ይገደል፣ ይወገድ፣ ይጥፋ።
ውስጣዊ ድርድር	ተጻራሪ ሃሳቦችን ከራስ ጋራ በሚዛናዊነት ለማስታረቅ መሞከር።
ዶግማ	በሲኖዶስ የጸደቀ መሠረታዊ የእምነት መግለጫ፣ ጸሎተ ሃይማኖት እምነታችንን የምንገልጥበት ዶግማችን ነው።
ድምጽ አልባ	ድምጽ የሌለው።

ድኅነት

መዳን (ከኃጢአት መንጻት)፥ ደህንነት ቢባል ከሥጋ ደዌ መዳን ይመስላል።

ግንዛቤአዊነት

ከአካባቢ ጋር (ነፍስ ያለውም የሌለውም) ስምም ሆኖ በሰላምና በፍቅር ለመኖር የሚያበቃ፤ በሁኔታዎች ውስጥ እራስን በሌላው እግር ሆኖ ነገሮችን በከፍታ በመመልከት የሚገኝ አስተዋይነት ነው። (awareness)

የቅጽ ሁለት ይዘት

የቅጽ ሁለት ይዘት

በሚቀጥለው መጽሐፍ (ቅጽ ሁለት) የተጠቃለሉ፥ የሦስት ክፍሎች ይዘት እንደሚከተለው ነው፡፡

ክፍል አንድ

የእግዚአብሔር ድንቅ ሥራ - በጠፈር ሁሉ

ክፍል አንድ፡- አካላዊ ተፈጥሮ ከመጀመሩ በፊትም ሌላ አካላዊ ያልሆነ አለም ነበረ በማለት ይነሳና፡- አካላዊ ተፈጥሮ ከየት ተጀመረ? ምድር ከመፈጠሯ በፊት ጀምሮ እንዴት ነበር? ከተፈጠረች በኋላስ? ይህች ምድር (መሬቱ፥ ውሃውና አየሩ) እና በውስጧ ያሉ ሁሉ እንዴት እዚህ ደረሱ? በማለት ይመራመራል፡፡ ከእግዚአብሔር ምስክሮች መካከል የጠፈር አካላት በእውነት የሚደነቁ መሆናቸውን ከቀረበው ሳይንሳዊ ገለጻ መረዳት ይቻላል፡፡

ሳይንስና ሃይማኖት የተለያዩ የአመለካከት ክልል ቢኖራቸውም፥ ሳይንስ - በተለይም የስነ ምድር (ጂኦሎጂ) ትምህርት ወደ እግዚአብሔር የሚያቀርብ እንጂ የሚያርቅ አለመሆኑን - በእውነት የእግዚአብሔርን ድንቅ ሥራ የበለጠ እንድናደንቅ የሚረዳ መሆኑን ለመግለጽ ተሞክሯል፡፡

ተፈጥሮአዊ እድገት በአካላዊነቱ ከፍጥረትና ከዝግመተ ለውጥ (evolution) እንዴት ተለይቶ ይታያል? በማለት አንዳንድ መሠረታዊ ሃይማኖታዊ ጥያቄዎችን በሳይንሳዊ አመለካከት ይተነትናል፤ እንዲሁም ለአንዳንድ መሠረታዊ ሳይንሳዊ ጥያቄዎች ጥንቃቄ የተመላበት ሃይማኖታዊ (መንፈሳዊ) አስተያየት ይሰነዘራል፡፡

ሳይንስና ሃይማኖት በፍልስፍና ደረጃ ተደጋጋፊዎች ሊሆኑም ስለሚችሉ፥ በተለይ የሳይንስ ተማሪዎች ከሚማሩት ሳይንስ ጋር ሃይማኖታዊ ፍልስፍናዊ አመለካከቶችንም ቢያክሉበት፥ የበለጠው እውቀት ከዚያ እንደሚገኝ ይጠቁማል፡፡

ክፍል ሁለት

ፍጥረታችን እና ስደታችን

አንዳንድ ሕዝቦች በምድር ዙሪያ የተንከራተቱበትን፣ ሌሎችም ሳይንቀሳቀሱ የቆዩበትን ምክንያት ከባዮሎጂ፣ ከአርኪዎሎጂ፣ ከጂኦሎጂ፣ ከአይሶቶፕ ሃይድሮሎጂ፣ ከአንትሮፖሎጂ፣ ከጂኦግራፊና ከታሪክ መረዳት ይቻላል። ግን ይህ ብቻ በቂ ባለመሆኑ፣ ክፍል ሁለት የሕዝቦች እንቅስቃሴ (መበተንም ቢሆን መሰብሰብ) ከመንፈሳዊ ጠባያቸው ተነጥሎ የማይታይ መሆኑን ለመግለጽ ይሞክራል።

እኔ ማነኝ? ከየት መጣሁ? የምሄደውስ ወዴት ነው? ብለን እራሳችንን ስንጠይቅ ቆይተናል። ቀጥተኛ መልስ ያገኘ የለም።

ክፍል ሁለት የሰው ፍጥረቱ - በአካላዊነቱና በመንፈሳዊነቱ ያሳየው እድገት ምንድነው? በማለት ይጀምርና። ስለ ሕዝቦች ሁሉ አካላዊ እንቅስቃሴ ከጥንት ጀምሮ እንዴት እንደነበረ (ከየት ተነስተን እዚህ እንደደረስን) በማውሳት፣ በቅደም ተከተል - ባጭር ባጭሩ አድርጎ ያቀርባል። ይህም አንዳንድ ጥያቄዎቻችን ለመመለስ እንዲረዳን ነው እንጂ፣ ይህ ነው እውነተኛው በማለት አይደለም።

ከጥንት ጀምሮ የተፈጥሮ ሁኔታዎች፣ እንዲሁም አጠቃላይ የምድራዊነት እክሎች ሕዝቦችን እንዳንከራተቷቸው፣ አሁንም ይህ መንከራተት - ይህ ስደት አልቀረም። ሆኖም፣ የመቀራረብና የመሰባሰብ ክስተት ከጥንት ጀምሮ የነበረና አሁንም ያለ ነው።

በተለያዩ የጂኦግራፊ ሁኔታዎች ምክንያት፣ በሰዎች መካከል ስነአይምሮአዊ፣ ባሕላዊ፣ አካላዊ..ወዘተ ልዩነቶች ቢፈጠሩም፣ እነኚህን ልዩነቶች ደምስሶ አንድ ወጥ አስተሳሰብ የሚያመጣ ውስጣዊ መንፈሳዊ ጠባይ፣ ምድራዊ ችግሮችንም ለመቋቋም የሚያስችል እምነት (ሃይማኖት) አለን።

ይልቅስ ይህንን የመሰባሰብን ክስተት የሚያባብስ የመንፈሳዊነት እድገታችንን ጉዳይ በበለጠ እናጥናው በማለት ይደመድማል።

ክፍል ሦስት

ማስታወሻያ - ከመንፈሳዊ ጉዞአችን

ክፍል ሦስት፡- ለምንድነው ሃይማኖት ያስፈለገን? በማለት፥ የወደፊቱን የሰብዓዊነትን መንፈሳዊ ጉዞ ለመገምገም ሲል፥ በተለይ የመካከለኛው ምሥራቅን መንፈሳዊ እንቅስቃሴ መነሻ በማድረግ ይጀምራል። ቀጥሎም፥ ስለ ኢትዮጵያውያኖች የመንፈሳዊነታቸው ታሪካዊ ሂደት ከብዙው በጥቂቱ ይጠቃቅሳል።

ሃይማኖተኛነትን እንደ ኋላቀርነት የሚመለከቱ ሰዎች የሃይማኖትን ጉዳይ በሳይንሳዊ ስነአመክኖአዊ አመለካከት ቢገመግሙት፥ ወይም ከምድራዊ (አካላዊ) ስነአመክኖአዊ አመለካከት ውጪ በመንፈሳዊ ተመስጦ ቢመለከቱት፥ አንዳንድ ሃይማኖታዊ ምሥጢሮች ይገለጡላቸው ይሆናልና፤ በውስጣችን (በመንፈሳችን) ያለውን የዛሬውን እና የወደፊቱን ብሩህ ተስፋችንን እንመለከተው በማለት፥ አንዳንድ መንፈሳዊ ጉዳዮች በክፍል ሦስት እና በአባሪዎች ተካተዋል።

የሃይማኖት ትምህርት እንደ ሳይንስ አንድ ወጥ ሆኖ ለሰው ሁሉ በአንድ አይነት መልክ ብቻ አይደለም የሚዳረሰው። ተናጋሪዎቹ - ሰባኪዎቹ - አስተማሪዎቹም ምንጊዜም የሃይማኖት ሊቃውንት ብቻ አይደሉም።

እግዚአብሔር የሰው ልጅ በጠቅላላ እንዲጠፋ ስለማይፈልግ፥ ግለሰቦችን በተለያየ መንገድ ያስተምራቸዋል። ይህንኑ በመንፈሳዊ ቅንአት ለሌሎች ለማካፈል የሚሹ ብዙዎች ናቸው።

በነባር ሃይማኖታዊ ጽሑፎች የተደገፈ፥ ከተራ ሰዎችም የሚፈልቁ መንፈሳዊ ሃተታዎችን በጥምና ማስተዋል፥ አንድም የሰው ልጅ በተፈጥሮአዊ ጠባዩ ከእግዚአብሔር የተሰጠውን መንፈሳዊ የአመለካከት ጸጋ በገዛ ራሱ ያሳሳው ዘንድ ይጠቅመዋል።

በመጥፎ አድራጊዎች ያልተጠለፈ ሃይማኖት የሰውን ልጅ ምድራዊ ኑሮም እንዳሻሻለው እንደተመለከትን ሁሉ፥ በዚህ ክፍል የተካተቱ ሃይማኖታዊ ፍሬ ሃሳቦችም አላማ፡- ከምድራዊነታችን ባሻገር የሚኖረን አመለካከት ከሞትን በኋላ ለሰማያዊ ኑሮ ብቻ ሳይሆን፥ ለምድራዊ ኑሮአችንም - ለሰላማችን፥ ለማሕበራዊ ኑሮአችን እና ለአንድነታችን ስለሚጠቅመን፥ የመንፈሳዊነታችንን ነገር ችላ እንዳንል ለማስታወስ (ለማደፋፈርም) ነው።

በዚህ ክፍል ውስጥ ዋናዋናዎቹ የሰብአዊነታችን ሃይማኖቶች ጠቅለል ባለ መልክ ቀርበዋል። አንባቢያን ከአንዱ ሃይማኖት ዘለው ወደሌላ ሲሄዱ፣ በሁሉም ሃይማኖት ውስጥ ጊዜ የማይሸረው እውነት መኖሩን ያስተውላሉ። በሰብአዊነታችን ታሪክ ውስጥ ከጥንት ጀምሮ አንድ ብቻ የሆነውን እና በሁሉም ሃይማኖት ውስጥ የሚገኘውን እውነት ለገዛ ሃይማኖት ማጠናከሪያ ማድረግ ይጠቅማል። የክፍል ሦስትም ዋነኛ አላማ ይኸው ነው።